

Begroting 2024-2027

1 Algemeen

Inhoudsopgave

1 Algemeen.....	2
1.1 Aanbieding.....	4
1.2 Begrotingskaders en financieel perspectief.....	8
1.2.1 Begrotingskaders.....	8
1.2.2 Begrotingssaldo in meerjarenperspectief.....	11
2 Programma's.....	13
2.0 Bestuur en ondersteuning.....	13
2.1 Veiligheid.....	25
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	30
2.3 Economie.....	32
2.4 Onderwijs.....	36
2.5 Sport, cultuur en recreatie.....	39
2.6 Sociaal domein.....	42
2.7 Volksgezondheid en milieu.....	48
2.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	54
3 Financiën.....	60
3.1 Algemeen.....	60
3.2 Financieel overzicht taakvelden.....	61
3.3 Meerjarig overzicht.....	64
3.4 Geprognosticeerde meerjarenbalans.....	65
3.5 EMU saldo.....	66
3.6 Incidentele baten en lasten.....	67
4 Paragrafen.....	69
4.1 Lokale Heffingen.....	69
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	79
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	92
4.4 Financiering.....	103
4.5 Bedrijfsvoering.....	107
4.6 Verbonden partijen.....	113
4.7 Grondbeleid.....	116
4.8 Subsidies.....	120

4.9 Klimaatneutraal Oldebroek.....	122
4.10 Wet open overheid (Woo).....	128
5 Bijlagen	129
5.1 Kerngegevens.....	129
5.2 Toelichting verplichte indicatoren	131
5.3 Financiële oplegger.....	134
5.4 Verloop reserves.....	136
5.5 Verloop voorzieningen.....	138
5.6 Meerjareninvesteringsplanning (MIP)	139

1.1 Aanbieding

Hierbij bieden we uw raad de begroting 2024-2027 aan. We staan in 2024 voor mooie opgaven, maar ook voor flinke uitdagingen. Met name als gevolg van de beperkte financiële rijksmiddelen vanaf 2026 zijn wij niet in staat om een sluitende meerjarenbegroting te presenteren. Autonome zaken als prijs- en volumeontwikkelingen leggen een groot beslag op de financiële middelen. Het begrotingsjaar 2027 sluit daardoor met een negatief saldo van € 601.000. Ook het begrotingsjaar 2026 sluit met een klein nadelig saldo. De saldi 2024-2027 zien er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Lasten	-92.537	-88.491	-84.869	-84.329
Baten	93.767	90.590	84.830	83.728
Saldo begroting 2024 - 2027	1.229	2.099	-38	-601

In de Perspectiefnota 2024 is in juli nog een positief resultaat gepresenteerd met de uitkomsten van de meicirculaire 2023 daarin meegenomen. De meerjarenraming was nog net sluitend, terwijl er onder de programma's nog diverse PM-posten stonden die voor de gemeente mogelijk financiële impact hebben. Enkele zijn verwerkt in deze begroting.

Ook in deze nota was er vanaf 2026 ook al een grote afname van baten vanuit de algemene uitkering te zien. Vanuit het Rijk komt maar geen oplossing voor het 'ravijnjaar' en dit leidt bij de gemeenten tot flinke beroering (VNG-resolutie). De oorzaken van het ontstane tekort worden onderstaand toegelicht.

Algemene uitkering

Het begint nu toch echt voelbaar te worden dat de algemene uitkering vanaf 2026 voor Oldebroek met ruim € 3 miljoen daalt. Ook het jaar 2027 daalt nog weer ten opzichte van 2026. Het is in toenemende mate zorgwekkend dat er vanuit het Rijk geen oplossing komt voor de daling van de algemene uitkering. Daarom hebben wij op het VNG-congres de VNG-resolutie "Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief" gesteund. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt bij de begrotingsuitgangspunten (hoofdstuk 1.2.1) nog nader toegelicht.

Inflatie

Ook speelt de aanhoudende inflatie ons parten. De algemene uitkering compenseert onvoldoende de loon- en prijsstijgingen van het afgelopen jaar. Het is duidelijk geworden dat loon- en prijsverhogingen in 2023 voor het jaar 2024 nog een na-ijleffect veroorzaken in de vorm van hogere contractprijzen, bijdragen en subsidies. Uiteraard worden prijsverhogingen alleen geaccepteerd voor zover we hier juridisch toe gehouden zijn (cao-stijgingen of contracten met bepalingen daarover) of anderszins onvermijdelijk zijn.

Wat er in het gemeentefonds voor inflatie beschikbaar wordt gesteld blijkt onvoldoende om deze hogere kosten op te vangen. De inflatiepercentages, genoemd in de meicirculaire, geven in de huidige praktijk van zeer hoge inflatie onvoldoende dekking voor de hogere uitgaven. De bij de circulaire opzij gezette inflatiebedragen worden toegelicht bij de begrotingsuitgangspunten (hoofdstuk 1.2.1).

Jeugdzorg

De ramingen voor jeugdzorg zijn door prijsstijgingen extra verhoogd. Daarnaast is er een verhoging door een uitzonderlijke casus. Voor de jaren 2026 en 2027 is er nog steeds geen zekerheid over de extra rijksmiddelen ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Landelijk zijn er binnen het provinciaal toezicht richtlijnen afgesproken om hiervoor een stelpost op te mogen nemen. In 2026 en 2027 is hiervoor een stelpost opgenomen van respectievelijk € 961.000 en € 783.000 die feitelijk niet zijn toegezegd door het Rijk. Op basis van de voortgang van de Hervormingsagenda jeugd zijn deze bedragen berekend. Zonder deze stelposten is het resultaat nog verder negatief.

Stelposten

In de perspectiefnota zijn verschillende actuele ontwikkelingen als PM-post in de programma's opgenomen. Enkele zijn inmiddels financieel vertaald. De overige PM-posten zijn niet opnieuw onder de programma's opgenomen, maar staan in een overzicht onder hoofdstuk 1.2.2. Daarnaast is over enkele onderwerpen van het CUP nog geen besluitvorming tot stand gekomen (hoofdstuk 1.2.2).

Bestuursakkoord

Het bestuursakkoord 'Oldebroek voor u - een duidelijke koers' is uitgewerkt in het College Uitvoeringsprogramma 2023-2026 (CUP). Hierin geven we aan op welke wijze de ambities vertaald worden naar concrete speerpunten en activiteiten, wat we daarmee willen bereiken en wanneer dat gepland is. Voor zover nog niet gerealiseerd is de (financiële) vertaling hiervan opgenomen in de begroting.

Septembercirculaire

In de voorliggende begroting zijn de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 nog niet verwerkt. Het eerste beeld is dat er nog een positieve bijstelling plaats vindt wegens een extra volume accres in 2027. Dit lijkt te leiden tot een sluitende meerjarenbegroting 2027. De uitkomsten daarvan zullen middels een informerende nota zo spoedig mogelijk aan uw raad worden verstrekt.

Oekraïne

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne kost nog steeds veel capaciteit en geld. We zijn wel blij hoe dit in Oldebroek vorm wordt gegeven. Het einde hiervan is nog niet in zicht. We gaan ervan uit dat conform de toezeggingen van het Rijk alle kosten die hiermee gemoeid zijn worden vergoed.

VNG-advies meerjarenbegroting

De VNG geeft in de ledenbrief van 14 juli 2023 naar aanleiding van de resolutie het advies om:

- Voor 2024 en 2025 van de meerjarenraming 2024-2027 een sluitende begroting te presenteren;
- Voor 2026 en 2027 in de meerjarenramingen de lasten in beeld te brengen in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers. Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijk tekorten aangeven.

Vanuit de VNG is geadviseerd om niet onnodig (onomkeerbare) bezuinigingen in gang te zetten, omdat er nog steeds gesprekken met het demissionaire kabinet worden gevoerd. In afwachting

hiervan kunnen nadelige gevolgen van het kabinetsbeleid zichtbaar opgenomen worden in de meerjarenramingen 2026 en 2027. Het signaal (ook aan de Tweede Kamer) is dan dat de gemeentelijke ontvangsten uit het Gemeentefonds onvoldoende zijn voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Provinciaal toezicht

Het provinciaal toezicht geeft aan zich in de voorgestelde lijn van de VNG te herkennen. Voorwaarden om onder repressief toezicht te blijven zijn dat de begroting 2024 (en/of meerjarenraming) structureel in evenwicht is en dat de raming van de begroting realistisch is. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de Gemeentewet en toegelicht onder de beleidsuitgangspunten (hoofdstuk 1.2.1).

Strategie Oldebroek

In het bestuursakkoord hebben we beloofd dat we zorgen voor een gezonde financiële huishouding. Bij de keuzes die we maken zoeken we de balans tussen ambitie en de financiële mogelijkheden. We houden daarbij rekening met de financiële lasten voor de inwoner. Bij het vaststellen van de begroting maken we daarin ieder jaar opnieuw een afweging en consistente en verantwoorde keuzes. Tegelijkertijd constateren we dat we een zeer goed weerstandsvermogen hebben, dat naar verwachting nog zal groeien. Daarom vinden wij een begroting die in evenwicht is voor de jaren 2024 en 2025, maar niet in 2026 en 2027 een verantwoorde weergave van de ontwikkelingen. We verwachten dat het Rijk met een reparatie komt. In 2024 zullen we bezien of het nieuwe kabinet de algemene uitkering vanaf 2026 adequaat heeft aangepast en/of maatregelen nodig zijn om de begroting voor 2026 en verder structureel sluitend te krijgen.

Het presenteren van een niet-sluitende meerjarenraming past eigenlijk niet in het voor de gemeente gebruikelijke degelijke financieel beleid. We vinden dit, net als de VNG, onder de huidige omstandigheden een verantwoorde keuze. Vooral omdat de gesprekken met het inmiddels demissionaire kabinet hierover nog niet zijn afgerond. Het onnodig in gang zetten van (onomkeerbare) bezuinigingen vinden we om dezelfde reden onwenselijk. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, geven we een helder signaal af aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Tot slot

In hoofdstuk 1.2 vindt u het financieel perspectief. Uitvoering van de plannen vraagt inzet en tijd; van gemeenteraad, college, management en medewerkers. We gaan uit van een constructieve samenwerking. Zo kunnen we ook in deze tijd met elkaar de goede dingen doen, voor Oldebroek en de Oldebroekers.

We blijven voorzichtig opereren en bij voortzetting van het huidige, consistente en verantwoorde financiële beleid verwachten we in de toekomst onze begroting, ook in meerjarenperspectief, weer sluitend te krijgen.

Tot slot spreken we de wens uit, dat het bestuurlijk handelen van deze gemeente ook in 2024 gedragen mag worden door wederzijds begrip en vertrouwen en dat ons werk onder Gods zegen mag staan.

Oldebroek, 26 september 2023

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

secretaris

burgemeester

P. Lensselink

T.H. Haseloop - Amsing

1.2 Begrotingskaders en financieel perspectief

1.2.1 Begrotingskaders

1.2.1.1 Inleiding

Veel van onze beleidsuitgangspunten komen uit de bestuursovereenkomst 2022-2026 "Oldebroek voor u - een duidelijke koers". Daarnaast heeft de raad uiteraard aanvullende besluiten genomen waar taken en activiteiten uit voortvloeien. In dit hoofdstuk geven we de uitgangspunten weer en geven we inzicht in het meerjarig financieel perspectief.

1.2.1.2 Beleidsuitgangspunten

- De bestuursovereenkomst 2022-2026 maakt integraal onderdeel uit van deze begroting.
- De bestuursovereenkomst 2022-2026 is verder vertaald naar het College Uitvoeringsprogramma (CUP). Hierin zijn ook ontwikkelingen opgenomen die nog niet in deze begroting zijn opgenomen maar nog via een apart raadsvoorstel worden aangeboden.
- De begroting moet voldoen aan de eisen die de provincie stelt aan de meerjarenbegroting. De provincie stuurt hiertoe jaarlijks een begrotingscirculaire.

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet ziet de gemeenteraad erop toe dat de gemeentebegroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan de gemeenteraad afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Dit is een voorwaarde om ook in 2024 onder repressief toezicht te vallen.

1.2.1.3 Financiële uitgangspunten

Constance prijzen

We maken gebruik van de systematiek van 'constante' prijzen. Dat betekent dat voor de jaarschijven 2025-2027 wordt uitgegaan van hetzelfde prijsniveau als de begroting 2024.

Gemeentefondsuitkering

De in de begroting opgenomen gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2023. Vanaf het jaar 2026 is er sprake van een aanmerkelijke daling van het accres (het zogenaamde 'ravijnjaar'). De daling van het accres en de opschalingskorting zorgen voor een tekort in de jaren 2026 en 2027. We verwachten dat het Rijk met een reparatie komt voor dat 'ravijnjaar'. Onderstaand een overzicht van de algemene uitkering die Oldebroek ontvangt:

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering 2024-2027	44.949	44.787	41.563	40.858

Met betrekking tot de te verwachten extra rijksmiddelen wegens compensatie tekorten jeugd wordt vanaf 2026 een stelpost opgenomen. Landelijk zijn er binnen het provinciaal toezicht richtlijnen afgesproken om hiervoor een stelpost op te mogen nemen. In 2026 en 2027 zijn hiervoor bedragen opgenomen van respectievelijk € 961.000 en € 783.000 die feitelijk niet zijn toegezegd door het Rijk.

Inflatie

De hoge loon- en prijsstijgingen worden onvoldoende gecompenseerd door het rijk. Er zijn bij de circulaire tot nu de volgende bedragen voor loon- en prijsontwikkeling opzij gezet:

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2026	2027
Meicirculaire 2022 (loon 3,6% en prijs 2,4%)	1.000	1.000	1.000	1.000
Septembercirculaire 2022 (ingezet bij tekorten)	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>
	1.500	1.500	1.500	1.500
Meicirculaire 2023 (loon 4,7% en prijs 3,1%)		<u>1.250</u>	<u>1.250</u>	<u>1.250</u>
		2.750	2.750	2.750

Het bedrag van structureel € 2,75 miljoen is onvoldoende om de cao-stijgingen en de prijsstijgingen uit 2023 en 2024 op te kunnen vangen. Er is sprake van een naijleffect van loon- en prijsstijgingen uit het jaar 2023 waarbij budgetten voor 2024 nog aangepast dienen te worden aan die nieuwe werkelijkheid. Hierdoor schieten de gehanteerde indexpercentages voor 2024 in sommigen gevallen tekort. Voorbeelden hiervan vormen de uitgaven voor Wmo en jeugd.

Looncompensatie

De huidige CAO ambtenaren loopt tot en met 2023. Voor 2024 is er nog geen nieuwe CAO afgesloten. Voor de stijging van de loonkosten in 2024 hanteren we daarom het in de meicirculaire genoemde loonindexpercentage van 4,7%. Hier dienen de loon- en de premiestijgingen 2024 uit bekostigd te worden.

Prijscompensatie

We indexerende materiële budgetten conform het percentage uit de meicirculaire 2023. Dat is voor 2024 3,1%. Zoals bovenstaand toegelicht is dat niet in alle gevallen toereikend. Voor subsidiebudgetten hanteren wij een gewogen inflatiepercentage wat is bepaald op 3,5%. Waar mogelijk hanteren we de raming van budgetten conform het *aantal x prijs* principe.

Belastingen en heffingen

Voor de verhoging van de belastingen en heffingen gaan we uit van een gewogen inflatiepercentage op uitgaven en loonkosten, waarbij we aansluiten bij de meicirculaire 2023. Dit percentage is bepaald op 3,5%. Voor afvalstoffenheffing en rioolheffing streven we naar 100% kostendekkendheid.

Uitgangspunten voor de grondexploitatie

In de nota Grondbeleid staat onze gemeentelijke visie op grondbeleid. In deze nota kijken we vooruit naar de overgang van ontwikkel- naar beheergemeente. Ook spelen we hiermee in op de toenemende behoefte aan transformatie van locaties. De begroting wordt jaarlijks geactualiseerd door middel van het Meerjarenprogramma Grondbedrijf (MPG).

Meerjarig investeringsplan (beheerplannen, grondbedrijf en algemene dienst)

In de meerjarenbegroting 2024 informeren we de gemeenteraad over het meerjarig investeringsplan en de kasstromen die daaruit voortkomen. Deze hebben effect op de financieringspositie van de gemeente.

Afschrijvingen en rentetoerekening

Op investeringen is de meest recente financiële verordening van toepassing. De afschrijving en rentetoerekening starten op 1 januari van het jaar ná afronding en/of ingebruikname van een actief. We berekenen de rente over de boekwaarde per 1 januari.

Rentepercentage

De wijze waarop met de rente wordt omgegaan is een keuze. Op basis van de richtinggevende uitspraak van de gemeenteraad in maart 2017 hanteren we de door de BBV regelgeving aanbevolen rentemethodiek. De renteomslag bedraagt 0,5%.

Onvoorzien

Er is jaarlijks € 1,- opgenomen voor de kosten van onvoorziene ontwikkelingen.

Indexatie beheerplannen

Bij de beheerplannen gebouwen en openbare ruimte is besloten om de jaarlijkse dotatie aan de beheerplannen te indexeren met een inflatiepercentage. Voor 2024 indexeren wij deze met 3,1%.

1.2.2 Begrotingssaldo in meerjarenperspectief

Onderstaande tabel toont het actuele resultaat van de begroting 2024 - 2027 en hoe dit resultaat tot stand is gekomen. De peilmomenten daarbij zijn de stand begroting tot en met de raad van juli en deze begroting 2024.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Stand begroting tot en met Raad juli	1.156	2.283	434	449
Begroting 2024	74	-184	-472	-1.050
Saldo begroting na mutaties Begroting 2024	1.229	2.099	-38	-601

Onderstaande tabel laat zien hoe de mutaties voortkomende uit de begroting 2024 zijn opgebouwd.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Administratieve wijzigingen	0	0	0	0
Autonome ontwikkelingen	226	-47	-361	-939
Nieuw beleid	-153	-136	-111	-111
Totaal	74	-184	-472	-1.050

*In hoofdstuk 5.3 Financiële oplegger is een totaal overzicht van alle mutaties opgenomen.

Structureel begrotingssaldo

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo (dus exclusief incidentele inkomsten en uitgaven). Dit is relevant omdat de Provincie naar het structurele saldo kijkt bij haar toezichthoudende rol. Onderstaande tabel corrigeert de saldi voor de incidentele inkomsten en uitgaven. Voor Oldebroek betekent dit dat het tekort over 2027 blijft staan. Een overzicht van alle incidentele baten en lasten zijn opgenomen in hoofdstuk 3.6.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting na mutaties Begroting 2024	1.229	2.099	-38	-601
Incidenteel begrotingssaldo	-1.429	-512	-15	0
Structureel begrotingssaldo (saldo minus incidenteel)	2.659	2.611	-23	-601

Financieel perspectief College uitvoeringsprogramma

In het College Uitvoeringsprogramma (CUP) staat een aantal onderwerpen dat nog niet verwerkt is in de meerjarenbegroting. Een aantal onderwerpen die niet in het CUP stonden zijn reeds in 2023 via een apart raadsvoorstel behandeld. Dit betreffen de onderwerpen HR-strategie, nieuw zaakstelsel, cameratoezicht en mentale weerbaarheid jeugd (OKO).

Hieronder in de tabel staat een opsomming van onderwerpen uit de CUP die nog niet zijn opgenomen in de begroting. Middels een separaat voorstel willen wij deze nader met uw raad bespreken.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2024-2027	1.229	2.099	-38	-601
Programma: Sport, cultuur en recreatie				
De Kamphal		PM	PM	PM
Vernieuwen accommodatie OWIOS	PM	PM	PM	PM
Programma: Volksgezondheid en milieu				
Ontmoetings- en beweegplekken	-150			
Subtotaal onderwerpen	-150	0	0	0
Saldo meerjarenperspectief 2024-2027	1.079	2.099	-38	-601

Daarnaast spelen er nog een aantal ontwikkelingen die we ook hadden opgenomen in de perspectiefnota 2024, maar waarvan we nog geen financieel effect weten. Dat betreffen de volgende onderwerpen:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Uitvoeringsplan GVVP	PM	PM	PM	PM
Huisvestingsplan onderwijs	PM	PM	PM	PM
WSW-bijdrage Inclusief Groep	PM	PM	PM	PM
Uitvoering bomenplan	PM	PM	PM	PM
Uitkomsten beheerplan Openbare Ruimte	PM	PM	PM	PM
Uitvoeringsplan Biodiversiteit	PM	PM	PM	PM
Veluwe op 1 projecten		PM	PM	PM
Beheerplan gebouwen	PM	PM	PM	PM
Hervormingsagenda jeugd	PM	PM	PM	PM

2 Programma's

2.0 Bestuur en ondersteuning

2.0.1 Algemeen

Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing en wethouder Ben Engberts

Beschrijving programma

Het programma 'bestuur en ondersteuning' bestaat uit algemene bestuurlijke thema's. Onder meer regionale samenwerking, dienstverlening, financiën en bedrijfsvoering komen in dit programma aan bod. Ook worden de algemene baten van de gemeente verantwoord op dit programma; namelijk de gemeentefondsuitkering en de lokale inkomsten als de OZB. En ook de mutaties op de reserves lopen via dit programma.

2.0.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2024 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.0.2.1 Iedereen kan meedoen en participeren

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

Als gemeentebestuur zijn we er voor iedereen en bevorderen we dat ook iedereen zich thuis en veilig voelt in Oldebroek. Gebleken is dat kunnen meedoen en participeren geen vanzelfsprekendheid is. Daarnaast blijven we inzetten op borging en vernieuwing van inwoners- en overheidsparticipatie en dorpsgericht werken.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Meer jongeren betrekken	Er is een agenda opgesteld met betrekking tot jeugdparticipatie. Dit is een levend document dat elke paar maanden aangepast wordt.
Herijken Oldebroek voor Mekaar en Dorpsgericht werken	We onderzoeken waar we nu staan met Oldebroek voor Mekaar en Dorpsgericht werken en gaan na wat we willen behouden, versterken of verder ontwikkelen. Dit zowel qua inhoudelijk beleid, structuren, processen als vaardigheden.

2.0.2.2 Sterke regionale samenwerking

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

We zijn onderdeel van de Regio Zwolle en leveren onze bijdrage om samen een sterke regio te zijn. Dat doen we samen met de vijf gemeenten binnen de Kop van de Veluwe, het Waterschap en de provincie Gelderland. We richten onze pijlen op strategische bestuurskracht en regionale ontwikkeling. Aan andere bestuurlijke samenwerkingsverbanden nemen we deel waar dat moet of zinnig is. Jaarlijks kijken we kritisch naar onze inzet.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Kop van de Veluwe	We dragen met capaciteit en middelen bij aan het opstellen en uitvoeren van een nieuwe investerings- of samenwerkingsagenda (2.0) voor de Kop van de Veluwe en de realisatie van een bijpassende aansturing-, proces- en beheersstructuur.
Regio Zwolle	We dragen met capaciteit, algemeen en vanuit de betrokken beleidsdomeinen bij aan de ontwikkeling van een nieuwe agenda voor de Regio Zwolle. We zijn betrokken bij het bestuur van de Regio Zwolle en zien op die wijze toe op een deugdelijke besteding van de (gemeentelijke) basisbijdrage.
Overige bestuurlijke samenwerking	Aan de hand van een nog te ontwikkelen toetsingskader gaan we vanaf 2023 jaarlijks de bestuurlijke samenwerkingsverbanden beoordelen op nut en noodzaak versus bestuurlijke en ambtelijke inzet.

2.0.2.3 We willen een betrouwbare partner zijn

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

We vinden het belangrijk dat de verhouding tussen gemeente en inwoners en bedrijven gebaseerd is op vertrouwen en openheid. Om dat te laten zien, zijn we transparant, omgevingsbewust, duidelijk, zichtbaar, aanspreekbaar en integer.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Uitgangspunten gemeentecommunicatie	We stellen uitgangspunten vast voor gemeentecommunicatie, met duidelijkheid over wat, wanneer, hoe, waartoe en naar wie de gemeente communiceert over beleid, uitvoering en besluiten van het college.
Zichtbaar en aanspreekbaar	We onderzoeken in samenspraak met inwoners hoe zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van de gemeente verbeterd kan worden en voeren daaruit voortvloeiende verbeteringen in.
Invoering Wet Open overheid (B)	Implementeren van de Wet open overheid (Woo), waardoor de gemeente transparanter wordt en overheidsinformatie beter ontsluitbaar.
Integriteit	We ontwikkelen een meerjarige uitvoeringsagenda m.b.t. tot integriteit (eerlijk, oprecht en intrinsiek betrouwbaar) voor college en ambtelijke organisatie. De agenda is gericht op bewustwording, reflectie, training en versterken van de weerbaarheid van bestuur en organisatie.
Ambtelijke competenties	Bij het strategische personeelsbeleid wordt meer aandacht besteed aan de competenties omgevingsbewustzijn en politiek-bestuurlijk bewustzijn. In 2023/2024 starten we met incompany trainingen, aanvullend op het reguliere opleidingsbudget.

2.0.2.4 Een klantgerichte en toegankelijke dienstverlening

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing en wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

Bij dienstverlening is het belangrijk om vanuit de vraag en de achterliggende behoefte te denken en niet alleen vanuit ons aanbod of efficiency. Wij willen de kwaliteit van onze dienstverlening waarborgen door invoering van klantgerichte serviceformules en het periodiek monitoren van de klanttevredenheid over onze belangrijkste processen (Meten = Weten). Dan moeten we ook in staat zijn om onze processen continu te verbeteren en procesmanagement toe te passen. Daarnaast investeren we in de leesbaarheid en begrijpelijkheid van tekstdocumenten en brieven en zorgen wij dat de dienstverlening ook toegankelijk blijft voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. We voeren een nieuw systeem van zaakgericht werken in, dat zich richt op het goed en transparant afhandelen van meldingen en (aan)vragen van inwoners en bedrijven. Het zaakstelsel voldoet aan landelijke strategie en standaarden voor een digitale overheid en wettelijke bepalingen, waardoor we maximaal zijn voorbereid op nieuwe landelijke ontwikkelingen.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Procesmanagement (B)	We trainen onze managers en medewerkers in procesmanagement, zodat we naar aanleiding van klanttevredenheidsonderzoek, klachten of eigen initiatief processen direct en continu kunnen verbeteren.
Serviceformules	Invoeren van serviceformules en klanttevredenheidsonderzoek.
Digitaal toegankelijk (B)	We voeren de plannen uit die zijn opgesteld om onze websites en PDF-bestanden, zoveel mogelijk, digitaal toegankelijk te maken.
Meer digitale diensten	We breiden ons aanbod van digitale producten en diensten uit door webformulieren in te zetten.
Begrijpelijke teksten	We trainen en ondersteunen onze medewerkers om toegankelijke teksten te kunnen schrijven op B1-niveau.
Servicemogelijkheid	We richten voor niet digitaal vaardige mensen een servicemogelijkheid in om hen te ondersteunen bij het aanvragen van gemeentelijke diensten of producten.
Nieuw zaakstelsel H2O (B)	Implementeren van een nieuw zaakstelsel en geharmoniseerde inrichting van de meest belangrijke zaaktypes.

2.0.2.5 Innoveren HR-strategie

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

We ervaren in toenemende mate problemen met het werven of inhuren van gekwalificeerde medewerkers. Daardoor zijn onze inhuurkosten hoog. Om dit het hoofd te bieden moeten we het strategische HR-beleid ingrijpend wijzigen.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Innoveren HR-strategie (B)	We innoveren onze HR-strategie om voldoende gekwalificeerde medewerkers te kunnen werven en behouden en onze inhuurkosten te verlagen. Denk daarbij aan het bovenmatig aanstellen en zelf opleiden van talentvolle starters, gericht werven en betere interne mobiliteits- en ontwikkelkansen voor huidige medewerkers. Er zijn incidentele transitiekosten en structurele kosten voor een parttime recruiter/mobiliteitsadviseur.

2.0.2.6 Efficiënte bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

In de Brinkhof is onvoldoende ruimte om het volledig Sociaal Team te huisvesten. Aanvankelijk stond op de planning om de Brinkhof aanzienlijk uit te breiden. Door hybride en thuiswerken is ruimte in het gemeentehuis ontstaan en is uitbreiding niet noodzakelijk. De Brinkhof wordt aangepast om de publieksfunctie naar inwoners te behouden en te verbeteren. Daarnaast zijn er nog duurzaamheidsmaatregelen te treffen.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Publieksfunctie en verduurzaming Brinkhof (B)	We willen een projectplan opstellen om de publieksfunctie van het Sociaal Team in de Brinkhof te verbeteren en het gebouw te verduurzamen.
Uitvoering verduurzaming en verbetering publieksdiensten (B)	Doorvoeren van het gekozen scenario voor verbetering van de publieksfunctie en verduurzaming van de Brinkhof.

2.0.2.7 Samenwerking bedrijfsvoering H2O(NE)

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

De gezamenlijke ICT-structuur en bestaande samenwerking H2O faciliteert verdergaande samenwerking binnen de bedrijfsvoering H2O. We willen kansen op het gebied van kwetsbaarheid, kwaliteit, kostenbeheersing en voor medewerkers benutten. Waar samenwerking binnen de bedrijfsvoering op grotere schaal nodig is, richten we ons op de Kop van de Veluwe.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Verbreiding H2O samenwerking (B)	We onderzoeken binnen H2O samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van algemeen juridische zaken en andere ondersteunende bedrijfsfuncties.
Belastingsamenwerking H2OE (B)	We richten binnen de H2OE-gemeenten samenwerking in op het gebied van gemeentebelastingen.
ICT H2ONE (B)	Op basis van de intentieverklaring H2ONE, om tot samenwerking te komen, onderzoeken we de roadmap en de businesscase (ICT H2ONE).

2.0.2.8 Een gezonde financiële huishouding

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

We worden geconfronteerd met hoge inflatiecijfers en toegenomen kosten. Er is onzekerheid over de nieuwe financieringssysteem jeugdzorg en de middelen die de gemeenten vanuit het Rijk krijgen vanaf 2026. Dat betekent dat weerstandsratio's op orde moeten blijven en er in de (meerjaren)begrotingen een goede balans moet zijn tussen ambities en financiële mogelijkheden.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Weerstandsvermogen	Ons weerstandsratio is op een voldoende peil en minimaal binnen de door de gemeenteraad vastgestelde norm >1,0 - 1,4.
Sluitende begroting	Een meerjarige sluitende begroting, waarbij het uitgangspunt is dat we onder repressief toezicht vallen.
Balans tussen ambitie en financiën	Bij het vaststellen van de begroting zoeken we de balans tussen ambitie en financiële mogelijkheden. We maken hierin jaarlijks een afweging.

2.0.3 Verplichte indicatoren

Op dit programma hebben we geen verplichte indicatoren.

2.0.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-17.610	-20.810	-19.269	-19.234	-17.962	-18.008
Totaal baten	54.815	53.870	56.995	57.032	53.211	52.580
Saldo programma exclusief reservemutaties	37.205	33.060	37.727	37.798	35.249	34.571
Toevoeging/onttrekking reserves)*	-745	3.974	-277	431	361	-2
Saldo programma inclusief reservemutaties	36.460	37.034	37.450	38.229	35.611	34.569

(* '-')=toevoeging aan reserve (last exploitatie); '+'=onttrekking aan reserve (baat exploitatie)

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Nieuw beleid				
Bijdrage Regio Zwolle (Strategische Meerjarige Agenda 2024-2028)	-111	-111	-111	-111
Kabinetszaken	-25	-25		
Autonome ontwikkelingen				
Bijdrage CIO-office (O&I)	-262	-221	-221	-221
Bijdrage i-Dienst (Kadernota 2024-2027)	-121	-121	-121	-121
Bijdrage Kop van de Veluwe	-40	-40	-40	-40
Robuust sociaal team	PM	PM	PM	PM
Bijdrage Streekarchivariaat Noord-West Veluwe (Kaderbrief 2024)	-26	-23	-23	-23
Kleine indexaties en autonome ontwikkelingen	35	34	34	35
Meicirculaire 2023	1.237	836	534	-28
Mutatie kapitaallasten	-33	-16	-29	-47
Onroerend zaak belasting (OZB)	279	279	279	279
Reservemutaties				
Openbare ruimte rondom nieuwbouw Regenboog		-6	-6	-6
Programma Omgevingswet	0			
Totaal wijzigingen op dit programma	932	586	296	-283

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Nieuw beleid

Bijdrage Regio Zwolle (Strategische Meerjarige Agenda 2024-2028)

De Regio Zwolle heeft een Strategische Meerjarige Agenda 2024-2028 opgesteld. In deze agenda is een perspectief opgesteld waar we als regio de komende jaren aan werken. De agenda vormt de basis om als één regio op te trekken richting onder andere het Rijk en Europa. De focus ligt de komende jaren op de thema's Economie & arbeidsmarkt en Ruimtelijke ontwikkeling. Aan deelname aan (de actielijnen van) Regio Zwolle zijn kosten verbonden. Iedere gemeente draagt standaard € 2,37 per inwoner bij voor basisdienstverlening. Hiervoor zijn middelen in de gemeentebegroting opgenomen. Voor de kosten van de verschillende actielijnen (in 2024 in totaal € 4,59 per inwoner) wordt er structureel € 111.000 geraamd.

Kabinetszaken

De afgelopen jaren hebben we op verschillende thema's zoals bijvoorbeeld 3MMC en Lelystad Airport lobby's georganiseerd en uitgevoerd. Dit heeft geleid tot positieve resultaten. Tot nu toe was er voor deze activiteiten geen specifiek budget beschikbaar. In andere gemeenten is het gebruikelijk dat er een budget is voor 'Kabinetszaken'. Kabinetszaken zijn bijvoorbeeld (politiek) relatiebeheer regionaal, provinciaal en nationaal, lobby, officiële bezoeken en ontvangsten, onderscheidingen, etc. Om de belangen van de gemeente Oldebroek op dit vlak beter te kunnen behartigen en dit beleid te versterken stellen wij u voor een budget van € 25.000 beschikbaar te stellen voor een tweejarige pilot. Terzake volgt een afzonderlijke informerende nota met een toelichting.

Autonome ontwikkelingen

Bijdrage CIO-office (O&I)

Van de CIO-office is een aangepaste begroting 2024-2027 ontvangen. De kosten stijgen met structureel € 221.000. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het richten en inrichten van de IT-samenwerking met als doel om gezamenlijk opgaven uit te voeren en daarvoor de randvoorwaarden in te vullen. Dat heeft veel inspanningen en geld gekost. Opvallend is de forse stijging van de beheerlasten voor software. Dat is onder andere het gevolg van prijsindexeringen, hogere licentiekosten door toename van (tijdelijk) personeel, hogere beveiligingskosten, vertraging in de uitvoering van I-projecten waardoor voor bepaalde tijd sprake is van dubbele licentiekosten en vertraagde of bijgestelde inverdieneffecten. Er was rekening gehouden met een voordeel op licentiekosten als gevolg van invoering M2A. In de praktijk zijn de kosten zodanig gestegen dat dit niet meer haalbaar zal zijn.

Bijdrage i-Dienst (Kadernota 2024-2027)

De gemeentelijke bijdrage voor de i-Dienst stijgt met € 121.000 (dit is een stijging van 12,5%). Oorzaak is de stijging van de kosten voor hardware, data & netwerk en software met 11%. Daarnaast stijgen de salarissen (naast de CAO) extra door formatie-uitbreiding met ruim 1 fte voor een CISO (0,44 fte) en extra ondersteuning (0,63 fte).

Bijdrage Kop van de Veluwe

Er worden extra middelen gevraagd voor de volgende samenwerkingsprojecten in dit verband: economie, Human capital agenda (HCA) en projecten in het ruimtelijk domein. In het najaar 2023 worden de definitieve plannen aan de raden voorgelegd. Vooruitlopend hierop wordt een extra raming opgenomen van € 40.000.

Robuust sociaal team

Het sociaal domein staat voor aanzienlijke uitdagingen. De beleidsvisie Sociaal Domein die in december 2023 voorgelegd zal worden geeft visie en richting om deze uitdagingen samen met de inwoners aan te pakken. Om deze doelen te realiseren is ook een robuust sociaal team nodig. Er loopt momenteel een onderzoek om de benodigde versterking van het sociaal team te bepalen. Er wordt rekening gehouden met een investering van maximaal € 150.000. De uitwerking van dit onderzoek wordt uiterlijk in Q1 van 2024 aan uw raad voorgelegd.

Bijdrage Streekarchivariaat Noord-West Veluwe (Kaderbrief 2024)

De bijdrage aan het streekarchivariaat stijgt structureel met € 23.000 (dit is een stijging van 10%). Dit wordt veroorzaakt door loon- en prijsstijgingen met een doorwerking van het jaar 2023. In 2024 wordt eenmalig € 3.000 extra gevraagd voor inhuur juridische deskundigheid.

Kleine indexaties en autonome ontwikkelingen

Dit betreffen kleine indexaties en een aantal autonome ontwikkelingen. Dat hier een voordeel wordt behaald wordt met name veroorzaakt door een hogere uitgifte van reisdocumenten.

Meicirculaire 2023

Op 31 mei 2023 is de Meicirculaire 2023 gepubliceerd door het Ministerie van Binnenlandse zaken. Door hogere rijksuitgaven wordt het gemeentefonds extra gevoed (samen de trap op). De raad is geïnformeerd over de financiële uitkomsten voor de jaren 2023-2027 (raadsinformerende nota). De meerjarige effecten van de meicirculaire zijn verwerkt in de begroting 2024-2027.

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijzigingen in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

Onroerend zaak belasting (OZB)

We indexeren de onroerend zaak belasting (OZB) met het inflatiepercentage van 3,5% conform de meicirculaire zoals vastgesteld bij de kaders in de perspectiefnota. Daarnaast houden we rekening met areaaluitbreiding.

Openbare ruimte rondom nieuwbouw Regenboog

Rond de locatie waar de nieuwe school De Regenboog wordt gebouwd, moet ook de openbare ruimte anders worden ingericht. Om de verkeersveiligheid te verbeteren, worden er een 'kiss & ride-strook' en extra parkeerplaatsen aangelegd. Hiervoor moeten de bestaande groenstrook, riolering en voetpaden worden verlegd. De totale kosten voor deze herinrichting worden geraamd op ca. € 235.000. Aangezien het een investering betreft, die we afschrijven, is de structurele afschrijvingslast € 6.000 vanaf 2025.

2.0.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij				Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe			
Vestigingsplaats	Elburg						
Website	https://www.streekarchivariaat.nl/						
Partijen	Voor het beheer van het streekarchivariaat werken de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek samen.						
Doel/maatschappelijk belang	Doen wat in de Archiefwet staat, namelijk archieven in goede, geordende en toegankelijke staat bewaren. Bezoekers kunnen gratis onderzoek doen in de archieven en collecties van het streekarchivariaat.						
Bestuurlijk belang	De Archiefcommissie Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe adviseert het bestuur van centrumgemeente Elburg over algemene beleidszaken die het streekarchivariaat aangaan. Deze commissie bestaat uit leden van het college van B&W van alle deelnemende gemeenten.						
Financieel belang	De gemeente draagt een vijfde deel bij in de jaarlijkse kosten voor salarissen, inhuur, internet en onderhoud virtuele studiezaal en archiefbeheersysteem. Daarnaast verdelen we kosten van archiefmedewerkers op basis van inwoneraantal.						
Beheersarrangement	Bestuurder portefeuillehouder dienstverlening. Team: Facilitaire zaken. We informeren de gemeenteraad via het jaarverslag. Frequentie overleggen archiefcommissie: twee keer per jaar.						
Risico's	Niet voldoen aan de Wet revitalisering generiek toezicht.						
Jaar financieel resultaat	2021		Financieel resultaat		€ 164		
Jaar van Bijdrage / Baat	2024		Bijdrage (-) / Baat (+)		€ -252		
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag		Einddatum	Bedrag		
Eigen vermogen	1-1-2021	€		31-12-2021	€		
Vreemd vermogen	1-1-2021	€		31-12-2021	€		

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O		
Vestigingsplaats	Hattem			
Website	Geen			
Partijen	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek.			
Doel/maatschappelijk belang	De bedrijfsvoeringsorganisatie verzorgt voor de deelnemers de ondersteuning op het terrein van de automatisering en creëert daarmee de voorwaarden voor een efficiënte en klantgerichte bedrijfsvoering.			
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit wethouders van de 3 gemeenten.			
Financieel belang	De gemeente draagt bij in de jaarlijkse kosten via vastgestelde verdeelsleutels.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Facilitaire zaken. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: jaarverslag. Frequentie overleggen: ten minste twee keer per jaar.			
Risico's	De deelnemers nemen minder diensten af dan op basis van de beschikbare capaciteit verwacht mag worden. Aansprakelijkheidsstellingen bij taakuitvoering.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ -317	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -1.223	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ -232	31-12-2022	€ -307
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 2.671	31-12-2022	€ 2.587

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Alliander BV		
Vestigingsplaats	Arnhem			
Website	https://www.alliander.com/nl			
Partijen	51 deelnemende gemeente, vier provincies, NV Houdstermaatschappij GKNH en NV Houdstermaatschappij EZW.			
Doel/maatschappelijk belang	De levering van elektriciteit veiligstellen en dividend genereren via belegging van middelen. Alliander verstrekt geen gegevens over verwachte financiële resultaten, omdat dit de rating bij de verschillende agency 's op het spel zou kunnen zetten.			
Bestuurlijk belang	Vanwege het aandelenbezit heeft de gemeente Oldebroek zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid vertegenwoordigt de gemeente Oldebroek hierin. In het grootaandeelhoudersoverleg vertegenwoordigt het Nuval-platform de gemeente Oldebroek. Nuval staat voor Nuon, Vitens en Alliander. De deelnemers aan het platform kunnen onderling kennis uitwisselen en externe deskundigen inschakelen waar de kosten van gedeeld worden.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente heeft 269.681 aandelen.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Bedrijfsvoering. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - Door de verkoop van de aandelen ontstaat verlies van dividenden. - Mogelijk aandeelhouderschap van het Rijk zou kunnen zorgen totaal meer aandelen binnen Alliander en dus een lager dividend per aandeel. - Door de energietransitie staat de dividend voor de aankomende jaren onder druk. 			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ 198.000	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ 145	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 4.470.000	31-12-2022	€ 4.570.000
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 5.739.000	31-12-2022	€ 6.106.000

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		BNG Bank NV		
Vestigingsplaats	Den Haag			
Website	https://www.bngbank.nl/			
Partijen	Diverse overheidsinstellingen.			
Doel/maatschappelijk belang	BNG is de bank van overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG Bank biedt gespecialiseerde financiële dienstverlening. Hiermee draagt de bank eraan bij dat de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger zo laag mogelijk zijn.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft via stemrecht zeggenschap in BNG Bank. Het aandelenbezit zien we als een duurzame belegging.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente bezit 9.750 aandelen van € 2,50 nominaal. In de begroting gaan we uit van een structurele dividenduitkering. BNG Bank emitteert leningen, die beursgenoteerd zijn. Om die reden is BNG Bank gehouden aan de regels die de Autoriteit Financiële Markten stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Bedrijfsvoering. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus (budgetcyclus). Frequentie overleggen: een keer per jaar.			
Risico's	De nettowinst per jaar bepaalt de hoogte van de dividenduitkering.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ 300.000	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ 28	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 5.062.000	31-12-2022	€ 4.615.000
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 143.995.000	31-12-2022	€ 107.459.000

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Waterbedrijf Vitens NV		
Vestigingsplaats	Zwolle			
Website	https://www.vitens.nl/			
Partijen	Provincies en gemeenten			
Doel/maatschappelijk belang	De kwaliteit van het waterleidingnet veiligstellen en dividend genereren via belegging van middelen. Deze middelen kunnen we vrij gebruiken voor gemeentelijke taken.			
Bestuurlijk belang	Vanwege het aandelenbezit heeft de Gemeente Oldebroek zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid vertegenwoordigt de Gemeente Oldebroek hierin.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente bezit 18.693 aandelen van € 1,- nominaal. Dat is 0,324% van het totaal aantal aandelen.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Bedrijfsvoering. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	Niet van toepassing			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ 8.200	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 600.300	31-12-2022	€ 649.500
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 1.388.000	31-12-2022	€ 1.446.000

2.1 Veiligheid

2.1.1 Algemeen

Burgemeester Tanja Haseloop – Amsing

Beschrijving programma

Op dit programma worden lasten verantwoord die gerelateerd zijn aan criminaliteit en de preventie daarvan in de gemeente. Ook de kosten voor de brandweer en rampenbestrijding vallen onder dit programma.

2.1.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.1.2.1 Bestrijden van ondermijning

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

In Oldebroek voelt iedereen zich veilig. Iedereen kan veilig wonen en opgroeien. Vrijheid, rechtsgelijkheid en rechtszekerheid vinden we heel erg belangrijk.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Bestrijding ondermijning	We zetten actief in op de bestrijding van criminaliteit die de betrouwbaarheid en integriteit van de overheid doelbewust probeert te ondermijnen voor eigen gewin. We hebben een uitvoeringsplan ondermijning.

2.1.2.2 Integrale aanpak van veiligheid

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

We vormen met onze samenwerkingspartners op het gebied van integrale veiligheid een front om overlast en criminaliteit effectief tegen te kunnen gaan. We bundelen hiervoor de krachten en delen kennis en informatie.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Doelen IVP	We zorgen ervoor dat we de acties uit het Integraal Veiligheidsplan uitvoeren (IVP). De speerpunten zijn aanpak criminaliteit, zorg & veiligheid en ondermijning. We maken ieder jaar een uitvoeringsplan.
Integraal veiligheidsplan	In 2024 loopt het Integraal veiligheidsplan (IVP) af. Dat betekent dat we in 2023 een nieuw beleidsplan opstellen samen met OM, politie en vijf andere gemeenten op de Noord Veluwe. In het nieuwe IVP worden in gezamenlijkheid nieuwe prioriteiten en speerpunten vastgesteld op het gebied van integrale veiligheid.
Repressie	We zetten in op repressie door adequaat en alert te reageren op meldingen van politie en inwoners. Waar mogelijk zetten we bestuurlijke handhaving in. We zorgen dat we voldoende handvatten hebben om te kunnen optreden en lobbyen om zaken wettelijk geregeld te krijgen.
Voldoende BOA-capaciteit	We zorgen voor voldoende BOA-capaciteit om de uitdagingen aan te kunnen pakken. We delen kennis en informatie om adequaat te kunnen optreden.
Camerabeleid	We zorgen dat de continuïteit van rechtmatig cameratoezicht geborgd is en we onderzoeken de mogelijkheden voor camerabeleid.
Meldingsbereidheid	Iedereen kan en durft veilig te melden, zodat adequate hulp geboden kan worden. Hier zorgen we voor door bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten te organiseren.

2.1.2.3 Evenementenbeleid

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?

Het huidige evenementenbeleid uit 2019 wordt in 2024 geëvalueerd en met de gemeenteraad besproken.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Evaluatie	Evalueren van het evenementenbeleid.

2.1.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2022	10	8
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2022	2,9	4,6
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2022	4,2	6,0
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2022	0,8	1,4
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2022	0,4	2,3

2.1.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-2.043	-2.605	-2.817	-2.779	-2.779	-2.777
Totaal baten	132	34	20	20	20	20
Saldo programma	-1.911	-2.571	-2.797	-2.759	-2.759	-2.757

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Nieuw beleid				
Formatie Openbare orde en veiligheid	PM	PM	PM	PM
Autonome ontwikkelingen				
(Zwerf)dierenopvang	-10	-10	-10	-10
Bijdrage VNOG	-70	-70	-70	-70
Totaal wijzigingen op dit programma	-80	-80	-80	-80

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Nieuw beleid

Formatie Openbare orde en veiligheid

In de zomer van 2023 is een analyse gemaakt van de formatie op Openbare orde en veiligheid. Deze taak is sterk in ontwikkeling door de toenemende noodzaak om in te zetten op ondermijning, high impact crimes en cyber criminaliteit. OOV-medewerkers worden structureel overvraagd, incidenten en crises krijgen noodgedwongen voorrang en de organisatorische kwetsbaarheid bij vertrek of verlof is groot. Momenteel wordt bezien of dit een aanpassing van de organisatie vraagt. Indien dit niet op te lossen is binnen de bestaande formatie zal een voorstel uitgewerkt worden voor uitbreiding.

Autonome ontwikkelingen

(Zwerf)dierenopvang

Er is een regioverband een nieuwe overeenkomst gesloten voor de opvang van Zwerfdieren. De kosten vallen regionaal hoger uit. De bijdrage van Oldebroek stijgt met € 10.000 per jaar.

Bijdrage VNOG

Er is sprake van een stijging van € 70.000 van de gemeentelijke bijdrage VNOG op grond van de Programmabegroting 2024-2027. Dit is grotendeels terug te voeren op loon- en prijsstijgingen. De begroting 2024-2027 is in de raadsvergadering van juli behandeld.

2.1.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij				
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland				
Vestigingsplaats	Apeldoorn			
Website	https://www.vnog.nl/			
Partijen	In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) werken 22 gemeenten in de provincie Gelderland samen op het gebied van veiligheid.			
Doel/maatschappelijk belang	De missie van de VNOG daarbij is: "Samen werken aan veiligheid". In de Toekomstvisie is vastgelegd hoe de VNOG de vragen van de samenleving beantwoordt en haar missie gestalte geeft, namelijk:- De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid. Het is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio.- Noord- en Oost-Gelderland is een regio waar veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. De VNOG speelt in op demografische, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's. De VNOG is een toekomstbestendige veiligheidsregio.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit alle burgemeesters van de gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit de bestuurlijk vertegenwoordigers (burgemeester) van de zes clusters.			
Financieel belang	De bijdragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht, waarbij de bijdrage wordt berekend op basis de waarden van de van toepassing zijnde verdeelmaatstaven in het Gemeentefonds uit het cluster openbare orde en veiligheid, sub-cluster brandweer en rampenbestrijding. Het percentage van Oldebroek in de gemeentelijke bijdragen is 2,65% van de totale kosten van de VNOG.			
Beheersarrangement	Bestuurder: burgemeester. Team: Samenleving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: raadsvoorstellen over begroting, tussentijdse rapportages en jaarverslag. Frequentie overleggen: algemeen bestuur vier keer per jaar, dagelijks bestuur vier keer per jaar.			
Risico's	Het VNOG heeft zelf een eigen paragraaf Weerstandsvormogen. Ze hebben deze risico's op dit moment afgedicht met hun eigen weerstandscapaciteit binnen de VNOG om deze risico's op te vangen. De ratio van het weerstandsvormogen per 30-12-2022 is 1,07.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ 2.360	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -1.445	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 15.521	31-12-2022	€ 17.183
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 38.214	31-12-2022	€ 35.715

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.2.1 Algemeen

Wethouder Ben Engberts en wethouder Beerd Flier

Beschrijving programma

Alle kosten die de gemeente maakt rondom mobiliteit van voertuigen worden geboekt op dit programma. Binnen dit programma worden vooral veel lasten geboekt voor de aanleg en het onderhoud van wegen en (fiets)paden. Naast deze mobiliteit ter land, valt ook de (recreatieve) vaart onder dit programma, zoals het onderhouden van havens en waterwegen.

2.2.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.2.2.1 Verkeersveiligheid

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

We willen de verkeersveiligheid vergroten en met name minder ongevallen met kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers en voetgangers. Daarbij gaan we ook aan de slag met de veiligheid van jonge weggebruikers, onder andere door een verkeersveilige school-, speel- en leefomgeving. Daarnaast willen we de doorstroming verbeteren en minder overlast van zwaar verkeer. Een en ander zal (deels) zijn weerslag krijgen in een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Regie gebied Buurtmidden	We stellen een projectplan op voor het gebied Buurtmidden in Wezep. Dit om te komen tot de herinrichting van het gebied Buurtmidden rondom de Campus (met name het deel van de Noordsingel).
LIOOR toetsen	De Leidraad Inrichting en Ontwerp Openbare Ruimte (LIOOR) toetsen en waar nodig herschrijven om in ontwerpen meer veiligheid voor fietsers en voetgangers te creëren. Het LIOOR consequent opnemen in nieuwe omgevingsplannen en anterieure overeenkomsten.
Verkeersveiligheid scholen en speelplekken	Onderzoeken waar verbetering nodig is, met name rondom scholen en speelplekken. En daarna deze verbeteringen doorvoeren. Dit wordt samen met de scholen en verkeersouders opgepakt.
Verkeersveiligheid Zuiderzeestraatweg	We werken maatregelen uit om de verkeersveiligheid op de Zuiderzeestraatweg te verbeteren. Daarin zal een mogelijke rondweg onderdeel zijn van het onderzoek. Samen met de provincie (als wegbeheerder) wordt onderzoek gedaan naar passende maatregelen.
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	Samen met de inwoners zijn de huidige knelpunten in beeld gebracht en vertaald in oplossingsrichtingen. In 2024 volgt de uitwerking in een uitvoeringsplan van het GVVP.
Fietsstructuren	De bestaande lokale en regionale fietsstructuren en kwaliteit in beeld brengen (F28). Hierbij kijken we ook naar de provinciale doelstellingen en benutten daarbij beschikbare subsidies. In het GVVP en het uitvoeringsplan dat volgt, krijgt dit zijn beslag.

2.2.3 Verplichte indicatoren

Op dit programma hebben we geen verplichte indicatoren.

2.2.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-3.025	-2.722	-2.779	-2.419	-2.873	-3.181
Totaal baten	380	263	273	273	273	273
Saldo programma	-2.645	-2.458	-2.506	-2.146	-2.600	-2.908

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Autonome ontwikkelingen				
Actualisatie beleids- en beheerplannen Openbare Ruimte	-50	0	0	0
Buurtmidden Wezep-Noord	PM	PM	PM	PM
Totaal wijzigingen op dit programma	-50	0	0	0

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Autonome ontwikkelingen

Actualisatie beleids- en beheerplannen Openbare Ruimte

Actualisatie van de beleids- en beheerplannen van de Openbare Ruimte is periodiek noodzakelijk. De kosten voor de actualisatie zijn niet opgenomen in de beheerplannen zelf. De eenmalige kosten worden geraamd op € 50.000.

Buurtmidden Wezep-Noord

In het gebied Buurtmidden in Wezep Noord speelt een heel aantal ontwikkelingen waaronder Campus Wezep Noord (Agnietencollege, Uilenhorst en nieuwbouw de Rank), CPO Singelhof, woningbouwproject De Buurskamp, klimaatadaptatie en speel-, beweeg- en ontmoetingsvoorzieningen. Voor een heel groot deel zijn de budgetten voor deze ontwikkelingen al beschikbaar gesteld. Momenteel wordt onderzocht of de beschikbare budgetten samen voldoende zijn om alle deelprojecten goed op elkaar aan te laten sluiten en welke keuzes daar nog in te maken zijn. In 2024 wordt de raad hierover nader geïnformeerd.

2.2.5 Verbonden partijen

Bij dit programma hebben we geen verbonden partijen.

2.3 Economie

2.3.1 Algemeen

Wethouders Liesbeth Vos - van de Weg, Ben Engberts en Beerd Flier

Beschrijving programma

De gemeente stimuleert op verschillende manieren de lokale economie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het bedrijfsloket, verschillende (digitale) media, informatieve bijeenkomsten en door samen te werken met het bedrijfsleven. Ook vervult de gemeente een belangrijke taak als het gaat om het ontwikkelen van bedrijventerreinen en het toekomstbestendig houden van winkelgebieden.

2.3.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.3.2.1 Een goed ondernemersklimaat bieden

Portefeuillehouder: Wethouders Liesbeth Vos - van de Weg en Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

Ondernemers willen we een goed ondernemersklimaat bieden. Wij stimuleren het organiserend en innovatief vermogen. We denken graag vanuit mogelijkheden met onze ondernemers mee. Door samen te werken in de Regio Zwolle vergroten wij onze slagkracht.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Netwerkcapaciteit	We zien de uitdagingen rondom de netwerkcapaciteit van elektra., we nemen stelling bij netwerkpartijen en faciliteren off-grid initiatieven.
Vaststellen bedrijfslocaties	De uitbreidingslocaties liggen voorlopig vast in het voorkeursrecht. Bedrijven die geïnteresseerd zijn in een kavel plaatsen we op een lijst en deze lijst houden we actueel.
Intensiever accountmanagement	Via onze accountmanager ondernemers intensiveren we onze contacten en communicatie met ondernemers en ondernemersorganisaties. We willen een gemeente zijn waar we ondernemers laten bloeien en waar ondernemers zich gehoord voelen in woord en daad. We stellen hiervoor een periodieke nieuwsbrief op, investeren in bedrijfsbezoeken en gaan aan de slag met lokaal inkoopbeleid.
Ondernemersloket	We doen mee aan de pilot lokale brigade Regio Zwolle Brigade. Dit moet uiteindelijk resulteren in een duidelijke pagina op onze gemeentelijke website waar ondernemers terecht kunnen (het zogenaamde ondernemersloket). We zullen dit doorlopend actualiseren en verbeteren.
Uitbreidingslocaties bedrijven	We maken een visie om het voorkeursrecht te kunnen behouden. De uitvoering van dit traject vraagt om capaciteit en de inhuur van expertise. Dit staat los van de kosten van de verwerving.
Lokaal economische agenda	De Lokaal Economische Agenda met een uitvoeringsagenda is vastgesteld. Dit is nu in samenwerking met de ondernemersverenigingen, Bedrijvenkring Oldebroek (BKO), Toeristisch Platform Oldebroek, het parkmanagement op de bedrijventerreinen en het Agrarisch Overleg in uitvoering.
Kop van de Veluwe en Regio Zwolle	We versterken onze effectiviteit en slagkracht door samenwerking op het gebied van economische ontwikkeling en bedrijventerreinen binnen de Kop van de Veluwe en de Regio Zwolle. We dragen bij aan de totstandkoming van een nieuwe regionale samenwerkingsagenda. Als de raad deze agenda vaststelt willen we deze samenwerkingsagenda in uitvoering brengen.

Stimuleren organiserend vermogen bedrijven	Stimuleren van bedrijven om te komen tot organiserend vermogen (parkmanagement), naast H2O en Wezep-Noord, op de diverse bedrijventerreinen binnen onze gemeente. Zodra er organiserend vermogen aanwezig is zullen we stimuleren dat verduurzaming van bedrijventerreinen, veiligheid en de problematiek met betrekking tot de arbeidsmarkt op de agenda komen te staan.
--	---

2.3.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Funcziemenging	%	2022	48,5	53,8
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15-65 jaar	2022	152,7	174,1

2.3.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-614	-2.226	-629	-607	-607	-607
Totaal baten	776	2.339	819	819	819	819
Saldo programma	162	113	190	212	212	212

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Nieuw beleid				
Veluwe op 1 projecten	-17	0	0	0
Autonome ontwikkelingen				
Beheerkosten recreatieve netwerken	-5	-5	-5	-5
Routebureau Veluwe	-4	-4	-4	-4
Toeristenbelasting	84	84	84	84
Totaal wijzigingen op dit programma	59	75	75	75

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Nieuw beleid

Veluwe op 1 projecten

Incidentele bijdrage van de gemeente Oldebroek aan een overgangsbudget om noodzakelijke projecten in 2024 door te kunnen laten lopen, als uitvoering van de Veluwe Agenda 2030. In voorgaande jaren werden deze projecten voornamelijk gefinancierd door de provincie. Na een evaluatie van de samenwerking Veluwe op 1 wordt voor de periode vanaf 2025 een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld, waarbij de financiering mede via regio-arrangementen (o.a. Kop van de Veluwe) wordt voorzien.

Autonome ontwikkelingen

Beheerkosten recreatieve netwerken

In 2023 wordt de gemeente Oldebroek aangesloten op het ruiter- en men netwerk op de Veluwe. Dit jaar wordt ook begonnen met de realisatie van het Oldebroekse deel van wandelnetwerk Veluwe. De realisatiekosten worden gefinancierd uit de Reserve Recreatie en toerisme. Voor de jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten (controle en vervanging bewegwijzering en panelen, actueel houden digitale bestanden en kaartmateriaal, etc.) is nog geen budget beschikbaar.

Routebureau Veluwe

Routebureau Veluwe is in 2021 opgericht om namens 21 gemeenten op de Veluwe recreatieve routenetwerken te ontwikkelen en te verbeteren. De eerste jaren heeft de provincie de oprichting en ontwikkeling van Stichting Routebureau Veluwe gesubsidieerd. Vanaf 2024 worden de organisatiekosten van het Routebureau op basis van de inwoner-aantallen verdeeld over de deelnemende gemeenten.

Toeristenbelasting

We indexeren het tarief voor toeristenbelasting met 3,5%. Voor de begroting gaan we uit van het gemiddelde aantal overnachtingen van 2022 en de inschatting voor 2023. We verwachten ten opzichte de begroting 2022 ca. 15.000 meer overnachtingen.

2.3.5 Verbonden partijen

Vennootschappen en coöperaties

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek		
Vestigingsplaats	Hattemerbroek			
Website	https://bedrijvenparkh2o.nl/			
Partijen	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek (H2O).			
Doel/maatschappelijk belang	Aan bedrijven een goed geoutilleerd bedrijventerrein aan te bieden. Daarmee wordt de werkgelegenheid bevorderd. Tegelijk wordt er gewerkt aan een goede leefbaarheid in de woonkernen door verhuizing van bedrijven en door flankerende maatregelen.			
Bestuurlijk belang	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. De gemeenten zijn aandeelhouder. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein.			
Financieel belang	Elk van de drie gemeenten heeft een aandelenbelang van € 6.000,- en staat garant voor een derde van de totale financieringsbehoefte van € 39 miljoen.			
Beheersarrangement	De raad van commissarissen bestaat uit externe leden. De statutair directeur is ook de bestuurder. De gemeenteraad krijgt met regelmaat informatie over de voortgang in de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Aandeelhouder: burgemeester Team: concern / business control. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: voortgangsrapportages. Frequentie overleggen: de aandeelhouders vergaderen 3-4 keer per jaar.			
Risico's	- Onvoldoende belangstelling voor de beschikbare kavels, waardoor de prognose van de inkomsten niet wordt gerealiseerd. - Het niet tijdig besteden en verantwoorden van subsidies.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 592	31-12-2022	€ 2.926
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 23.867	31-12-2022	€ 7.175

2.4 Onderwijs

2.4.1 Algemeen

Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Beschrijving programma

De bekostiging van onderwijs gaat primair via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap direct naar de schoolbesturen. De gemeenten zijn echter verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Daarnaast valt ook voor- en vroegschoolse educatie én volwasseneneducatie onder dit programma.

2.4.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.4.2.1 Goede onderwijshuisvesting

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We willen goede huisvestingsvoorzieningen waarin onderwijs en netwerkpartners samenwerken. Daarvoor hebben we een toekomstvisie en ontwikkelagenda nodig. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt daar een onderdeel van.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Toekomstvisie en ontwikkelagenda	Afronden en implementeren van een toekomstvisie en ontwikkelagenda samen met onderwijs en netwerkpartners, met het IHP als onderdeel.

2.4.2.2 Voorkomen van onderwijsachterstanden

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

Voorkomen van onderwijsachterstanden op gemeentelijk niveau. Alle kinderen krijgen onderwijs, ook als ze extra zorg nodig hebben.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
OAB	We voeren het gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2022-2026 uit met onder meer Kwaliteitsonderzoek VVE. Naast VVE zetten we in op de aanpak van onderwijsachterstanden in de leeftijd 6–13 jaar.
Onderwijszorgarrangementen	We sluiten onderwijszorgarrangementen af voor regulier en speciaal onderwijs.

2.4.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jaar	2022	0	4,2
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jaar	2022	10	24
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	1,7	1,9

2.4.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-2.358	-2.518	-2.453	-2.646	-2.641	-2.628
Totaal baten	633	625	632	632	632	632
Saldo programma	-1.725	-1.893	-1.821	-2.014	-2.009	-1.996

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Autonome ontwikkelingen				
Huisvestingskosten Agnieten College	-35	-35	-35	-35
Totaal wijzigingen op dit programma	-35	-35	-35	-35

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Autonome ontwikkelingen

Huisvestingskosten Agnieten College

In 2010 heeft de gemeenteraad van Oldebroek ingestemd met de doordecentralisatie (DDC) van de huisvestingsmiddelen aan het Agnieten College. In de afgesloten overeenkomst is opgenomen dat de gemeente Oldebroek het bedrag overmaakt welke via het gemeentefonds ontvangen wordt ten behoeve van de leerlingen van het Agnieten College, locatie Wezep. In de praktijk blijken de kosten voor Landstede voor het instandhouden van de vestiging in Wezep ruimschoots hoger te liggen dan het doordecentralisatiebudget. Ook is gebleken dat de prijsindex niet altijd correct is toegepast. In 2023 heeft een herijking van het gemeentefonds plaats gevonden. Hoewel de totale uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente Oldebroek stijgt vanaf 2023, wordt door de herijking het huisvestingsdeel VO wel als lager gekenmerkt. De betaling van de huisvestingsmiddelen is onderwerp van gesprek geweest met de bestuurder van Landstede. De tot nu toe gehanteerde berekeningssystematiek (ConsumentenPrijsIndex) wordt gehandhaafd en hersteld waardoor de huisvestingsbijdrage 2023 € 208.853 bedraagt. Dit betekent vanaf 2023 een stijging van € 35.103. Voorgesteld wordt deze aanpassing structureel in de meerjarenbegroting op te nemen vanaf 2024 en het aanvullende bedrag voor 2023 op te nemen in de tweede Bestuursrapportage.

2.4.5 Verbonden partijen

Op dit programma zijn geen verbonden partijen.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

2.5.1 Algemeen

Wethouder Beerd Flier

Beschrijving programma

Op dit programma worden uitgaven geboekt die te maken hebben met een breed scala aan voorzieningen. Variërend van sportzalen tot musea en van openbaar groen tot de lokale media.

2.5.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.5.2.1 Bevorderen gezonde leefstijl

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?

We willen graag met sport en beweging een gezonde leefstijl bevorderen en zetten daarop in met begeleiding en verbetering van accommodaties.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
De Kamphal	We hebben voor de renovatie, uitbreiding en verduurzaming van de Kamphal vijf scenario's uitgewerkt. Voordat daarover definitieve besluitvorming plaatsvindt, onderzoeken we eerst de haalbaarheid van een nieuw scenario namelijk de realisatie van een sportcampus. In dit scenario gaan we de Kamphal niet of beperkt renoveren en overdragen aan Wezep Tennis Padel (WTP). Deze vereniging groeit, gaat investeren in de eigen accommodatie en heeft de ambitie om haar aanbod uit te breiden met indoor padel. WTP wil de Kamphal overnemen en ombouwen tot racketsportcentrum van de Noord-Veluwe. Voor de overige (bal)sporten en het bewegingsonderwijs zou de gemeente een nieuwe sporthal moeten bouwen op de locatie zwembad. In dit scenario vergroten we de capaciteit aan binnensportruimte, zorgen voor meer kwaliteit van het sportaanbod en geven invulling aan Oldebroek voor Mekaar. We willen het haalbaarheidsonderzoek in het voorjaar van 2024 afronden en de resultaten betrekken bij een definitief voorstel aan de raad.
Vernieuwen accommodatie OWIOS	We beoordelen het verzoek van voetbalvereniging OWIOS om financiële steun voor het vernieuwen van de clubaccommodatie en de herinrichting van het sportpark.

2.5.2.2 Versterken cultuurbeleid en -beleving

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?

We willen graag dat iedereen de Oldebroekse cultuur kan beleven. We werken samen met maatschappelijke initiatieven. Met elkaar zorgen we ervoor dat we de kansen die er zijn ook echt benutten.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Visie cultuurbeleving	We maken een meerjarig uitvoeringsplan op basis van de vastgestelde visie.
Cultuur- en erfgoedpact	Samen met regiogemeenten stellen we een nieuw cultuur- en erfgoedpact op voor 2025 en verder.

2.5.2.3 Versterking natuur

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?

We geven biodiversiteit een centrale plek in beleid- en planvorming en we betrekken inwoners en plaatselijke natuurkenners bij ontwikkelkansen op dit gebied.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Groenere gemeente	Actief ondersteunen van diverse initiatieven van inwoners om de gemeente te vergroenen en uitvoeren plannen.
Uitvoeringsplan Biodiversiteit	Om te komen tot versterking van de biodiversiteit in onze gemeente stellen we een uitvoeringsplan op.

2.5.2.4 Oldebroek bijzonder gastvrij

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?

Met de Visie en Actieprogramma Recreatie en Toerisme 2030 hebben we een goede ontwikkeling ingezet, die we samen met het Toeristisch Platform vasthouden en verder gaan brengen.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Actieprogramma Recreatie en toerisme	De komende jaren gaan we verder aan de slag met de uitvoering van het actieprogramma Recreatie en toerisme.

2.5.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Niet-sporters	%	2020	58,2	49,3

2.5.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-4.431	-4.553	-4.730	-5.185	-4.707	-4.701
Totaal baten	933	628	627	627	627	627
Saldo programma	-3.498	-3.925	-4.103	-4.557	-4.079	-4.073

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Nieuw beleid				
Compensatie OZB maatschappelijke organisaties	0	0	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	0	0	0	0

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Nieuw beleid

Compensatie OZB maatschappelijke organisaties

Dit voorstel is naar aanleiding van het door de 2e kamer aangenomen amendement Omtzigt. Het voorstel betreft het vrijstellen van het betalen van OZB door maatschappelijke organisaties (sportverenigingen, dorpshuizen, speeltuinen, etc.). Praktisch gezien is de regering er nog niet in geslaagd om dit amendement in een wet om te zetten. Nu worden er binnen de gemeenten oplossingen gezocht om dit toch mogelijk te maken, bijvoorbeeld middels subsidiëring. Uw raad heeft gevraagd om dit te onderzoeken. Voor de gemeente Oldebroek is dit geïnventariseerd en gaat het om een bedrag van ca. € 80.000. Het rijk heeft bij de meicirculaire 2023 extra structurele middelen uitgekeerd. Voorstel is om deze middelen in te zetten ter dekking van de compensatie van de OZB.

2.5.5 Verbonden partijen

Op dit programma zijn geen verbonden partijen.

2.6 Sociaal domein

2.6.1 Algemeen

Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Beschrijving programma

Op dit programma worden uitgaven verantwoord die gemeente maakt voor de taken en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en Participatiewet. De uitgaven voor welzijn en burgerparticipatie zoals Oldebroek voor mekaar en dorpshuizen vallen hier ook onder.

2.6.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.6.2.1 Armoedebestrijding

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners financieel zelfredzaam zijn. We verwachten door de inflatie en gestegen energiekosten een toename van armoede. We richten ons op de doelgroep die ondersteuning kan gebruiken op het gebied van basisvaardigheden, armoede en schulden (BAS) en willen elke inwoner kunnen helpen. Dat vraagt extra capaciteit bij het Sociaal Team.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Financiële zelfredzaamheid inwoners	We spelen in op de gevolgen van de inflatie en energiearmoede. In 2023 is er ingezet op de vroegsignalering en het sociaal team om de extra aanvragen tijdens de crisis op te vangen. In 2024 hebben we verder aandacht voor wat er op ons afkomt.

2.6.2.2 Arbeidsmarkt

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We benutten het arbeidspotentieel in onze gemeente optimaal. Zoveel mogelijk inwoners zijn aan het werk, waaronder ook de inwoners die om wat voor reden minder makkelijk toegang tot de arbeidsmarkt hebben. Inwoners en ondernemers zijn bewust van de noodzaak tot een leven lang ontwikkelen om wendbaar en weerbaar te zijn op de arbeidsmarkt (Upgrade Jezelf).

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Human Capital Agenda (HCA)	In de regio Zwolle werken we samen aan de HCA. De pijlers regionaal zijn beschikbaarheid (voldoende en geschikte werknemers), wendbaarheid (vaardige en flexibele werknemers) én inclusiviteit (iedereen krijgt de kans om mee te doen op de arbeidsmarkt). Om onze inwoners mee te laten doen stimuleren wij het gebruik van het ontwikkelfonds Groei Vooruit en Upgrade jezelf. We vergroten de arbeidsparticipatie van inwoners die, om wat voor reden dan ook, een afstand tot de arbeidsmarkt ervaren, een inclusieve arbeidsmarkt is het streven.

2.6.2.3 Taakstelling statushouders

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We willen graag dat aan de gemeente Oldebroek gekoppelde statushouders tijdig een woning in de gemeente krijgen en niet onnodig lang in het AZC hoeven te wachten.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Statushouders	We blijven ons inzetten voor het huisvesten van de gekoppelde statushouders. Daarbij begeleiden en ondersteunen we ze volgens de inburgeringswet. We maken hierover afspraken met de woningcorporaties en vluchtelingenwerk. Inburgering in de straat heeft onze focus.

2.6.2.4 Samen werken aan welzijn

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedere inwoner van de gemeente Oldebroek in 2030 een passende woning heeft en dat er een optimale aansluiting is op de woon-, welzijn- en zorgbehoeften van inwoners. Iedereen, met en zonder beperkingen, kan zo lang en zo zelfstandig, mogelijk blijven wonen in de gemeente Oldebroek. In het Woonprogramma en de visie WWZ zijn hiervoor de uitgangspunten geformuleerd. Ook het landelijk programma 'Een thuis voor iedereen', het landelijk programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en de gedeelde opgaven in de Noord Veluwe en de provincie Gelderland geven invulling aan deze gezamenlijke opgave.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoeringsprogramma Wonen Welzijn en Zorg (WWZ)	Door het adequaat inzetten van informele zorg kunnen inwoners langer zelfstandig thuis wonen. Zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan (WOZO programma nieuwe norm). De regionale, provinciale en landelijke ontwikkelingen worden hier in meegenomen. Het Sociaal Team en de projectleider WWZ hebben de belangrijke taak in deze opgave om de beweging bij inwoners en (informele) partners ook daadwerkelijk tot stand te krijgen.
Werkplaats Regio Zwolle	We nemen deel aan de kennis- en leeragenda Werkplaats Sociaal Domein regio Zwolle. Onder aansturing van het lectoraat van Hogeschool Viaa nemen we deel aan een of meer programmalijnen, waaronder 'inclusieve samenleving' en 'verbindende gemeenschappen rond ouderen'.
Modernisering 't Grinthus	Dorpshuis 't Grinthus ('t Loo) werkt aan een modernisering van het buurthuis. De buitenruimte wordt opnieuw ingericht, de uitstraling wordt opener en het activiteiten aanbod wordt vernieuwd. We combineren dit met de verduurzaming van het pand (isolatie en installatie) en we zorgen voor een betere toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking.
Inclusieagenda en diversiteit	Wij ontwikkelen een inclusieagenda vanuit VN-verdrag Handicap waarbij we betrokken partijen betrekken. We stimuleren particuliere initiatieven zoals toegankelijkheid voor slechtzienden en gehandicapten. Los daarvan, zijn er twaalf diversiteitsfactoren te onderscheiden, zoals leeftijd, handicap, uiterlijke kenmerken of seksuele oriëntatie. Wij onderzoeken per factor de actuele situatie en de mate van aandacht die extra nodig is.
Vrijwilligerswerk	We faciliteren de mensen die vrijwilligerswerk doen in onze gemeente. We werken samen met vrijwilligerspartijen aan een toekomstbestendige vrijwilligersstructuur in de gemeente.

Eenzaamheid	Samen met vrijwillige en professionele netwerkpartners continueren we onze inzet op het tegengaan van eenzaamheid. Daarbij maken we gebruik van kleinschalige initiatieven die onderling contact bevorderen.
Mantelzorg	De nota mantelzorgondersteuning voeren we uit. We vinden, versterken, verlichten en verbinden mantelzorgers, zodanig dat zij een hulpvraag durven stellen en voldoende ondersteuning ervaren.
Versterken sociale infrastructuur	De sociale infrastructuur op het gebied van wonen, werken en welzijn wordt versterkt voor mensen met een psychische of psychosociale kwetsbaarheid en voor overige wijkbewoners. We intensiveren de Wmo-ondersteuning om duurdere zorg in de vorm van beschermd wonen en maatschappelijke opvang te voorkomen. Met behulp van het bestedingsplan reserve MO/BW versterkt het welzijn zich op de thema's ouderen, inclusieve dorpen en wijken en vrijwilligerswerk.
Beleidsvisie sociaal domein	De beleidsvisie 2024 – 2027 wordt opgesteld. Op basis van de beleidsvisie 2024 – 2027 wordt richting gegeven aan de uitvoering van de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdwet. In samenhang met andere beleidsvelden die met het welzijn van inwoners te maken hebben.
Inclusief Groep	Samen met de zes andere aandeelhoudende gemeenten van de Inclusief Groep werken we op basis van lokale behoefte aan een nieuwe toekomstbestendige visie.
Nieuw participatiebeleid	We ontwikkelen nieuw beleid om de doelgroep van de Participatiewet te ondersteunen naar een hoogst mogelijk vorm van participatie.
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	Met behulp van het Plan van Aanpak GALA werken we aan een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven werken en wonen in een gezonde omgeving met een sterke sociale basis. We zetten in op de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en welzijn. Daarbij onderzoeken we hoe we een toekomstbestendig Welzijn in onze gemeente kunnen realiseren. We werken samen met de regio Noord-Veluwe en de zorgverzekeraar aan het Integraal Zorgakkoord (IZA)

2.6.2.5 Opgroeien in een kansrijke omgeving

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We werken aan een omgeving waarin onze jeugd gelukkig kan opgroeien. We willen jongeren (samen met netwerkpartners) een kansrijke omgeving bieden op het gebied van gezin, peergroup, school en vrije tijd. Ook streven we een veilige omgeving na: kinderen verdienen een veilige plek om op te groeien, zowel binnen- als buitenshuis.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Versterken jeugdigen en gezinnen	Ouders en gezinnen en hun netwerk zijn krachtiger geworden. We voorkomen zorg waar dat kan en waar nodig ontvangen gezinnen ondersteuning. De sociale weerbaarheid van jeugd en jongeren is toegenomen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is de centrale plek voor ondersteuning van jeugdigen en gezinnen in onze gemeente. We werken volgens contract samen met zorgpartners aan het versterken van jeugdigen en gezinnen. De zorg verschuift van de tweede lijn naar de eerste lijn.
Jeugdpreventie	Het jeugdpreventieplan wordt uitgevoerd. Er wordt ingezet op mentale weerbaarheid en normaliseren.

2.6.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	601,5	825,4
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2021	0	1
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	3	6
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	2	2
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	74,3	72,2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000	2021	200	431,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	275,8	197,7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	11,0	13,2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	1,1	1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van jongeren 12-23 jaar	2022	0,0	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2022	590	700

2.6.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-31.900	-33.124	-28.950	-28.580	-28.517	-27.756
Totaal baten	11.053	10.301	5.506	5.600	5.600	5.600
Saldo programma	-20.847	-22.823	-23.443	-22.980	-22.917	-22.156

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Autonome ontwikkelingen				
Indexatie instellingen sociaal domein	-50	-50	-50	-50
Maatwerkvoorzieningen Wmo	-150	-150	-150	-150
Programmageden jeugd	-516	-516	-516	-516
Totaal wijzigingen op dit programma	-716	-716	-716	-716

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Autonome ontwikkelingen

Indexatie instellingen sociaal domein

Van diverse instellingen zijn hogere subsidieaanvragen voor 2024 ontvangen vanwege de hogere loonkosten als gevolg van de overeengekomen cao's welzijn. De gemeentelijke indexatie van 3,5% sluit hier onvoldoende op aan. Om te voorkomen dat deze instellingen in financiële problemen komen willen we een hoger percentage hanteren. De aanvragen moeten nog in behandeling worden genomen. Rekening houdend met een gemiddeld percentage van 6,5% wordt voorgesteld hiervoor een bedrag van € 50.000 op te nemen.

Maatwerkvoorzieningen Wmo

Zoals benoemd in de kwartaalrapportage Sociaal Domein blijft het aantal maatwerkvoorzieningen stijgen. Inzoomend op de leeftijd van onze inwoners zien we een grote stijging in de categorie van 76 jaar en ouder. Het landelijke overheidsbeleid van langer thuis blijven wonen is vooral goed te zien: extra inzet van huishoudelijke hulp, dagbesteding en vervoer. De te verwachten stijging van de uitgaven komt enerzijds door een groei van het aantal inwoners wat een beroep doet op de Wmo en anderzijds zijn de kosten van het tarief sterker gestegen dan de gebruikte indexatie voor 2023. Er wordt voor Wmo een extra budget geraamd van € 150.000.

Programmageden jeugd

In een informerende nota aan de raad bij de 1e berap 2023 is een nadeel van € 400.000 als gevolg van één casus gemeld. Dit betekent dat de begroting 2023 bij de 2e berap 2023 opgehoogd wordt met € 400.000 naar € 7.013.000. In vervolg hierop wordt vanaf 2024 een verhoging van € 400.000 in de begroting opgenomen vanwege een hoger beroep op jeugdhulp voor specialistische GGZ. Door een lager beroep op andere jeugdzorg kan een voordeel worden ingeboekt van € 100.000 waardoor vanaf 2024 een verhoging van € 300.000 wordt opgenomen. Wegens prijsstijging wordt voor jeugdhulp contractueel het OVA-percentage gehanteerd. Deze is voorlopig vastgesteld op 6,36%. In de gemeentebegroting is 3,1% aangehouden waardoor de begroting met € 216.000 wordt opgeplust. De rijksvergoeding is onvoldoende om deze prijsstijging op te kunnen vangen.

2.6.5 Verbonden partijen

Vennootschappen en coöperaties

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Inclusief Groep		
Vestigingsplaats	Nunspeet			
Website	https://www.inclusiefgroep.nl/			
Partijen	De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Nijkerk, Oldebroek en Putten.			
Doel/maatschappelijk belang	De Inclusief Groep is ondernemer in passend werk en richt zich op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Binnen de gemeente Oldebroek bemiddelt de Inclusief Groep bij het begeleiden van uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt.			
Bestuurlijk belang	De zeven gemeenten in de regio Noord-Veluwe zijn aandeelhouder.			
Financieel belang	Door uitkeringsgerechtigden aan werk te helpen, dalen de uitgaven voor sociale voorzieningen. De gemeente kan hieraan bijdragen door taken uit te besteden aan de Inclusief Groep.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Participatie wet. Aandeelhouder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Samenleving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: begroting en Jaarrekening. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	Het vinden van nieuwe samenwerkingen/klanten, het binnenhalen van aanbestedingen, de uitvoering van de Participatiewet, de hoogte van de WSW-subsidie en voldoende instroom en deskundigheid kandidaten.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ -1.936	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -1.896	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 8.855	31-12-2022	€ 6.919
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 9.173	31-12-2022	€ 9.401

2.7 Volksgezondheid en milieu

2.7.1 Algemeen

Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing en wethouders Liesbeth Vos - van de Weg, Ben Engberts en Beerd Flier

Beschrijving programma

De gemeente Oldebroek is verantwoordelijk voor de inzameling van afval en voor de aanleg en onderhoud van riolering. Hiervoor worden ook heffingen opgelegd (riool- en afvalstoffenheffing) welke in principe 100% kostendekkend zijn. Dit zijn de twee grootste posten op dit taakveld. Daarnaast worden ook nog uitgaven die rondom milieubeheer, begraafplaatsen en de volksgezondheid op dit programma verantwoord.

2.7.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.7.2.1 Opgroeien in een kansrijke omgeving

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We werken aan een omgeving waarin onze jeugd gelukkig kan opgroeien, waar iedereen kan sporten en we preventie als belangrijk middel zien.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Mentale weerbaarheid jeugd	Preventie vraagt verdere doorontwikkeling. De programma aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) voorziet hierin. Nadruk zal hierbij liggen op mentale weerbaarheid van jeugdigen en stabiele gezinnen. Deze aanpak wordt in nauwe samenwerking uitgewerkt met het preventief jeugdbeleid.
Ontmoetings- en beweegplekken	We ontwikkelen drie ontmoeting- en beweegplekken voor 12 tot 100-jarigen in onze gemeente, waar op een eigentijdse manier ontmoeting en beweging gestimuleerd wordt.

2.7.2.2 Waardig ouder worden

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We creëren een omgeving waarin ouderen waardig ouder kunnen worden, waarbij we preventie als belangrijk middel zien.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Dubbele vergrijzing	Samen met onze informele ondersteuning versterken we het welzijn voor ouderen. Daarnaast maken we een plan over de kansen die er liggen in onze gemeente met betrekking tot preventie en ouderen en wat er nodig is om deze op te pakken. Daar gaan we mee aan de slag. Zo bereiden we ons voor op dubbele vergrijzing en wordt duidelijk welke stappen we wel of niet gaan zetten.

2.7.2.3 We gaan voor een duurzame leefomgeving en duurzame energie

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier en burgemeester Tanja Haseloo - Amsing

Wat willen we bereiken?

We willen circulariteit vergroten door meer afvalstromen te scheiden bij het grondstoffenstation en meer textiel hoogwaardiger te hergebruiken. Het huidige afvalbeleid (diftar) willen we evalueren en waar mogelijk verbeteren. Ook willen we voorkomen dat de opening van vliegveld Lelystad (uitgesteld naar 2024) en met name de laagvliegroutes tot onacceptabele geluidhinder en milieubelasting leiden. Ook monitoren we het geluid en de fijnstof op de A28.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Geluid en fijnstof A28	Ten aanzien van geluidsoverlast en fijnstof op de A28 zullen we controleren of het maatregelenpakket van Rijkswaterstaat ook de gewenste effecten heeft.
Grondstoffenstation met Elburg	We zijn in afwachting van een uitspraak van de Raad van State (RvS) met betrekking tot het afvalbrenngstation. In de tussentijd bereiden wij, samen met de gemeente Elburg, de te nemen stappen voor.
Evaluatie afvalbeleid	Eind 2023 staat de evaluatie gepland van de invoering Diftar. Afhankelijke van de uitkomsten daarvan gaan we aan de slag met de vervolgstappen om onze doelen te bereiken.
Vliegveld Lelystad	Met betrekking tot de natuurvergunning voor vliegveld Lelystad en de indeling van het nieuwe luchtruim monitoren we de ontwikkelingen en ondernemen actie waar nodig en mogelijk.

2.7.2.4 Acceptabele aanpak van het stikstofprobleem

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?

Teveel stikstof leidt tot milieuproblemen, maar de kabinetsplannen leiden tot grote onrust binnen de agrarische sector en grote zorgen over de vitaliteit van ons platteland. We willen bereiken dat er een integrale en breed geaccepteerde aanpak van het stikstofprobleem komt, zodanig dat de vitaliteit van het platteland in stand blijft.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Stikstof	Intensief in overleg treden met de provincie, regiogemeenten, ondernemers, agrariërs en natuurorganisaties om - vanuit het perspectief van de Gelderse Maatregelen Stikstof - te komen tot een breed gedragen gebiedsprogramma stikstof. Daarvoor investeren we in capaciteit en kennis om in positie te komen.

2.7.2.5 Bevorderen gezonde leefstijl

Portefeuillehouder: Wethouders Beerd Flier en Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?

We willen graag met sport en beweging een gezonde leefstijl bevorderen en zetten daarop in met begeleiding en verbetering van accommodaties.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Goed Bezig	We nemen deel aan de Brede Regeling Combinatiefuncties en zetten Goed Bezig Oldebroek in voor het stimuleren van een gezonde leefstijl bij alle (groepen) inwoners van de gemeente Oldebroek.

2.7.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	2021	162	169
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2021	39	33,2

2.7.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-21.716	-20.486	-20.256	-20.223	-19.716	-19.760
Totaal baten	20.811	19.368	19.814	19.839	19.466	19.513
Saldo programma	-906	-1.119	-442	-385	-250	-247

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Autonome ontwikkelingen				
Archeologische waarden- en verwachtingenkaart	-13			
Bijdrage GGD	-58	-58	-58	-58
Bijdrage ODNV	-64	-64	-64	-64
Riolering	99	108	109	111
Totaal wijzigingen op dit programma	-36	-14	-13	-11

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de mutaties bij dit programma.

Autonome ontwikkelingen

Archeologische waarden- en verwachtingenkaart

Voor Oldebroek is in 2010 een archeologische kaart opgesteld met een indeling naar lage, middelhoge en hoge verwachting op archeologische vondsten. Deze kaart is vertaald naar een beleidskaart en de twee kaarten zijn de basis om bijvoorbeeld gemotiveerd af te kunnen wijken van de wettelijke eis van onderzoek bij ieder bouwplan vanaf 100 m². Er moet nu o.a. een technische actualisatie plaats vinden en de resultaten van grotere veldonderzoeken worden verwerkt en om kosten te beperken gebeurt dit in regionaal verband. Voor Oldebroek bedragen deze kosten eenmalig € 13.000 in 2024.

Bijdrage GGD

De bijdrage aan de GGD wordt voor 2024 verhoogd met € 57.800 als gevolg van indexering (6%) en een toename van het aantal inwoners. Daarnaast is er sprake van nieuw beleid in verband met: inwerkingtreding van de Wet Open Overheid, informatieveiligheid, invoering functiewaarderingsstelsel HR21 en verhoging van de post onvoorzien ter vergroting van de slagvaardigheid. De begroting 2024-2027 is in de raadsvergadering van juli behandeld.

Bijdrage ODNV

De autonome stijging van de bijdrage aan het ODNV op basis van de begroting 2024. Deze begroting is in de raad van juni aangeboden aan de gemeenteraad.

Riolering

Het beleid voor Rioolheffing is 100% kostendekkendheid. Deze wordt verrekend met de voorziening Riolering. Door hogere investeringen en prijsstijgingen in Riolering kunnen we meer btw toerekenen aan het tarief. In werkelijkheid is dit geen last voor de gemeente waardoor er een positief effect op treedt voor de exploitatie. Een toelichting op riolering is te vinden in de paragraaf Lokale Heffingen.

2.7.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		GGD Noord- en Oost-Gelderland		
Vestigingsplaats	Warnsveld			
Website	https://www.ggdnog.nl/			
Partijen	GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten in de regio Noord- en Oost-Gelderland.			
Doel/maatschappelijk belang	De taken van de GGD staan in de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg). De GGD beschermt en bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeente. Dit doet de GGD door te zorgen dat de inkoop van de openbare gezondheidszorg efficiënt en effectief georganiseerd is en de uitvoering goed gecoördineerd. In de Bestuursagenda van de GGD staan vier prioriteiten: 1. Nog gezondere jeugd 2. Nog gezondere leefomgeving 3. Nog gezonder ouder worden 4. Nog gezondere leefstijl.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit wethouders van de 22 gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden.			
Financieel belang	De gemeente draagt bij aan de exploitatie via een bedrag per inwoner.			
Beheersarrangement	Bestuurder: wethouder maatschappelijke ontwikkelingen (volksgezondheid). Team: Samenleving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: raadsvoorstellen over begroting, tussentijdse rapportages en jaarverslag. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	Risico bij plusproducten: - Niet meer aansluiten van plusproducten bij de behoeften van de klant; - Bezuinigingen bij gemeenten en andere financiers. Als dit risico zich voordoet, zal vast personeel meteen vertrekken. De WW-kosten zijn voor rekening van de GGD. De GGD heeft een weerstandsvermogen van 5% van de omzet van de basisproducten en 20% van de omzet van plusproducten. De reserve basisproducten is voor de helft bij de deelnemende gemeenten gereserveerd, de reserve plusproducten wordt volledig bij de GGD aangehouden.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ -487	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -510	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 2.912	31-12-2022	€ 2.650
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 10.226	31-12-2022	€ 11.443

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij Afvalsturing Friesland (Omrin)				
Vestigingsplaats	Leeuwarden			
Website	https://www.omrin.nl/			
Partijen	De aandeelhouders van Afvalsturing Friesland zijn de Friese gemeenten, de Groninger gemeenten Appingedam, Delfzijl Westerwolde, Groningen, Het Hogeland en Westerkwartier, regio Noord-Veluwe (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten), NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk) en Aalsmeer.			
Doel/maatschappelijk belang	Afval op een professionele, innovatieve en duurzame manier in te zamelen, te bewerken en te verwerken.			
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder heeft de Gemeente Oldebroek zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid vertegenwoordigt de Gemeente Oldebroek en de Noord Veluwe gemeenten hierin.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente bezit 58 aandelen van € 450,- nominaal.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Duurzaamheid. Team: Leefomgeving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus (budgetcyclus). Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	De belangrijkste risico's voor de vennootschap liggen in de technische beschikbaarheid van de kapitaalintensieve installaties, de beschikbaarheid van afval en de ontwikkelingen op de energiemarkt. Langdurige stilstand, onvoldoende beschikbaarheid van afval of dalende/stijgende energieprijzen kunnen een belangrijke impact hebben op het resultaat van Afvalsturing Friesland.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ 7.870	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ 15	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 64.757	31-12-2022	€ 70.303
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 128.437	31-12-2022	€ 119.141

2.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

2.8.1 Algemeen

Wethouders Ben Engberts, Beerd Flier en Liesbeth Vos - van de Weg

Beschrijving programma

Met een situationeel grondbeleid drukt de gemeente duidelijk haar stempel op de inrichting van de publieke ruimte. Zo wordt via bestemmingsplannen bepaald welke grond voor welk gebruik geschikt is en wordt het grondbeleid gebruikt om woonwijken te realiseren of inbreidingslocaties van functie te laten veranderen. Afhankelijk van de situatie wordt gekozen voor een actief of faciliterend grondbeleid.

2.8.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.8.2.1 Handhaving fysieke leefomgeving

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

Wij koesteren onze fysieke leefomgeving. Regels en prioriteiten worden, ook qua handhaving, steeds afgestemd op actuele ontwikkelingen.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Beleed onrechtmatige bewoning	Op basis van een probleemanalyse en raads gesprekken actualiseren we het beleid omtrent onrechtmatige bewoning.
Tegengaan verrommeling	Met een plan van aanpak zetten we extra in op het tegengaan van verrommeling van de leefomgeving.

2.8.2.2 Passende invoering Omgevingswet

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

Vanaf de invoering werken we onder de Omgevingswet en vanaf 1 januari 2030 werken we vanuit de bedoeling van de Omgevingswet.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Evaluatie participatiebeleid fysieke leefomgeving	In het kader van de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeenteraad begin 2022 participatiebeleid vastgesteld. Dat ziet op de fysieke leefomgeving. Medio 2024 (Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024) wordt dit beleid geëvalueerd.
Omgevingswet	We realiseren de tweede fase van de transitie (2023-2025), zodat wij op 1 januari 2030 werken vanuit de bedoeling van de Omgevingswet. We richten de lokale kant van het Digitaal Stelsel Omgevingswet in. Deze wet treedt per 1 januari 2024 in werking. Voor de laatste fase van het programma komen wij met een apart raadsvoorstel.

2.8.2.3 Leefbaar buitengebied

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

We gaan sterk inzetten op het programma Vitaal Platteland om te werken aan een duurzame en klimaatbestendige inrichting van onze omgeving.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Programma Vitaal Platteland	Op basis van het programma Vitaal Platteland stellen we een uitvoeringsplan op. Dit betreft een verdere uitwerking en doorvertaling van de voorgestelde koers en agenda uit het programma naar bijvoorbeeld de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De gebiedsgerichte aanpak staat hierbij centraal.

2.8.2.4 Oldebroek klimaatneutraal

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?

Wij streven naar een klimaatneutrale energievoorziening, uiterlijk in 2050. Dit doen we door minder energie te gebruiken, meer duurzame energie op te wekken en over te stappen van fossiele naar duurzame brandstoffen.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Klimaatneutrale energievoorziening	We werken verder aan een klimaatneutrale energievoorziening in de gemeente Oldebroek volgens het programmaplan Oldebroek Klimaatneutraal.
Warmtetransitie	Aan de hand van de vastgestelde aanpak voor de warmtetransitie voeren we die in de periode 2024-2026 uit. De uitvoering van de aanpak draagt bij aan energiebesparing en de overstap naar duurzame brandstoffen.
Verduurzamen bedrijfstreinen	We faciliteren het verduurzamen van bedrijfstreinen. We sluiten in de periode 2023-2026 daartoe aan bij het traject omtrent het vergroten van het organiserend vermogen van de bedrijven op de bedrijfstreinen.
Besparing energielasten huishoudens	We starten gelijk met het adviseren van inwoners bij het besparen van energie, we zullen deze inzet intensiveren. Dit doen we door ondersteuning te bieden aan huishoudens die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen.
Prestatieafspraken verduurzamen	We zorgen ervoor dat met de woningcorporaties jaarlijks duidelijke en haalbare prestatieafspraken worden gemaakt over het verduurzamen van de huurwoningen. En we zien erop toe dat de gemaakte prestatieafspraken worden nagekomen.
Strategie zonnepanelen grote daken	In RES-verband is een aanpak/strategie voor zonnepanelen op grote daken (bedrijfstreinen, dorpen en buitengebied) vastgesteld. De huidige problematiek van de netcongestie zal hier een bepalend onderdeel van zijn. Een deel van de aanpak kan zich daarom ook richten op de opslag van energie. De aanpak voeren wij vervolgens uit in de periode 2023-2026.

2.8.2.5 Passende woonruimte voor u

Portefeuillehouder: Wethouders Beerd Flier, Liesbeth Vos - van de Weg en Ben Engberts

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedere inwoner van de gemeente Oldebroek in 2030 een passende woning heeft en hier zijn/haar eigen bijdrage aan kan leveren. Dat doen we vanuit ons Woonprogramma en de visie WWZ en zoveel mogelijk vanuit gedeelde opgaven en uitgangspunten met de Kop van de Veluwe, provincie en Regio Zwolle. We zoeken hierbij zoveel mogelijk samenwerking. Daarbij voldoen we aan kaders en randvoorwaarden vanuit brede welvaart, duurzaamheid, klimaatbestendigheid, betaalbaarheid en mobiliteit. We willen met interne en externe partijen een samenhangende, integrale en doorbraakgerichte aanpak realiseren. Dit vraagt een programmatische werkwijze.

Onderwerp	Wat gaan we daarvoor doen?
Nieuwe raamovereenkomst	De ambitie uit de raamovereenkomst met woningcorporaties wordt vertaald in jaarschijven.
Optimalisatie beleid Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)	Wij optimaliseren het beleid inzake Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.
Woonwagen- en standplaatsenbeleid	Aansluitend bij het advies van het College van de Rechten van de Mens en de handreiking van de VNG gaan we beleid voor woonwagens en woonwagenstandplaatsen opstellen. We starten met een nulmeting met betrekking tot de actuele stand van zaken en de behoeften. Daarna bepalen we de vervolgstappen.
Verhuiscoach	Wij zorgen in samenwerking met de verhuiscoach van de provincie Gelderland voor doorstroming in de huursector, gericht op de doelgroep senioren.
Programma Woningbouwopgave	Wij realiseren op programmatische wijze in 2030 een netto toevoeging van 900-950 woningen (eind 2026 circa 600 woningen ten opzichte van 2022) conform de doelstellingen van het Woonprogramma en de visie WWZ. Eventueel wordt dit aangevuld met extra door de raad vast te stellen kwantitatieve of kwalitatieve ambities vanuit de verstedelijkingsstrategie en de nationale Woon- en bouwagenda. Wij richten daartoe een programmaorganisatie in en stellen een jaarlijks te monitoren programmaplan op. Hierin wordt zichtbaar hoe we dat op de korte en lange(re) termijn gaan realiseren en wat de jaarlijkse (randvoorwaardelijke) resultaten moeten zijn.
Evaluatie kleinschalige woningbouw initiatieven	Woningsplitsing, inwoning, inbreiding (binnen de bebouwde kom) en inzet van pre-mantelzorgwoningen dragen bij aan de woonopgave. In 2024 stimuleren, evalueren en actualiseren we de beleidsnotitie Kleinschalige Woningbouwinitiatieven.
Hoger bouwen	We onderzoeken in welke mate hoger bouwen op een passende wijze kan bijdragen aan de woon- (en andere) opgaven.
Gebiedsvisie Wezep en Oldebroek	We ontwikkelen een gebiedsvisie op Wezep en Hattemerbroek.
Erftransitie	We starten een pilot om erftransitie op passende wijze te laten bijdragen aan de woonopgave in Oldebroek.
Uitbreidingslocaties woningbouw	We hebben op potentiële uitbreidingslocaties voorkeursrecht gevestigd. We maken een visie om het voorkeurrecht te kunnen behouden.
Strategisch grondverwerving	Als de mogelijkheid zich voordoet om buiten de aangewezen locaties gronden te kunnen verwerven zullen wij dit proactief benaderen.

2.8.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Per € 1.000	2023	362	369
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2022	9,8	9,3
Demografische druk	%	2023	79,7	70,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro per jaar	2023	826	860
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro per jaar	2023	878	942

2.8.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2022, begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	-5.360	-4.722	-6.564	-3.927	-2.372	-2.210
Totaal baten	4.808	2.477	5.264	2.426	1.124	966
Saldo programma	-552	-2.245	-1.300	-1.501	-1.248	-1.244

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Op dit programma zijn geen financiële mutaties				
Totaal wijzigingen op dit programma				

2.8.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Omgevingsdienst Noord-Veluwe		
Vestigingsplaats	Harderwijk			
Website	https://www.odnoordveluwe.nl/			
Partijen	De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Putten, Oldebroek en de provincie Gelderland.			
Doel/maatschappelijk belang	De Omgevingsdienst Noord-Veluwe is 1 maart 2013 gestart. Doel is het behartigen van gemeenschappelijke belangen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Het ODNV onderzoekt ook een mogelijke fusie met OVIJ.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit negen personen, waaronder de voorzitter. Elke deelnemer wijst uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Elk lid heeft in de vergadering één stem. Het dagelijks bestuur bestaat naast de voorzitter uit in ieder geval twee andere leden.			
Financieel belang	De gemeente draagt bij aan de exploitatie. De hoogte van de bijdrage hangt samen met de hoeveelheid afgenomen diensten.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder ruimtelijk beleid (milieu). Team: Ruimte. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: raadsvoorstellen over begroting, tussentijdse rapportages en jaarverslag. Frequentie overleggen: algemeen bestuur minimaal twee keer per jaar, dagelijks bestuur zo vaak als nodig.			
Risico's	Op dit moment is het grootste risico de invoering van de Omgevingswet. Op dit moment is nog niet bekend welke effecten die gaat hebben voor het ODNV.			
Jaar financieel resultaat	2022	Financieel resultaat	€ 698	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -648	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2022	€ 785	31-12-2022	€ 713
Vreemd vermogen	1-1-2022	€ 878	31-12-2022	€ 1.608

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij		Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken		
Vestigingsplaats	Arnhem			
Website	http://www.vitalevakantieparken.nl			
Partijen	Het programma Vitale Vakantieparken is ontwikkeld op de Veluwe. De volgende partijen werken samen in het programma: Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Heerde, Nunspeet, Putten, Oldebroek en de provincie Gelderland.			
Doel/maatschappelijk belang	Een Veluwebrede aanpak waarbij drie opgaven rond de vakantieparken in samenhang worden aangepakt. - De innovatieopgave met als doel vernieuwing en versterking van het product vakantiepark én de samenwerking in de keten (tussen ondernemers, onderwijs en overheden, of wel de O3). - De herstructureringsopgave gericht op het samenvoegen, herverkavelen en het begeleiden omvormen van (voormalige) vakantieparken waar een duurzame recreatieve exploitatie niet meer mogelijk is. - De veiligheids- en leefbaarheidsopgave gericht op het actief aanpakken van ongewenste ontwikkelingen en op het voorkomen van nieuwe probleemsituaties. Hierbij gaat het om het vraagstuk van niet-recreatief gebruik van de parken, openbare orde vraagstukken, criminele activiteiten, maar ook om oplossingen voor de sociale problematiek.			
Bestuurlijk belang	Een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken te realiseren, dat een sterke schakel vormt in het hele toeristisch-recreatieve aanbod van de Veluwe. Op die manier draagt Vitale Vakantieparken bij aan de gezamenlijke ambitie om van de Veluwe de meest gastvrije vakantiebestemming van Nederland te worden.			
Financieel belang	Niet van toepassing.			
Beheersarrangement	Het bestuurlijke opdrachtgeverschap van Vitale Vakantieparken ligt bij de bestuurlijke coördinatoren van de elf deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland. Hier worden de hoofdlijnen uitgezet en de voortgang bewaakt. Besluiten worden genomen volgens het principe 'één gemeente één stem'.			
Risico's	Niet van toepassing.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ -299	
Jaar van Bijdrage / Baat	2024	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -14	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 3.572	31-12-2021	€ 7.272
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 59	31-12-2021	€ 27

3 Financiën

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de meerjarige verplichte financiële overzichten uit de BBV weer gegeven. Dit betreft een technische hoofdstuk. De volgende verplichte overzichten zijn opgenomen:

- Financieel overzicht op basis van taakvelden
- Meerjarig overzicht baten en lasten per programma
- Geprognosticeerde meerjarenbalans
- EMU Saldo van de Gemeente Oldebroek
- Overzicht incidentele baten en lasten per programma

3.2 Financieel overzicht taakvelden

In onderstaande tabel staan de baten en lasten per taakveld opgenomen. Dit overzicht moeten we wettelijk gezien opnemen in onze begroting van de BBV.

Bedragen * € 1.000

Taakvelden		Baten	Lasten	Saldo
TV0	Bestuur en ondersteuning			
TV0.4	Overhead	1.129	-11.850	-10.721
TV0.10	Mutaties reserves	3.815	-4.092	-277
TV0.7	Algemene uitkering en ov.uitk.gem.fonds	44.949	0	44.949
TV0.5	Treasury	4.088	-3.805	283
TV0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	232	-70	162
TV0.2	Burgerzaken	344	-775	-431
TV0.61	OZB woningen	3.805	-297	3.508
TV0.1	Bestuur	116	-1.928	-1.812
TV0.64	Belastingen overig	46	-46	0
TV0.62	OZB niet-woningen	2.286	0	2.286
TV0.8	Overige baten en lasten	0	-498	-498
Subtotaal		60.810	-23.360	37.450
TV1	Veiligheid			
TV1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	-1.747	-1.747
TV1.2	Openbare orde en veiligheid	20	-1.070	-1.050
Subtotaal		20	-2.817	-2.797
TV2	Verkeer, vervoer en waterstaat			
TV2.1	Verkeer en vervoer	273	-2.779	-2.506
Subtotaal		273	-2.779	-2.506
TV3	Economie			
TV3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-83	-83
TV3.4	Economische promotie	819	-452	367
TV3.1	Economische ontwikkeling	0	-88	-88
TV3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	-6	-6
Subtotaal		819	-629	190
TV4	Onderwijs			
TV4.2	Onderwijshuisvesting	31	-1.037	-1.005
TV4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	601	-1.385	-784
TV4.1	Openbaar onderwijs	0	-31	-31
Subtotaal		632	-2.453	-1.821

TV5	Sport, cultuur en recreatie			
TV5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-particip.	0	-290	-290
TV5.4	Musea	0	-21	-21
TV5.5	Cultureel erfgoed	0	-51	-51
TV5.2	Sportaccommodaties	447	-1.458	-1.011
TV5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6	-1.785	-1.779
TV5.1	Sportbeleid en activering	149	-689	-540
TV5.6	Media	25	-436	-411
Subtotaal		627	-4.730	-4.103
TV6	Sociaal domein			
TV6.4	WSW en beschut werk	0	-1.960	-1.960
TV6.81A	Beschermde wonen (WMO)	0	-795	-795
TV6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	412	-2.567	-2.155
TV6.3	Inkomensregelingen	4.945	-6.652	-1.707
TV6.71B	Begeleiding (WMO)	0	-1.860	-1.860
TV6.71A	Huishoudelijke hulp (WMO)	1	-2.174	-2.173
TV6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	149	-1.394	-1.246
TV6.5	Arbeidsparticipatie	0	-834	-834
TV6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	-3.467	-3.467
TV6.72A	Jeugdzorg begeleiding	0	-786	-786
TV6.73B	Gezinsgericht	0	-225	-225
TV6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	0	-1.138	-1.138
TV6.74A	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	-1.309	-1.309
TV6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-742	-742
TV6.82A	Jeugdbescherming	0	-446	-446
TV6.74C	Gesloten plaatsing	0	-6	-6
TV6.72B	Jeugdzorg behandeling	0	-862	-862
TV6.82B	Jeugdreclassering	0	-57	-57
TV6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	0	-725	-725
TV6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	-490	-490
TV6.73A	Pleegzorg	0	-460	-460
Subtotaal		5.506	-28.950	-23.443
TV7	Volksgezondheid en milieu			
TV7.3	Afval	15.741	-14.883	857
TV7.2	Riolering	2.301	-1.438	864
TV7.1	Volksgezondheid	108	-1.264	-1.156
TV7.4	Milieubeheer	621	-1.465	-844

TV7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.043	-1.206	-163
Subtotaal		19.814	-20.256	-442
TV8	Volkshuisv, leefomgeving, stedel. vernieuw.			
TV8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	4.298	-3.953	345
TV8.3	Wonen en bouwen	685	-1.260	-575
TV8.1	Ruimte en leefomgeving	281	-1.351	-1.070
Subtotaal		5.264	-6.564	-1.300
Totaal		93.767	-92.537	1.229

3.3 Meerjarig overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	2024	2025	2026	2027
LASTEN				
Bestuur en ondersteuning	-23.360	-22.124	-20.657	-20.708
Veiligheid	-2.817	-2.779	-2.779	-2.777
Verkeer, vervoer en waterstaat	-2.779	-2.419	-2.873	-3.181
Economie	-629	-607	-607	-607
Onderwijs	-2.453	-2.646	-2.641	-2.628
Sport, cultuur en recreatie	-4.730	-5.185	-4.707	-4.701
Sociaal domein	-28.950	-28.580	-28.517	-27.756
Volksgezondheid en milieu	-20.256	-20.223	-19.716	-19.760
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-6.564	-3.927	-2.372	-2.210
Saldo lasten	-92.537	-88.491	-84.869	-84.329
BATEN				
Bestuur en ondersteuning	60.810	60.353	56.268	55.277
Veiligheid	20	20	20	20
Verkeer, vervoer en waterstaat	273	273	273	273
Economie	819	819	819	819
Onderwijs	632	632	632	632
Sport, cultuur en recreatie	627	627	627	627
Sociaal domein	5.506	5.600	5.600	5.600
Volksgezondheid en milieu	19.814	19.839	19.466	19.513
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	5.264	2.426	1.124	966
Saldo baten	93.767	90.590	84.830	83.728
Saldo	1.229	2.099	-38	-601

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat afzonderlijk inzicht gegeven in de ramingen voor overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting. Deze zijn hieronder gepresenteerd.

Onvoorzien

Voor de post onvoorzien staat nog een bedrag van € 1 begroot in 2024.

Vennootschapsbelasting

Het geraamde bedrag voor vennootschapsbelasting is € 0 in 2024.

3.4 Geprognosticeerde meerjarenbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het BBV voorgeschreven dat bij een uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Bedragen x €1.000

Activa	2024	2025	2026	2027
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	2.953	2.895	2.836	2.777
Materiële vaste activa	82.746	84.040	84.282	83.570
Financiële vaste activa	8.059	8.042	8.025	8.008
Totaal vaste activa	93.758	94.977	95.143	94.355
Vlottende activa				
Voorraden	453	799	-133	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	7.655	7.655	7.655	7.655
Liquide middelen	527	527	527	527
Overlopende activa	5.508	5.508	5.508	5.508
Totaal vlottende activa	14.143	14.489	13.557	13.690
Activa totaal	107.901	109.466	108.700	108.045

Passiva	2024	2025	2026	2027
Vaste passiva				
Eigen vermogen	37.042	36.611	36.249	36.252
Voorzieningen	13.265	12.096	11.678	11.213
Vaste schulden met een rente-typische looptijd van een jaar of langer	43.227	46.392	46.406	46.213
Totaal vaste passiva	93.534	95.099	94.333	93.678
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < jaar	6.874	6.874	6.874	6.874
Bank- en giroaldi	0	0	0	0
Overlopende passiva	7.493	7.493	7.493	7.493
Totaal vlottende passiva	14.367	14.367	14.367	14.367
Passiva totaal	107.901	109.466	108.700	108.045

3.5 EMU saldo

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	rek. 2022	2024	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5.285	1.506	1.668	-400	-599
Mutatie (im)materiële vaste activa	6.262	5.548	4.791	3.143	2.262
Mutatie voorzieningen	557	-792	-1.169	-418	-464
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1	-2.700	346	-932	133
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-421	-2.134	-4.638	-3.029	-3.458

3.6 Incidentele baten en lasten

Bedragen * € 1.000

Lasten	2024	2025	2026	2027
Bestuur en ondersteuning				
Ambtelijke competenties	-50	0	0	0
Begrijpelijke teksten	-15	-15	-15	-15
Belastingsamenwerking H2OE (B)	-50	0	0	0
Grondbedrijf	-356	-92	1	-8
BW 23 2023 Strategische HR-agenda	-160	0	0	0
Dekking tekort begrotingsjaar 2023	-410	0	0	0
Kabinetszaken	-25	-25	0	0
Implementatie Wet Openbare Overheid	40	0	0	0
Programma Omgevingswet	-556	0	0	0
Serviceformules	-24	0	0	0
Verkeer, vervoer en waterstaat				
Actualisatie beleids- en beheerplannen Openbare Ruimte	-50	0	0	0
Gemeentelijk Verkeers- en VervoerPlan (GVVP)	-20	0	0	0
Economie				
Veluwe op 1 projecten	-17	0	0	0
Onderwijs				
Toekomstvisie en ontwikkelagenda	-25	0	0	0
Sociaal domein				
BW 104 - 2023 Preventief jeugdbeleid	-45	-45	0	0
BW 7 - 2023 Beschermd Wonen	-684	-551	-551	0
Septembercirculaire 2022	-44	0	0	0
Uitvoeringsprogramma Wonen Welzijn en Zorg (WWZ)	-50	-50	0	0
Werkplaats regio Zwolle	-15	-15	0	0
Volksgezondheid en milieu				
Archeologische waarden- en verwachtingenkaart	-13	0	0	0
GGD NOG Robuust (1e begrotingswijziging 2023)	-12	-8	0	0
Klimaatneutraal Oldebroek	-75	-75	0	0
Stikstof	-50	-50	0	0
Volkshuisv, leefomgeving, stedel. vernieuw.				
Bestedingsplan Reserve Volkshuisvesting	15	0	0	0
Grondbedrijf	-3873	-1363	-162	0
Erftransitie	-25	0	0	0
Programma Vitaal Platteland	-25	0	0	0

Programma Woningbouwopgave	-350	-350	0	0
Totaal lasten	-6.964	-2.639	-727	-23
Baten	2024	2025	2026	2027
Bestuur en ondersteuning				
Bestedingsplan Reserve Volkshuisvesting	-15	0	0	0
Grondbedrijf	-13	2	3	23
BW 104 - 2023 Preventief jeugdbeleid	45	45	0	0
BW 7 - 2023 Beschermd Wonen	684	551	551	0
Klimaatneutraal Oldebroek	75	75	0	0
Programma Omgevingswet	556	0	0	0
Volkshuisv, leefomgeving, stedel. vernieuw.				
Grondbedrijf	4.203	1454	158	0
Totaal baten	5.535	2.127	712	23
Saldo	-1.429	-512	-15	0

4 Paragrafen

4.1 Lokale Heffingen

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.1.1 Algemeen

De paragraaf lokale heffingen geeft informatie over:

- het heffingenbeleid;
- de geschatte inkomsten;
- de hoogte van de heffingen;
- de lokale lastendruk;
- het kwijtscheldingsbeleid.

4.1.2 Beleid

Wat willen we bereiken?

Bij het bepalen van de tarieven voor gemeentelijke belastingen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- in principe worden de gemeentelijke belastingen jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage verhoogd;
- voor producten en diensten worden zoveel mogelijk kostendekkende tarieven gehanteerd.

Hierna geven we in het kort aan hoe we omgaan met deze uitgangspunten in het kader van de Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voorschriften.

Op grond van de gegevens uit de meicirculaire 2023 is het indexpercentage bepaald op 3,5%.

De tarieven voor de begraafplaatsrechten 2024 zijn in vergelijking met de tarieven voor 2023 met het indexpercentage verhoogd.

Door de Omgevingswet veranderen de legesverordening en de legestarieven. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2024. De legesverordening moet dus per 1 januari 2024 afgestemd zijn op de Omgevingswet. Daarbij blijft het uitgangspunt dat zoveel mogelijk kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend, rekening houdend met de op basis van de BBV vastgestelde uurlonen en overhead. Conform het Beleids- en Beheerplan Water en Riolering zijn de tarieven rioolheffing, naast het indexatiepercentage van 3,5%, met 1% verhoogd. In totaal dus met 4,5%.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met de volgende heffingen betaalt de gemeente specifieke kosten:

- afvalstoffenheffing voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval;
- rioolheffing voor het beheer van de gemeentelijke riolering;
- leges voor vergunningverlening;
- begraafplaatsrechten voor kosten van de gemeentelijke begraafplaatsen.

De inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, forensenbelasting en precariobelasting gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel. De inkomsten uit de reclamebelasting betalen we, na aftrek van de gemeentelijke kosten, door aan de ondernemersverenigingen.

4.1.3 Lokale heffingen

In de begroting voor het jaar 2024 verwachten we de volgende inkomsten uit lokale heffingen. Het is een eerste inschatting op basis van voorlopige gegevens. De definitieve tariefvoorstellen bieden we aan in de belastingverordeningen 2024. Ter vergelijking staan de begrote opbrengsten van 2023 naast de begrote opbrengsten voor 2024.

Bedragen * € 1.000

Lokale heffingen/Belastingsoort	2024	2023
Afvalstoffenheffing	3.208	2.863
Begraafplaatsrechten	591	571
Forensenbelasting	35	31
Omgevingsvergunningen	949	973
OZB eigenaren	5.206	4.981
OZB gebruikers	859	805
Precariobelasting	16	17
Reclamebelasting	30	0
Rioolheffing	1.694	1.600
Toeristenbelasting	784	700
Totaal	13.373	12.541

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De hoogte van de OZB is afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde van het pand of de grond (object). Die waarde wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van marktontwikkelingen. Voor de OZB 2024 wordt de waarde van objecten naar het marktniveau per 1 januari 2023 bepaald. Daarna bekijken we of de OZB-tarieven voor 2024 op basis van de nieuw bepaalde WOZ-waarden moeten worden bijgesteld. Als de totale waarde van de onroerende zaken daalt, stijgt het heffingspercentage. Omgekeerd daalt het heffingspercentage als de totale waarde van de onroerende zaken stijgt. Bij de opstelling van deze begroting is de herwaardering van de objecten voor 2024 (naar waardepeildatum 1 januari 2023) nog niet geheel afgerond.

De totale OZB-opbrengsten worden verhoogd met het inflatiepercentage van 3,5%. Deze verhoging is meegenomen in de berekening van de tarieven.

De OZB-opbrengsten nemen ook toe door nieuwe objecten. Bij de berekening van de OZB-tarieven is rekening gehouden met een minderopbrengst door bezwaarschriften, leegstand en oninbare posten.

De voorlopige tarieven OZB voor 2024 zijn berekend op:

OZB tarieven	Woningen		Niet woningen	
	2024	2023	2024	2023
Eigenaren	0,1026%	0,1045%	0,3150%	0,3056%
Gebruikers			0,2266%	0,2193%
Totaal	0,1026%	0,1045%	0,5416%	0,5249%

De definitieve OZB-tarieven volgen bij de vaststelling van de belastingverordeningen voor 2024.

Toeristenbelasting

In 2023 is het tarief toeristenbelasting per overnachting € 1,59. We stellen voor het tarief met het inflatiepercentage van 3,5% te verhogen tot € 1,65.

Voor verblijf op vaste standplaatsen wordt uitgegaan van forfaitaire tarieven, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal personen en overnachtingen. Uit onderzoek is gebleken dat op een vaste standplaats voor het verblijf door een of meer leden van eenzelfde huishouden gemiddeld 70 overnachtingen door 2,3 personen plaatsvinden in de periode april tot en met oktober (seizoenplaats). Voor een heel jaar zijn deze aantallen 76 en 2,5.

Voor 2023 is het tarief voor verblijf door leden van eenzelfde huishouden op een vaste standplaats € 302,10 voor een jaarplaats en € 255,99 voor een seizoenplaats. Bij toepassing van het tarief van € 1,65 per overnachting worden voor 2024 die tarieven voor een jaarplaats € 313,50 en voor een seizoenplaats € 265,65.

Tariefsoort	2024	2023
Per overnachting	€ 1,65	€ 1,59
Vaste standplaats heel jaar	€ 313,50	€ 302,10
Vaste standplaats april t/m oktober	€ 265,65	€ 255,99

Forensenbelasting

Voor de forensenbelasting wordt een vast bedrag per woning geheven. Het tarief voor 2023 is € 310,88 per woning. We stellen voor dit tarief met het inflatiepercentage van 3,5% te verhogen tot € 321,76.

Tariefsoort	2024	2023
Vast bedrag	€ 321,76	€ 310,88

Precariobelasting voor standplaatsen

In de kernen Wezep en Oldebroek heffen we precariobelasting voor het uitstellen van te verkopen artikelen of eetwaren op openbare gemeentegrond met een kraam, een verkoopwagen of vergelijkend vervoermiddel. Het tarief voor 2023 is € 1,22 per dagdeel, per vierkante meter ingenomen grond, met een maximum van € 350,- per kwartaal. We stellen voor het tarief te verhogen met het inflatiepercentage van 3,5% tot € 1,26 en het maximumtarief van € 350,- te handhaven.

Tariefsoort	2024	2023
Per dagdeel, per m ² grond	€ 1,26	€ 1,22
Maximumbedrag	€ 350,00	€ 350,00

Reclamebelasting

Voor het winkelgebied rond het Meidoornplein in Wezep en aan de Zuiderzeestraatweg in het centrum van Oldebroek wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting betalen de gebruikers van onroerende zaken (niet-woningen) in deze gebieden, waarbij openbare aankondigingen aanwezig zijn die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De opbrengst van de reclamebelasting wordt, na aftrek van de kosten die de gemeente voor de heffing en de inning maakt, doorbetaald aan de ondernemersverenigingen Oldebroek en Wezep-Hattermerbroek. Zij gebruiken deze gelden voor het organiseren van (collectieve) evenementen, het voeren van reclameacties, het organiseren van promotionele activiteiten en het bedrijven van public relations. Volgens het Convenant reclamebelasting gemeente Oldebroek kunnen de ondernemersverenigingen jaarlijks aan de gemeenteraad voorstellen om de tarieven voor de reclamebelasting aan te passen.

In verband met corona heeft de gemeenteraad in 2021 en 2022 besloten de reclamebelasting aan de ondernemers terug te betalen. Ook werd toen de geraamde opbrengst reclamebelasting aan beide ondernemersverenigingen uitbetaald. In de raadsvergadering van 10 november 2022 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen en besloten de Verordening reclamebelasting Oldebroek 2022 ook voor 2023 buiten werking te stellen en de geraamde opbrengst reclamebelasting naar rato beschikbaar te stellen aan de beide ondernemersverenigingen in de gemeente.

Het tarief reclamebelasting 2022 is voor Oldebroek vastgesteld op € 375,- en voor Wezep op € 380,-. In 2023 zijn geen nieuwe tarieven vastgesteld. De ondernemersvereniging Oldebroek heeft verzocht het tarief 2024 vast te stellen op € 380,-.

Rioolheffing

Verwachte kosten

De gemeente is wettelijk verplicht haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. In totaal verwachten wij hiervoor in 2024 € 1,7 miljoen aan toe te rekenen kosten. Onderstaand brengen we de verdeling van de kosten en de financiering in beeld. Daarnaast egaliseren we het tarief met een voorziening waaruit we in 2024 een onttrekking realiseren.

Bedragen * € 1.000

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	2024	2023
Kosten taakveld Riolering	1.134	1.040
Kosten taakveld KCC-Belastingen	17	15
Kosten taakveld Afwatering (33%)	50	46
Kosten taakveld Wegen (Vegen) 50%	67	64
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	0	0
Netto toe te rekenen kosten	1.267	1.165
Kwijtschelding	37	37
Overhead taakveld Riolering	220	198
Overhead taakveld KCC-Belastingen	15	13
Overhead taakveld Afwatering	17	15
Overhead taakveld Vegen	31	28
BTW (investeringen en exploitatielasten)	591	528
Onttrekking Voorziening Riool ter egalisatie tarief	-483	-384
Totale kosten	1.694	1.600
Opbrengst Heffingen (incl. oninbaar)	1.694	1.600
Dekkingspercentage	100,00%	100,00%

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. Ons uitgangspunt is dat we de rioolheffing volledig kostendekkend begroten. Dit is het geval.

Tarieven

We heffen rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Voor woningen geldt een vast bedrag. Voor 2024 is dat € 158,40. Voor percelen die niet of niet in hoofdzaak een woonfunctie hebben, is de heffing afhankelijk van de hoeveelheid toegevoerd leiding- en grondwater. Voor veehouderijen berekenen we het tarief naar maximaal 500 m³ water. Voor percelen waarbij alleen regenwater wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering bedraagt de heffing 0,15% van de WOZ-waarde. Conform het Beleids- en Beheerplan Water en Riolering zijn de tarieven rioolheffing met 4,5% verhoogd, waarbij het tarief voor woningen deelbaar door 12 maanden is gemaakt.

Tariefsoort	2024	2023
Woningen	€ 158,40	€ 151,68
Bedrijven, 500 m ³ water	€ 158,40	€ 151,68
Bedrijven, overige tarieven	naar rato	naar rato
Percentage WOZ-waarde	0,15%	0,15%

Afvalstoffenheffing

Vanaf 2021 is Diftar in Oldebroek ingevoerd. Huishoudens betalen, naast een vast bedrag per jaar, voor elke keer dat ze de restafvalcontainer laten ledigen. De inwoners krijgen op de aanslag van 2024 de aanslag van het vastrecht voor het belastingjaar 2024 en de afrekening van het aantal ledigingen in 2023.

Verwachte kosten

We hebben een wettelijke plicht om het afval van huishoudens in te zamelen. In totaal verwachten we in 2024 € 3,2 miljoen aan kosten welke zijn toe te rekenen aan afval. We gaan nog niet uit van de inzet van de voorziening afval voor egalisatie. De definitieve tarieven en de eventuele inzet van de voorziening komen in de raad van december 2023.

In onderstaande tabel brengen we de verdeling van de kosten en de financiering in beeld:

Bedragen * € 1.000

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	2024	2023
Kosten taakveld Reiniging	2.626	2.532
Kosten taakveld Wegen (Vegen) 33%	44	42
Kosten taakveld KCC-Belastingen	8	6
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-192	-209
Netto toe te rekenen kosten	2.485	2.371
Kwijtschelding	70	60
Overhead taakveld Reiniging	154	138
Overhead taakveld Wegen (Vegen) 33%	20	18
Overhead taakveld KCC-Belastingen	6	6
BTW	473	493
Onttrekking Voorziening Afval	0	-50
Totale kosten	3.208	3.037
Opbrengst Heffingen (incl. oninbaar en verminderingen)	3.208	3.037
Dekkingspercentage	100,00%	100,00%

Herkomst middelen

We mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer afvalstoffenheffing voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen heffen. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is de afvalstoffenheffing kostendekkend.

Tarieven

We berekenen de tarieven op basis van de totale begrote kosten voor afvalverwerking en het aantal huishoudens. De tarieven ronden we af op bedragen die deelbaar zijn door 12 maanden.

Tariefsoort	2024	2023
Vast bedrag per huishouden	€ 225,00	€ 182,76
Tarief per lediging restafval container	€ 8	€ 8
Extra GFT-container (incl. lediging)	€ 50	€ 50
Extra restafval container (excl. lediging)	€ 50	€ 50

Begraafplaatsrechten

Herkomst middelen

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet mogen we rechten heffen voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentebestittingen of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn. Daarnaast mogen gemeenten rechten heffen voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Deze rechten mogen maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente zijn de begraafplaatsrechten niet volledig kostendekkend.

Tarieven

Begin 2017 actualiseerden we het beheerplan begraafplaatsen en het financieringsplan. Onder de naam 'grafrecht' wordt een tarief geheven voor het recht op een graf en voor het onderhoud. De tarieven begraafplaatsrechten 2024 zijn ten opzichte van 2023 met het inflatiepercentage van 3,5% verhoogd.

Tariefsoort	Omschrijving	2024	2023
Grafrecht graf één overledene	voor 20 jaar	€ 1.772,36	€ 1.712,43
	voor onbepaalde tijd	€ 3.516,62	€ 3.397,70
Grafrecht graf twee overledenen	voor 20 jaar	€ 3.544,72	€ 3.424,86
	voor onbepaalde tijd	€ 7.033,24	€ 6.795,40
Grafrecht graf drie overledenen	voor 20 jaar	€ 4.230,00	€ 4.087,00
	voor onbepaalde tijd	€ 7.832,28	€ 7.567,42
Begraafrecht	persoon 12 jaar of ouder	€ 846,17	€ 817,56
Onderhoudsrecht algemeen graf		€ 540,00	€ 522,72
Vergunning opgraven		€ 45,19	€ 43,66

In onderstaande overzicht treft u de kostendekkendheid van het begraven.

Bedragen * € 1.000

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	2024	2023
Kosten taakveld Begraven	103	98
Netto toe te rekenen kosten	103	98
Overhead toerekening	61	55
Totale kosten	164	153
Opbrengsten Begraafrecht	130	126
Dekkingspercentage	79,68%	82,35%

Legesverordening

Leges

We mogen op grond van artikel 229 van de Gemeentewet rechten heffen voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. In totaal verwachten we in 2024 € 1,66 miljoen aan kosten te maken voor het in behandeling nemen van aanvragen. Hiervoor kunnen we leges heffen. In onderstaande tabel staat de kostendekkendheid van de leges.

Tarieven

Door de Omgevingswet veranderen de legesverordening en de legestarieven. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2024. De legesverordening moet dus per 1 januari 2024 afgestemd zijn op de Omgevingswet. Daarbij blijft het uitgangspunt dat zoveel mogelijk kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

Berekening kostendekkendheid:

Bedragen * € 1.000

Kostendekking Leges					
Hoofdstuk	Paragraaf	Omschrijving paragraaf tarieventabel legesverordening	Totale kosten	Opbrengst leges	Dekking
1	1.1	Burgerlijke stand	35	32	89,63%
1	1.2	Reisdocumenten en NIK	272	206	75,78%
1	1.3	Rijbewijzen	128	95	74,10%
1	1.4	Verstrekingen uit basisregistratie personen	3	3	92,53%
1	1.5	Overigen publiekszaken	7	5	68,67%
1	1.6	Gemeentearchief	niet begroot	niet begroot	
1	1.7	Leegstandwet	1	1	90,84%
1	1.7	Wet op de kansspelen	1	1	74,95%
1	1.7	Telecommunicatiewet	112	102	90,91%
1	1.7	Wegenverkeerswetgeving	16	14	90,56%
1	1.8	Diversen	4	3	90,61%
		Totale kostendekking hoofdstuk 1	578	461	79,70%

2	2.1- 2.14	Omgevingswet	1.041	949	91,16%
		Totale kostendekking hoofdstuk 2	1.041	949	91,16%
3	3.1	Horeca	29	26	90,17%
3	3.2	Seksbedrijven	niet begroot	niet begroot	
3	3.3	Organiseren evenement	11	8	77,00%
3	3.4	Standplaatsen	1	1	90,96%
3	3.5	Kinderopvang	2	2	90,92%
3	3.7	Niet benoemd besluit	niet begroot	niet begroot	
		Totale kostendekking hoofdstuk 3	43	37	86,85%
		Totale kostendekking	1.662	1.447	87,06%

4.1.4 Vergelijkend overzicht van de lokale lastendruk

In de Atlas van de lokale lasten staat uitgebreide informatie over de ontwikkeling van de lokale belastingen in de gemeenten. In de uitgave van 2023 staat Oldebroek met de gemeentelijke woonlasten voor eigenaar-bewoners van meerpersoonshuishoudens op de 94e plaats. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 352 de hoogste. In 2022 stond Oldebroek op de 100e plaats van 349 gemeenten.

In onderstaande tabel staan de belastingtarieven en woonlasten in 2023 voor meerpersoonshuishoudens van de gemeente Oldebroek met een eigen woning, met een gemiddelde waarde, tegenover de landelijke tarieven.

Belastingsoort	Landelijk			Oldebroek
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	
OZB woningen	0,0323%	0,0890%	0,2034%	0,1045%
OZB niet-woningen	0,0689%	0,5393%	1,5320%	0,5249%
Afvalstoffenheffing	€ 35	€ 329	€ 491	€ 288
Rioolheffing	€ 84	€ 213	€ 477	€ 152
Woonlasten eigenaar-bewoner	€ 652	€ 944	€ 1.874	€ 878

In 2023 stegen de woonlasten in de gemeente Oldebroek ten opzichte van 2022 met € 25,-. Ze liggen daarmee € 66,- onder het landelijke gemiddelde. De gemiddelde woonlasten in de provincie Gelderland zijn € 940,-. Dat is € 62,- boven de woonlasten van Oldebroek en € 4,- onder het landelijke gemiddelde.

In onderstaande tabel staan de belastingtarieven en woonlasten voor meerpersoonshuishoudens van de gemeente Oldebroek in 2023 ten opzichte van de regiogemeenten. Ze staan op volgorde van de hoogte van de woonlasten.

Belastingsoort	Putten	Nun-speet	Harder-wijk	Elburg	Olde-broek	Heerde	Hatttem	Ermelo
OZB woningen	0,0591%	0,0929%	0,0918%	0,0940%	0,1045%	0,1198%	0,1205%	0,1373%
OZB niet-woningen	0,3409%	0,3670%	0,4620%	0,3430%	0,5249%	0,5398%	0,6064%	0,6303%
Afvalstoffenheffing	€ 185	€ 231	€ 222	€ 269	€ 288	€ 257	€ 256	€ 217
Rioolheffing	€ 219	€ 132	€ 147	€ 215	€ 152	€ 175	€ 233	€ 220
Woonlasten	€ 746	€ 794	€ 796	€ 864	€ 878	€ 991	€ 1.070	€ 1.143

4.15 Kwijtscheldingsbeleid

Particulieren en ondernemers kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor belastingen die te maken hebben met een bedrijf is kwijtschelding niet mogelijk. In 2022 werd 316 keer kwijtschelding aangevraagd en 250 keer verleend. We verwachten dat deze aantallen in het begrotingsjaar 2024 niet veel zullen afwijken.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.2.1 Algemeen

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Het is daarom belangrijk dat de raad zicht heeft op de financiële positie van de gemeente. Een goed financieel beleid is immers van groot belang om de taken te kunnen voortzetten. Daarbij gaat het niet alleen om de jaarlijkse lasten en baten in de exploitatiebegroting. Het beheer van financiële middelen speelt een minstens zo belangrijke rol. Om het benodigde inzicht te geven in de financiële positie moet ook helder zijn wat we tot de reserves en voorzieningen rekenen. Daarnaast moet de gemeente een duidelijk beleid voeren over het vormen en aanspreken van reserves en voorzieningen. De gemeenteraad heeft in november 2017 de nota 'Reserves en voorzieningen' vastgesteld.

Deze paragraaf is onderdeel van het risicomanagementproces en geeft informatie over het beheersen van risico's. Risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente Oldebroek kunnen belemmeren. We relateren deze risico's aan de financiële weerstand en geven inzicht in het zogenaamde weerstandsvermogen. Met weerstandsvermogen bedoelen we de financiële draagkracht van de gemeente bij onvoorziene tegenvallers. In deze paragraaf beschrijven we waaruit het weerstandsvermogen bestaat. Ook beschrijven we de uitgangspunten van het risicomanagement (beleid). Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's financieel op te kunnen vangen) en het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit).

De omvang van de reserves en voorzieningen hangt samen met de risicopositie van de gemeente. Een belangrijke indicator voor het bepalen van de financiële positie is de ratio weerstandsvermogen. Hierbij zetten we de beschikbare weerstandscapaciteit af tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De reserves en voorzieningen zijn een onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Andere componenten zijn onder meer de onbenutte belastingcapaciteit en bezuinigingsmogelijkheden. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van het risicoprofiel van de gemeente.

Risico's

In een complexe organisatie als een gemeente is het inschatten van risico's lastig. We doen dit zo zorgvuldig mogelijk. We omschrijven risico's in termen van oorzaak - gebeurtenis - gevolg. Daarbij is het risico de gebeurtenis. Een gebeurtenis kan verschillende oorzaken en gevolgen hebben. Het is noodzakelijk deze te beschrijven. Immers, als we al in een vroeg stadium nadenken over de mogelijke risico's van projecten of bepaald beleid, kunnen we risicobeperkende maatregelen nemen. Een maatregel kan de kans dat het risico zich zal voordoen, verkleinen (preventieve maatregel) of de impact verkleinen als het risico zich voordeed (beperkende maatregel).

Als we ons bewust zijn van een risico, kunnen we kiezen hoe we erop reageren. De volgende risicostrategieën en preventieve maatregelen zijn mogelijk:

- Accepteren: Dit is alleen aan de orde bij een zeer kleine kans en/of zeer kleine gevolgen, of als er nagenoeg geen invloed mogelijk is. We kunnen ervoor kiezen het risico volledig zelf te nemen, waarbij het beschikbaar weerstandsvermogen als buffer geldt.
- Uitbesteden/overdragen: Wij kunnen ervoor kiezen het risico (deels) bij derden te plaatsen. Bijvoorbeeld door ons te verzekeren of door middel van contractonderhandelingen met een leverancier of aannemer.

Om de gevolgen van het concrete risico te voorkomen, te verminderen of op te lossen, kunnen we beheersmaatregelen treffen:

- Voorkomen: Eén of beide van de factoren kans en gevolg wegnemen.
- Verminderen: Eén of beide van de factoren kans en gevolg afzwakken.

Als risico's concreet zijn, treffen we een voorziening. Als risico's onzichtbaar zijn, vormen we een bestemmingsreserve. Het kan ook zijn dat bepaalde jaarlijks terugkerende concrete risico's zich vrijwel zeker voordoen. Dan maken we een keuze of wij de financiële gevolgen al dan niet regulier opnemen in de geraamde lasten van de exploitatie.

Periodiek bepalen we de omvang en impact van de risico's (kans x financieel gevolg). De impact en omvang van de totale risico's vormen de benodigde weerstandscapaciteit. We maken onderscheid tussen exploitatierisico's en risico's die voortkomen uit grondexploitatie en projecten. Deze risico's kunnen namelijk betekenis hebben voor de financiële positie van de gemeente.

4.2.2 Beleid

Concrete risico's

Voor concrete risico's hebben we specifieke voorzieningen getroffen in de vorm van verzekeringen. Voorbeelden zijn brandverzekeringen voor gemeentelijke gebouwen, aansprakelijkheidsverzekeringen voor personeel en materieel van de gemeente, en voor ambtenaren een ongevallenverzekering en rechtsbijstandverzekering.

Kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen hebben we beheerplannen opgesteld. Op basis van de meerjarenraming in die beheerplannen vormen we reserves. Daaruit kunnen we (toekomstige) kosten betalen.

Sluimerende risico's

Ondernemersrisico's, de sociale structuur en opneinderegelingen zijn voorbeelden van sluimerende (latente) risico's. Bij het ontwikkelen en vaststellen van beleid benoemen we deze zo specifiek mogelijk.

Algemene dienst en projecten

Ook in de exploitatie van de algemene dienst en in (investerings)projecten kunnen zich risico's voordoen. We beschrijven deze systematisch en houden bij welke beheersmaatregelen we treffen.

Grondbedrijf

Daarnaast komen risico's voor in het grondbedrijf. Voor het grondbedrijf hebben we in 2023 de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Deze berekening staat in het Meerjarenprogramma van het grondbedrijf (MPG). Op basis van de werkelijke situatie eind 2022 pasten we het risicoprofiel van het grondbedrijf aan. Resultaten van de grondexploitatiebegrotingen komen ten gunste of ten laste van de Reserve Algemeen Grondbedrijf (RAG). De RAG heeft als doel ondernemersrisico's van het grondbedrijf door de productie van bouwgrond in grondexploitatiecomplexen op te vangen. De financiële risico's van de complexen brengen we ten gunste of ten laste van de RAG. Hierdoor is de begrotingspositie van de gemeente in principe niet betrokken bij de risico's die projecten met zich meebrengen. Dit geldt alleen zolang de omvang van de risico's binnen de omvang van de RAG blijven.

Voorwaarde is dan ook dat het saldo van de RAG voldoende is om risico's op te vangen en af te dekken.

Risicoscore

Op basis van het indelen van de risico's stellen we een risicokaart op. Deze kaart geeft een indicatie van de mogelijke impact van het risico. De risicokaart is gebaseerd op het door ons vastgestelde beleid voor risicomangement. Bij het intekenen van een risicoscore geldt: hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico.

4.2.3 Risicokaart

Op basis van de benoemde risico's geven we 12 risico's van de algemene dienst weer in de actuele risicokaart. Gedurende het jaar troffen wij verschillende beheersmaatregelen, beoordeelden we risico's anders, vielen risico's weg en kwamen er een aantal risico's bij. De kans betreft de hoogte van de waarschijnlijkheid (het percentage) dat het risico nadelige gevolgen heeft binnen een bepaalde termijn.

Impact (financieel gevolg)	Kans 1 (1-20%)	Kans 2 (21-40%)	Kans 3 (41-60%)	Kans 4 (61-80%)	Kans 5 (81-100%)
5 (= > € 500.000)	3	1	1	2	0
4 (= / > € 100.000 < € 500.000)	0	0	2	0	0
3 (= / > € 50.000 < € 100.000)	0	2	0	0	0
2 (= / > € 25.000 < € 50.000)	0	0	1	0	0
1 (< € 25.000)	0	0	0	0	0
Geen geldgevolgen	0	0	0	0	0

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Risicoprofiel exploitatie/algemene dienst

Op basis van de analyse van de concrete risico's van de algemene dienst is de benodigde weerstandscapaciteit afgerond € 2,6 miljoen. Van deze risico's is berekend wat de kans is dat het risico zich voordoet met het mogelijk financiële gevolg. Vergeleken met de risico's gemeld bij de jaarrekening 2022 is dit € 0,4 miljoen lager. Dit is exclusief het risico van de grondexploitatie. Dit verschil wordt vooral veroorzaakt door mutaties in onderstaande risico's:

Nr	Onderwerp	Mutatiebedrag in €
1	Implementatie omgevingswet	- € 385.000
2	Overige kleine mutaties < € 100.000	- € 40.000
Totaal		- € 425.000

Toelichting risico's waarvan het mutatiebedrag hoger is dan € 100.000:

1. Implementatie Omgevingswet

We hadden in het weerstandsvermogen een bedrag opgenomen van € 1,1 miljoen als risico voor de implementatie van de Omgevingswet. Via deze begroting vragen we uw raad om aanvullend € 550.000 beschikbaar te stellen. Hierdoor kan ook het risicobedrag worden verlaagd ($€ 550.000 \times 70\% = € 385.000$) welke we hadden opgenomen.

Grootste risico's

Er vallen 3 risico's in het rood gearceerde deel (rechtsboven) van de risicokaart. Het gaat om de volgende risico's:

Nr.	Onderwerp	Risicobeschrijving	Kans op optreden	Financieel gevolg	Kans * gevolg	Benodigde weerstandscapaciteit (* € 1.000)
1	Implementatie omgevingswet	De omgevingswet moet geïmplementeerd worden. Bij raadsbesluit 28 mei 2019 is een deel van het gevraagde budget toegekend en is besloten € 1,1 mln. te reserveren via het weerstandsvermogen over het deel wat voor de implementatie nog onzeker is. Via de begroting 2024 vragen we van dit bedrag aanvullend € 0,55 miljoen beschikbaar te stellen. Het risicobedrag verlagen we met hetzelfde bedrag naar € 0,55 miljoen. De kans van voorkomen is ingeschat op 70%. Daarom is er nu nog een bedrag van € 0,385 mln. binnen de weerstandscapaciteit gereserveerd.	4	5	20	385
2	Onderwijs-huisvesting	De markt voor schoolgebouwen is enorm aangetrokken. Dit kan ertoe leiden dat de aanbestedingsresultaat van IKC de Rank van € 3 mln. en in de verdere toekomst andere aanbestedingsresultaten op het gebied van schoolbouw de budgetten overtreffen. Er kan enigszins gesnoeid worden in de bestekken, maar daar zit wel een limiet aan. We zien daar een potentieel risico van € 0,5 mln tegen 70% kans.	4	5	20	350

3	Sociaal Domein	Voor jeugd hanteren we een realistische begroting en gaan we er vanuit dat we binnen het budget blijven. Voor de Wmo doen we dat vooralsnog ook, maar we zien wel meer opwaartse druk vanwege de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief (maximering eigen bijdrage). We zien daar een potentieel risico van € 0,5 mln tegen 50% kans.	3	5	15	250
Totaal risico's rood gearceerde deel						985
Overige risico's algemene dienst						1.623
Totaal risico's algemene dienst						2.608
6	Risicoanalyse grondbedrijf algemeen	Tegenvallende opbrengsten en kosten van grond-exploitaties	5	5	25	1.817
Totaal risico's grondbedrijf						1.817
Totaal risico's						4.425

4.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

Onder beschikbare weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's te kunnen opvangen, als die zich daadwerkelijk voordoen. De hoogte van de beschikbare weerstandscapaciteit bepalen we door de hoogte van de vrij aanwendbare reserves per jaarschijf te bepalen. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit houden we de toekomstige winstpotentie van de grondexploitatie (-complexen) en de positieve begrotingssaldo uit exploitatie buiten de berekening vanuit voorzichtigheid.

De weerstandscapaciteit bedraagt als volgt:

Weerstandscapaciteit (* € 1.000)	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Algemene reserve	8.516	8.516	8.516	8.516
Reserve grondexploitatie	1.817	1.817	1.817	1.817
Totaal	10.333	10.333	10.333	10.333
Weerstandratio	2,34	2,34	2,34	2,34

Bij het opstellen van de begroting 2024 had de gemeente een weerstandscapaciteit van € 10,3 miljoen, bij een risicoprofiel van € 4,4 miljoen.

De weerstandratio is 1 als er genoeg weerstandscapaciteit is om de risico's af te dekken. De gemeenteraad heeft de bandbreedte van de weerstandratio vastgesteld op 1,0 tot 1,4. De weerstandratio stellen we vast volgens de beoordelingssystematiek van de Provincie Gelderland. De weerstandratio bedraagt op dit moment 2,34 voor 2024 en meerjarig blijft deze op hetzelfde niveau. Dat is nagenoeg gelijk aan de ratio die was opgenomen in de jaarrekening 2022.

Zoals eerder gezegd nemen we uit voorzichtigheid de toekomstige winstpotentie en positieve begrotingssaldo nog niet mee in de berekening. Echter gezien de verwachtingen voor met name 2023, 2024 en 2025 is het wel aannemelijk dat de ratio de aankomende jaren verder zal stijgen.

4.2.6 Weerstandsvermogen

Restant beschikbaar weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 10,3 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt afgerond € 4,4 miljoen. Daarmee beschikken we bij de meerjarenbegroting 2024 over een weerstandsvermogen van 2,34. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen gebruiken we een waarderingstabel die in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente is opgesteld. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is het ratio nagenoeg gelijk voor 2024. Ons weerstandsvermogen valt in de klasse “uitstekend”.

Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

De voor 2024 berekende tarieven voor de onroerendezaakbelastingen zijn op het moment van opstellen van deze tekst deels gebaseerd op prognosewaarden en kunnen na afronding van de WOZ-taxaties nog wijzigen. Het voorlopig berekende tarief van 0,1026% voor eigenaren van woningen is lager dan de norm van 0,1614% die het Rijk voor het jaar 2023 heeft vastgesteld voor artikel 12-gemeenten in de meicirculaire. De voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen berekende tarieven van respectievelijk 0,3150% en 0,2266% zijn hoger dan de norm voor artikel 12-gemeenten. De totale onbenutte belastingcapaciteit is € 611.928.

Stille reserves

De stille reserves zijn de ‘geschatte’ waarde van onze participaties in het aandelenkapitaal van vijf bedrijven. De economische waarde baseren we op de boekwaarde per aandeel, meegegeven in de jaarstukken 2022 van de betreffende bedrijven. Het totaal van de stille reserves is per 31 december 2022 € 12 miljoen. Dit bedrag bestaat uit:

Participatie	Aantal aandelen	Boekwaarde per aandeel	Nominale waarde	Economische waarde (geschat)	Stille reserves participaties (geschat)
Alliander	269.681	€ 33	€ 1.348.405	€ 8.899.473	€ 7.551.068
BNG	9.750	€ 83	€ 24.375	€ 809.250	€ 784.875
Vitens	18.693	€ 112	€ 18.693	€ 2.093.616	€ 2.074.923
Inclusief Groep	2.240	€ 442	€ 299.040	€ 990.080	€ 691.040
Afvalsturing Friesland	58	€ 16.158	€ 26.100	€ 937.164	€ 911.064
Totaal			€ 1.716.613	€ 13.729.583	€ 12.012.970

Gebruik van de stille reserve leidt tot een structurele vermindering van de jaarlijkse inkomsten uit dividenden. Vanwege deze invloed op de exploitatiebegroting en het moeilijk ten gelde maken, nemen we dit vermogen niet mee in het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen.

4.2.7 Bedrijvenpark H2O BV

Omschrijving

De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein.

Grondexploitatie

Jaarlijks wordt de grondexploitatieberekening geactualiseerd. De uitkomst (contante waarde) van de in februari 2023 opgestelde berekening is positief. Deze is ook vastgesteld door de AVA in april 2023.

Bestemmingsreserve

In de overeenkomst met de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en de Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek BV, die op 14 maart 2019 is ondertekend, is afgesproken dat we bijdragen aan de financiering van het nieuwe op- en afrittenstelsel. De bijdrage is € 1 miljoen. Dit bedrag hebben we beschikbaar in de reserve.

Garantstellingen

Bedrijvenpark H2O heeft een door de aandeelhouders gegarandeerde kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Elk van de drie gemeenten staat garant voor een derde deel van dat bedrag. De huidige grondverkoop en grondexploitatie laten een dermate positief beeld zien, waarbij de looptijd is aangepast van 2032 naar eind 2024, dat de langlopende lening in oktober 2022 volledig is afgelost. In 2023 wordt gebruik gemaakt van een kortlopende kredietfaciliteit waarbij de verwachting is dat er geen aanvullend gebruik gemaakt gaat worden van de kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze ontwikkelingen maken het mogelijk om het risico te verlagen van 10% van het bedrag waarvoor we garant staan naar 10% van de huidige kortlopende kredietfaciliteit. Ultimo 2023 is de verwachting dat het saldo € 6.230.000 bedraagt. Van de huidige kredietfaciliteit staat elke gemeente voor een derde deel van dat bedrag garant (€ 2.056.000).

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag is aangepast naar 10% van het gedeelte van de huidige krediet faciliteit waarvoor wij garant staan zijnde € 206.000,-.

Wijze van berekening

Door elk van de drie gemeenten is voor een bedrag van € 13 miljoen aan garantstelling verleend ten opzichte van de kredietfaciliteit bij financiers. De langlopende lening is in 2022 volledig afgelost waarbij bedrijvenpark H2O gebruik maakt van een kortlopende kredietfaciliteit. De kortlopende kredietfaciliteit bedraagt ultimo boekjaar € 6.230.000. Elke gemeente staat garant voor 1/3 deel van € 6.230.000 zijnde € 2,06 mln. Het risicobedrag is 10% van deze € 2,06 miljoen.

Beheersing van het risico

Om de risico's te beheersen stellen we jaarlijks een risicomangementrapportage op voor de betrokken gemeenten. Het Bedrijvenpark maakt jaarlijks een grondexploitatieberekening en een liquiditeitsprognose.

4.2.8 Kengetallen

Bedragen * € 1.000

1a. Netto schuldquote	Rekening 2022	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)	Jaarschijf 2027 (primair)
A. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	27.340	43.227	46.392	46.406	46.213
B. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < een jaar	6.874	6.874	6.874	6.874	6.874
C. Overlopende passiva	7.493	7.493	7.493	7.493	7.493
D. Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
E. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	188	7.655	7.655	7.655	7.655
F. Liquide middelen	1	527	527	527	527
G. Overlopende activa	7.412	5.508	5.508	5.508	5.508
H. Totale baten	71.484	89.928	87.344	81.749	81.007
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	48%	49%	54%	58%	58%

Bedragen * € 1.000

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Rekening 2022	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)	Jaarschijf 2027 (primair)
A. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	27.340	43.227	46.392	46.406	46.213
B. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < een jaar	6.874	6.874	6.874	6.874	6.874
C. Overlopende passiva	7.493	7.493	7.493	7.493	7.493
D. Financiële vaste activa	6.323	8.059	8.042	8.025	8.008
E. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	188	7.655	7.655	7.655	7.655
F. Liquide middelen	1	527	527	527	527
G. Overlopende activa	7.412	5.508	5.508	5.508	5.508
H. Totale baten	71.484	89.928	87.344	81.749	81.007
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	39%	40%	45%	48%	48%

Bedragen * € 1.000

2. Solvabiliteitsratio	Rekening 2022	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)	Jaarschijf 2027 (primair)
A. Eigen vermogen	35.454	37.042	36.611	36.249	36.252
B. Balanstotaal	91.117	107.901	109.466	108.700	108.045
Solvabiliteit (A/B) x 100%	39%	34%	33%	33%	34%

Bedragen * € 1.000

3. Kengetal grondexploitatie	Rekening 2022	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)	Jaarschijf 2027 (primair)
A. Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0	0	0
B. Bouwgronden in exploitatie	2.848	453	799	- 133	0
C. Totale baten	85.392	89.928	87.344	81.749	81.007
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	3%	1%	1%	0%	0%

Bedragen * € 1.000

4. Structurele exploitatieruimte	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)	Jaarschijf 2027 (primair)
A. Totale structurele lasten	85.573	85.852	84.142	84.306
B. Totale structurele baten	88.232	88.463	84.118	83.705
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	2.680	2.699	2.699	2.699
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.554	2.499	2.453	2.452
E. Totale baten	89.928	87.344	81.749	81.007
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	2,82%	2,76%	-0,33%	-1,05%

5. Woonlasten meerpersoonshuishouden	Rekening 2022	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)	Jaarschijf 2027 (primair)
A. OZB lasten voor gemiddelde WOZ waarde	€ 369	€ 394	€ 394	€ 394	€ 394
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	€ 150	€ 158	€ 158	€ 158	€ 158
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 295	€ 337	€ 337	€ 337	€ 337
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin					
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	€ 814	€ 889	€ 889	€ 889	€ 889
F. Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	€ 904	€ 944	€ 944	€ 944	€ 944
Woonlasten (A t/m D) t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	90%	94%	94%	94%	94%

Beoordeling kengetallen BBV

Uit de verschillende kengetallen in de vorige tabellen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Evenmin hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben, indien er ruimte is om tegenvallers op te vangen. Bijvoorbeeld als de structurele exploitatieruimte groot is of de gemeente over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt. Kortom, het is dus niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bekeken, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente of provincie.

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Oldebroek laat in de begroting 2024 hierin een marginale stijging zien ten opzichte van de jaarrekening 2022. Voor de jaren daarna is er stijging die onder andere veroorzaakt wordt door de afname van de baten ten opzichte van de begroting 2024. Daarnaast de investeringen waarvoor leningen zijn afgesloten(A). Het percentage van de netto schuldquote kan als voldoende worden beschouwd. De signaalwaarden voor de netto schuldquote bedragen 100% en 130%. Komt dit over de 130% dan is het onvoldoende.

Voor 2024 gaan wij onder andere investeren in: zaakgericht werken, wegen en het KC-plan Wezep. Als een investering uiteindelijk niet plaatsvindt, dan wordt deze doorgeschoven naar het volgende jaar. We hoeven dan uiteindelijk geen gelden aan te trekken met een rentetypische looptijd langer dan één jaar. Door deze situatie wordt de netto schuldquote in het realisatiejaar uiteindelijk lager ten opzichte van de begroting.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De ratio van de gemeente Oldebroek blijft met 34% nog altijd voldoende op peil en blijft het boven het landelijke gemiddelde (31%). Meerjarig blijft de solvabiliteitsratio stabiel. Net als bij de netto schuldquote is deze ratio ten opzichte van de realisatie afhankelijk van onder andere investeringen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de complexen) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De grond staat volgens dit overzicht tegen een lage waarde op de balans. De hoogte van bouwgrond in exploitatie zal bij eventuele afwaarderingen, marginaal effect hebben op het eigen vermogen.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Als we kijken naar het bovenstaande overzicht, valt op dat de begroting in 2026 en de daaropvolgende jaren minder flexibel wordt. Deze verminderde flexibiliteit is gedeeltelijk het gevolg van een afname van de inkomsten in vergelijking met voorgaande jaren.

Conclusie

De solvabiliteit voor 2024 is 34% en zal deze begroting technisch meerjarig stabiel blijven. De netto schuldquote blijft beneden de eerste signaalwaarde van 100%. Enige aandacht is gewenst wanneer de baten vanaf 2026 dalen (zie ook financiële uitgangspunten 1.2.1.3).

Na toevoeging van de financiële activa (onder andere deelnemingen, leningen o/g) zal de netto schuldquote verder dalen ten opzichte de eerste signaalwaarde. De weergegeven kengetallen geven de financiële situatie van de gemeente Oldebroek weer. De praktijk leert dat de geplande investeringen nooit helemaal doorgang vinden en dat van invloed kan zijn op de bovengenoemde kengetallen ten opzicht van de realisatie. De bovenstaande kengetallen geven aan dat de financiële positie in orde is. Wij kunnen aan onze betalingsverplichtingen voldoen.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.3.1 Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. In de openbare ruimte vinden veel activiteiten plaats op het gebied van wonen, werken en recreëren. De gemeente beheert en onderhoudt wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen is nader uitgewerkt in beheerplannen en heeft financiële consequenties. Deze worden vertaald in de begroting. In deze paragraaf worden de kaders en financiële stand van zaken inzichtelijk gemaakt voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. De in deze paragraaf uitgewerkte begroting is gebaseerd op de huidig geldende beheerplannen.

De kapitaalgoederen zijn als volgt opgenomen in deze paragraaf:

- Openbare ruimte
- Gebouwen
- Overige (tractie en meubilair)

Het beleid van de gemeente Oldebroek voor het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in onderstaande nota's en verordeningen.

Beheerplan	Geldend voor de periode van:	Vastgesteld op:
Beheerplan Water & Riolering	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Openbare Verlichting	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Wegen	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Civiele Kunstwerken	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Verkeersregelinstallaties	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Groen	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Bebording & Straatmeubilair*	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Gemeentelijke gebouwen	2018-2021	25-01-2018
Beheer- en financieringsplan begraafplaatsen	2017-2022**	09-03-2017
Beheerplan Gemeentehuis & Meubilair	2020-2025	28-05-2020
Beheerplan Tractie	2020-2025	

*dit beheerplan betreft een ideaalcomplex

** aan het beheer- en financieringsplan is geen expliciete looptijd opgenomen, gekozen is voor 5 jaar, reguliere termijnen

Financiële opbouw beheerplannen

De beheerplannen bestaan uit een drietal componenten:

- Het dagelijks onderhoud, welke jaarlijks terugkeert. Deze wordt jaarlijks via de exploitatie verantwoord.
- Het groot onderhoud, welke jaarlijks kan fluctueren. Deze wordt ten laste gebracht van de onderhoudsreserves. Aan deze reserves wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd om de onderhoudskosten te egaliseren.
- De investeringen. Vanaf 2017 moeten investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Investeringen komen door middel van kapitaallasten in de exploitatie terecht. Deze kapitaallasten worden door middel van een reserve kapitaallasten geëgaliseerd.

Voor de financiering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, de gemeentelijke gebouwen en het materieel zijn bestemmingsreserves beschikbaar. Aard, reden en criteria voor toevoeging en onttrekking aan de bestemmingsreserves zijn:

Aard van de bestemmingsreserve	Reden van de bestemmingsreserve	Criteria toevoeging	Criteria onttrekking
Egalisatie van onderhouds- en investeringskosten	Egalisatie van kosten op basis van het beheerplan	Gemiddeld begroot bedrag per jaar op basis van de looptijd van het beheerplan	De werkelijke uitgaven voor groot onderhoud en afschrijvingslasten van investeringen

Beheerplannen worden opgesteld op basis van een inschatting van het benodigde onderhoud en vervangingen. Beheersmaatregelen over grote tijdsperiodes worden gekenmerkt door een mate van onzekerheid. Deze onzekerheid ontstaat door interpretatie van de onderhoudsstatus van de te beheren objecten, gehanteerde termijnen van onderhoud en het inschatten van aan de maatregelen verbonden kosten. Het kan dus voorkomen dat uitgaven eerder of later uitgevoerd worden dan gepland of dat de werkelijke kosten hoger of lager uitvallen. Deze middelen blijven beschikbaar in de voorziening of reserve. Het periodiek (eens per vier jaar) actualiseren van de beheerplannen is nodig om te bekijken of de hoogte van de reserves en voorzieningen nog toereikend is.

Dit jaar worden de beheerplannen weer geactualiseerd. In de achterliggende jaren lag de inflatie hoog. Verwacht wordt dat de beheerkosten hierdoor ook structureel zullen stijgen.

4.3.2 Wegen

Algemeen

Het betreft hier onderhoud aan asfalt-, beton- en elementenverhardingen (straatwerk), aanleg van bermbeton, onderhoud van bermen en straatreiniging (vegen).

Dit onderdeel bestaat in grote lijnen uit drie begrotingsposten:

- dagelijks, (ongepland) klein onderhoud,
- groot, gepland onderhoud,
- investeringen ter uitvoering van vervangingen.

Het dagelijks, klein onderhoud wordt in de exploitatie verantwoord en worden deels door eigen dienst uitgevoerd. Het groot onderhoud en rehabilitaties vinden plaats aan de hand van de periodieke inspecties op basis van de in het beheerplan opgenomen uitgangspunten en de jaarlijkse schouw. Deze werkzaamheden worden uitbesteed.

Uitgangspunt blijft dat voor alle wegen kwaliteitsniveau B (op basis van de CROW-systematiek) wordt beoogd om kapitaalvernietiging te voorkomen. De begroting is gemaakt op basis van de in het Beheerplan Wegen 2020-2025 geplande werkzaamheden.

Werkzaamheden

Voor wegen, pleinen en voet- en fietspaden wordt, op basis van de gehouden inspecties, een onderhoudsplan opgesteld. Dit zijn geplande werkzaamheden. Daarbij wordt zo veel mogelijk gestuurd op integraal werken, dat wil zeggen, gecombineerd werken met bijvoorbeeld riolering en openbaar groen.

Ter dekking van de geplande werkzaamheden voor 2024 wordt € 300.000 vanuit de begroting van 2025 overgeheveld naar 2024. Onder deze werkzaamheden valt onder andere groot onderhoud aan de Zwarteweg in Oosterwolde en rehabilitatie Van Pijkerenlaan Oldebroek.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan wegen	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	945
Dotatie egaliseringsreserve	296
Uitgaven groot onderhoud	558

Bedragen * € 1.000

Investeringswegen	Jaar	Geplande investering
Rehabilitatie Wegen 2024	2024	1.374

4.3.3 Openbare verlichting

Algemeen

Er wordt gewerkt op basis van het beheerplan Openbare Verlichting 2021-2025. Vanuit het beheerplan is een traject ingezet dat inzet op het combineren van verduurzaming en vervanging van masten en armaturen (ombouw naar LED). In het kader van “Oldebroek klimaatneutraal” is het beheerplan zo opgezet dat, met zo weinig mogelijk kapitaalvernietiging, voor 2025 alle oude armaturen (gaslampen) vervangen zijn door armaturen met LED-verlichting.

Voor elektra, regulier onderhoud en reparaties worden jaarlijks budgetten in de begroting opgenomen. In verband met de prijsstijgingen in 2023 zijn de budgetten voor energie beduidend verhoogd.

Voor het verkeerstechnisch veiligheidsaspect wordt het kwaliteitsniveau aangehouden, zoals bepaald door de landelijke normen van het NSVV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde). Deze zijn verwerkt in het beheerplan Openbare Verlichting.

Werzaamheden

In 2024 wordt verder gewerkt aan de in het beheerplan aangegeven vervangingen, waarbij de laatste fase van vervanging door LED-verlichting zal worden uitgevoerd. Daarnaast geldt de afspraak dat wordt aangesloten op combinatie-werzaamheden met wegen, riolering en openbaar groen (zoals bijvoorbeeld het Meidoornplein en KC-plan Wezep).

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Openbare Verlichting	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	4
Dotatie egalisatiereserve	120
Uitgaven groot onderhoud	12

Bedragen * € 1.000

Investerings Openbare Verlichting	Jaar	Geplande investering
Armaturen 2024	2024	72
Masten 2024	2024	250

4.3.4 Verkeerregelininstallaties

Algemeen

Verkeersregelininstallaties (VRI's) dienen om op kruispunten het verkeer veilig en ordelijk te laten verlopen. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals (brom-)fietsers en voetgangers. Vaak is er dan sprake van een meer complexe verkeerssituatie. Gemeente Oldebroek heeft in totaal 4 VRI's, die allemaal in Wezep staan.

Werkzaamheden

De VRI op de Stationsweg, bij de entree van de Prinses Margrietkazerne, zit bijna op het einde van de levensduur. Nagedacht wordt over de wijze van vervangen en hiervoor worden verkeersstellingen uitgevoerd. De overige automaten zitten nog niet op het einde van hun technische levensduur.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Verkeersregelininstallaties	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	4
Dotatie egalisatiereserve	6
Uitgaven groot onderhoud	0

Bedragen * € 1.000

Investerings Verkeersregelininstallaties	Jaar	Geplande investering
Voor 2024 staan er geen investeringen gepland	2024	0

4.3.5 Civiele kunstwerken

Algemeen

Civiele kunstwerken betreffen de in de gemeente aanwezige bruggen en grote(re) duikers. Voor het onderhoud en/of de vervanging is de gemeente verantwoordelijk.

Werkzaamheden

Voor 2024 staan geen grote onderhoudswerkzaamheden gepland en zijn de onderstaande vermelde uitgaven voor groot onderhoud volgens beheerplan.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Civiele Kunstwerken	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	10
Dotatie egalisatiereserve	23
Uitgaven groot onderhoud	6

Bedragen * € 1.000

Investerings Civiele Kunstwerken	Jaar	Geplande investering
Voor 2024 staan er geen investeringen gepland	2024	0

4.3.6 Groen

Algemeen

Het openbaar groen en de begraafplaatsen waarvoor in het verleden geen onderhoudsrechten zijn geheven, worden onderhouden op beeldkwaliteitsniveau C. In afwijking op de overige beheerplannen is het groot onderhoud (snoeien van beplantingen en bomen) opgenomen in de exploitatie omdat dit onderdeel van een ideaalcomplex is. Dit komt omdat het snoeien van de beplantingen en bomen, planmatig en met een regelmatig terugkeerpatroon wordt uitgevoerd. Veel van de bewonersinitiatieven en zelfbeheerprojecten vinden plaats in het groen.

Werkzaamheden

Net als voorgaande jaren wordt ook in 2024 ingezet op de renovatie van groenvoorzieningen die niet meer voldoen aan het technische beeldkwaliteitsniveau C of die een onderdeel vormen van renovatielocaties van bijvoorbeeld wegen en riolering (Meidoornplein en KC-plan Wezep).

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Groen	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	222
Dotatie egalisatiereserve	0
Uitgaven groot onderhoud	74

Bedragen * € 1.000

Investerings Groen	Jaar	Geplande investering
Voor 2024 staan er geen investeringen gepland	2024	0

4.3.7 Begraafplaatsen

Algemeen

In 2017 zijn het beheer- en financieringsplan gemeentelijke begraafplaatsen vastgesteld. Met deze plannen is inzicht ontstaan in het verloop van de voorzieningen grafrecht en onderhoud. Gelijktijdig met deze plannen is de beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen geactualiseerd. Hierdoor is het sinds 2017 mogelijk om lange afdekplaten op de graven aan te brengen, is er geen vergunningstelsel voor gedenktekens meer en zijn de tijden voor teraardebestelling verruimd.

Het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen (met onderhoudsrecht) vindt plaats op basis van beeldkwaliteitsniveau A.

Werkzaamheden

In 2024 worden op alle begraafplaatsen gazon- en beplantingsrenovaties uitgevoerd. Deze renovaties worden uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit. Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd, aan met name de groeninrichting, om voor de komende 2 tot 3 jaar voldoende graven beschikbaar te hebben.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Begraafplaatsen	Begroting 2024
Uitgaven onderhoud	385

Bedragen * € 1.000

Investerings Begraafplaatsen	Jaar	Geplande investering
Voor 2024 staan er geen investeringen gepland	2024	0

4.3.8 Speelvoorzieningen

Algemeen

Op 28 mei 2020 is het speelbeleids- en beheerplan vastgesteld. Met het speelbeleidsplan kunnen de speel- en sportplekken opnieuw ingericht worden. Aandachtspunten hierbij zijn onder andere zelfbeheer, participatie, natuurlijk spelen, klimaatadaptatie en biodiversiteit. In 2024 worden de laatste speelvoorzieningen omgevormd naar 'natuurlijk spelen'.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Speelvoorzieningen	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	0
Dotatie egaliseringsreserve	75
Uitgaven instandhouding	0

Bedragen * € 1.000

Investerings Speelvoorzieningen	Jaar	Geplande investering
Natuurlijk Spelen 2024	2024	97

4.3.9 Riolering

Algemeen

In het beleids- en beheerplan water en riolering, dat eind 2020 is vastgesteld, wordt onze visie en ambitie op het gebied van water en riolering als volgt verwoord:

"Wij voeren de zorg voor de afvalwaterketen zó uit dat de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen. We streven naar een zo hoog mogelijke kwaliteit, een minimale kwetsbaarheid van de organisaties en houden de maatschappelijke kosten hiervoor zo laag mogelijk.

Wij kijken vanuit een integrale blik naar de afvalwaterketen, we werken met andere (beleids)disciplines doelmatig samen aan de grote uitdagingen van deze tijd, zoals klimaatverandering, wateroverlast en circulariteit. We werken samen aan een toekomstbestendige keten. We verbinden verschillende belangen en oplossingsrichtingen kansrijk met elkaar.

Bij ons integrale denken hoort ook de benadering van de afvalwaterketen als één systeem. Dit systeem beheren en onderhouden wij als één beheerder. Waterpartnerschap tussen de betrokken organisaties is hierbij een belangrijk uitgangspunt."

Werkzaamheden

Naast de jaarlijks terugkerende reguliere onderhoudswerkzaamheden (exploitatie) zijn er diverse vervangings-, renovatie- en afkoppelinvesteringen opgenomen in het meerjaren investeringsplan (MJIP). Het vervangen van de riolering in het gebied Wezep Centrum wordt meegenomen met het KC-plan Wezep (klimaatbestendige herinrichting van een groot gebied binnen Wezep). Voorbereidingen hiervoor zijn al gestart, de uitvoering is vertraagd en zal voor de eerste fases in de loop van 2024 op gaan starten. Deelreparaties en renovatie van de riolering worden ook in 2024 uitgevoerd. Daarnaast worden diverse panden en terreinen afgekoppeld en pompunits en IBA's (lokale zuiveringsvoorzieningen) gerenoveerd. Bij straten waar vanuit wegonderhoud grote werkzaamheden plaatsvinden wordt ook gekeken naar de mogelijkheden tot afkoppelen, waarbij ook particulier terrein wordt meegenomen.

Bedragen * € 1.000

Investeringen Riolering	Jaar	Geplande investering
Renovaties IBA's 2024	2024	16
Vervanging pompunits/gemalen 2024	2024	167
Renovaties riolering 2024	2024	647
DPRA	2024	231
KC-plan Wezep	2024	1.217

4.3.10 Gebouwen

Algemeen

In het beheerplan gebouwen is beschreven welke soorten onderhoud te onderscheiden zijn, welke gebouwen onderhouden worden en welk onderhoud de komende jaren te verwachten is. Het vastgestelde onderhoudsniveau is beschreven als sober en doelmatig. Daarnaast is er aanvullend nog een beheerplan voor de speeltoestellen in de sport- en gymzalen. Eind 2023 worden de geactualiseerde gebouwbeheerplannen, samen met het nieuwe beleidsplan gebouwen vastgesteld.

Gebouwen	Aantal
Gemeentehuis	1
Gemeentewerf	1
Brandweerkazernes (Oldebroek en Wezep)	2
Sportgebouwen (2x sporthal in Wezep + 3 gymzalen)	5
Dorpshuizen (De Brinkhof, 't Grinthus en 't Noorderhuukien	3
Begraafplaatsgebouwen	3
Overige gebouwen (Meidoornpassage)	1

Het beheer en onderhoud van het Zwembad de Veldkamp is (vanaf 2017) overgedragen aan Sportfondsen Nederland. De gemeente blijft eigenaar en behoudt een controlerende taak. Hierover vindt periodiek afstemming plaats met de exploitant. Begin 2024 staat de plaatsing van zonnepanelen voor dit gebouw gepland.

Werkzaamheden

Vanuit het geactualiseerde beheerplan gebouwen staat voor diverse gebouwen in 2024 regulier onderhoud gepland. Ook staan er een aantal projectmatige investeringen gepland.

Nadat enkele jaren geleden de buitengevel van sporthal De Kamphal een facelift heeft ondergaan staat er voor 2024 een grote binnenrenovatie van het gebouw gepland. Naast regulier (uitgesteld) groot onderhoud staat ook verduurzaming van installaties gepland. Daarnaast wordt gekeken of de huidige sportfaciliteiten uitgebreid kunnen worden. Hiervoor wordt eind 2023 aan de gemeenteraad een voorstel voorgelegd met diverse scenario's.

Aan de Zuiderzeestraatweg in Oldebroek wordt een nieuwe brandweerkazerne gebouwd, ter vervanging van de bestaande (verouderde) kazerne. Na oplevering kan het brandweerteam van de VNOG vanaf het 2e kwartaal 2024 gebruik maken van deze nieuwe accommodatie.

Vanuit het projectbudget renovatie gemeentehuis is een bedrag beschikbaar gebleven voor de inrichting van de buitenruimte aan de achterzijde van het gebouw. Dit is het gedeelte tussen het gemeentehuis en de (in 2023/2024) nieuw te bouwen Regenboogschool/IKC Oldebroek. Dit gebied wordt op een natuurlijke wijze ingericht, zoals de rest van de buitenruimte rond het gemeentehuis.

Vanuit de doelstelling Oldebroek Klimaatneutraal in 2025 is de gemeente bezig met het stapsgewijs verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. Voor de grote bouwprojecten, zoals enkele hierboven benoemd, is duurzaamheid al een groot speerpunt voor opwaardering van onze gebouwen. Voor de kleinere investeringen zijn vervangingen/verduurzamingen op een natuurlijk moment in de nieuwe gebouwbeheerplannen ingepland.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Gebouwen	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	122
Dotatie egalisereserve	542
Uitgaven groot onderhoud gebouwen	52
Speeltoestellen gym- en sporthallen	24

Bedragen * € 1.000

Investerings Gebouwen	Jaar	Geplande investering
Dorpshuis Wezep	2024	90
Elektra gemeentehuis	2024	39

4.3.11 Meubilair

Algemeen

In het beheerplan worden de vervangingen van het meubilair en inventaris gepland voor de kantoorruimten in de gemeentelijke gebouwen.

Werkzaamheden

In het beheerplan is het gehele meubilair en de inventaris van het gemeentehuis in Oldebroek en de inrichting in de kantoordelen in De Brinkhof en de gemeentewerf in Wezep opgenomen. De uitvoering vindt plaats conform planning.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Meubilair	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	0
Dotatie egalisereserve	132
Uitgaven groot onderhoud	0

Bedragen * € 1.000

Investerings Meubilair	Jaar	Geplande investering
Mobiele telefoons	2024	11
Meubilair (10jr)	2024	14

4.3.12 Tractie

Algemeen

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, de gemeentelijke gebouwen en onze dienstverlening gebruiken we verschillende soorten materieel. Deze middelen moeten effectief en efficiënt ingezet worden. Dit vergt onderhoud en periodieke vervanging.

Werkzaamheden

In opdracht van de binnendienst wordt het materieel ingezet bij het uitvoeren van werkzaamheden genoemd in de werkpakketten 'grijs en groen'. Daarnaast wordt ons materieel ingezet bij het afhandelen van binnengekomen meldingen/klachten. Ook in 2024 worden er diverse tractiemiddelen vervangen, zoals opgenomen in het beheerplan tractie.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Tractie	Begroting 2024
Dotatie onderhoudsreserve	0
Dotatie egalisatiereserve	169
Uitgaven groot onderhoud	0

Bedragen * € 1.000

Investerings Tractie	Jaar	Geplande investering
Natzoutstrooier	2024	93

4.4 Financiering

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.4.1 Algemeen

Om geld aan te trekken en middelen uit te zetten moeten we ons als gemeente houden aan regels van het Rijk. Deze regels gaan over de manier waarop gemeenten (en provincies) hun geld en kapitaal beheren. Ze staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Deze wet heeft als doel een gezonde financieringspositie van gemeenten. Ook heeft de wet een macro budgettaire doelstelling. Deze houdt in: de grenswaarde van het overheidstekort (EMU-saldo) beheersen met 3 procent van het bruto binnenlands product. De grens voor het EMU-tekort ligt voor decentrale overheden op 0,4 procent.

4.4.2 Wat willen we bereiken?

De kaders voor de uitoefening van de financieringsfunctie zijn opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde 'Financiële verordening, artikel 14'. Hierin staat welke doelstellingen en uitgangspunten het college van B&W nastreeft.

Met de uitvoering van het Treasury-beleid streven we naar effectief en efficiënt beheer van de liquiditeitsstroom door:

- Het optimaliseren van de financiële logistiek: minimale verwerkingskosten en optimale renteresultaten.
- Het analyseren en beperken van financiële risico's.
- Bij de uitoefening van de financieringsfunctie houden we rekening met de kaders zoals de Wet Fido die voorschrijft. De belangrijkste zijn:
 - De kasgeldlimiet: met deze limiet (8,5% van het begrotingstotaal) wordt de maximale ruimte aan schulden op korte termijn bepaald (< 1 jaar). Omdat de rente op korte schulden per definitie binnen een jaar wordt herzien (omdat deze leningen aflopen), loopt de gemeente renterisico. Door de kasgeldlimiet wordt dit risico beperkt.
 - Renterisiconorm: de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen op de vaste schuld (> 1 jaar) mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In principe ligt de rente op vaste geldleningen vast en loopt de gemeente geen renterisico in het lopende jaar. Dit geldt echter niet voor de verplichte aflossingen (die normaal gesproken geherfinancierd moeten worden) en de leningen waarvoor een renteherziening geldt. Door de renterisiconorm wordt dit risico beperkt.

4.4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Kasgeldlimiet

In de Wet fido staat een norm voor de korte schuld (maximaal 1 jaar). Het doel van deze kasgeldlimiet is het renterisico beperken. De limiet geeft de maximale omvang van de korte schuld aan. De kasgeldlimiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5 procent) van het begrotingstotaal, naar de situatie per 1 januari. De kasgeldlimiet overschrijden heeft consequenties. De kortlopende schuld of een deel daarvan moeten we dan omzetten in een langlopende schuld.

De begrote kasgeldlimiet is:

Bedragen * € 1.000

Kasgeldlimiet	2024	2023
Kasgeldlimiet	7.386	7.381

Rentevisie

Vanaf 2018 werken we met de door de BBV (Besluit begroting en verantwoording) aanbevolen rentemethodiek. Deze methodiek benadert meer de gemiddeld werkelijke rente die we over onze activa berekenen. Dit betekent dat we met een interne omslagrente werken van 0,5%. Daarnaast hebben we te maken met de werkelijke rente op het taakveld treasury die we afdragen aan bankinstellingen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een middel om te voorkomen dat gemeentes te grote risico's nemen bij het afsluiten van leningen. De jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen (vaste schuld) mogen niet meer zijn dan 20 procent van het begrotingstotaal, naar de situatie per 1 januari.

De begrote renterisiconorm is:

Bedragen * € 1.000

Ruimte Renterisiconorm	2024	2023
Renterisiconorm	18.465	17.368
Vaste schuld	1.858	1.895
Ruimte renterisiconorm	16.607	15.473

Langlopende uitzettingen

We streven ernaar om overtollige liquide middelen uit te zetten tegen een zo hoog mogelijk rendement. Na de invoering van het schatkistbankieren zijn de mogelijkheden beperkt.

Specificatie van de overtollige liquide middelen:

Bedragen * € 1.000

Bank	Looptijd/ Vervaldatum	Bedrag 1-1-2024	Bedrag 31-12-2024	Rendement
Uitzetting schatkist		0	0	0,0%
Geldlening ambtenaren		1.075	1.071	0,7%
Totaal		1.075	1.071	

Schatkistbankieren

Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Deze verplichting voort uit de wijziging van de Wet fido in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist. Schatkistbankieren is gebaseerd op het afkomen van het saldo op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Ook is het mogelijk zo een bankrekening aan te vullen ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Dit leidt ertoe dat het saldo op de bankrekening aan het einde van de dag altijd nul is. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Met iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert immers de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dit vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld.

Leningenportefeuille

We streven ernaar om leningen aan te trekken tegen zo laag mogelijke kosten. Ook willen we de renterisico's beheersen. Sluiten we leningen af, dan houden we daarom rekening met de bestaande liquiditeitsplanning, de renteontwikkeling en de renterisiconorm. Het saldo van de leningenportefeuille per 1 januari 2024 is € 26 miljoen.

De rente, aflossingen en het verloop van de leningschuld op basis van de huidige leningen zijn:

Bedragen * € 1.000

Jaar	Schuld 1 januari	Rente	Aflossing	Schuld 31 december
2024	25.730	247	1.610	24.120
2025	24.120	210	1.610	22.510
2026	22.510	173	1.520	20.990
2027	20.990	148	1.335	19.655

Gezien de huidige financieringsbehoefte is het niet rendabel om leningen vervroegd af te lossen. De leningenportefeuille geeft geen inzicht in de leningen die we nog verwachten aan te trekken.

Renteresultaat

De berekening van het renteresultaat is gebaseerd op de aanbeveling van de BBV regelgeving om de rekenrente (omslagrente) te baseren op de werkelijke rentelast. Eenvoudigheidshalve hanteren we voor de begroting 2024 een interne rente van 0,5%. De werkelijke rentelast over de taakvelden bedraagt ten tijde van het opstellen afgerond 0,54%.

In 2024 rekenen we per saldo € 200.000 meer rente toe aan onze taakvelden dan daadwerkelijk onze rentelast is. Dit valt binnen de afwijkingstolerantie. Vanwege de lage rentestanden en omdat veel (nieuwe) investeringen gefinancierd zijn vanuit eigen middelen blijft de werkelijke rentelast relatief laag.

Renteschema

Bedragen * € 1.000

Nr.	Omschrijving	Begroting 2024
A	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	387.547
B	Externe rentebaten over de korte en lange financiering	98.866
Saldo rentelasten en rentebaten (A-B)		288.681
C.1	Doorberekende rente grondexploitatie	11.983
C.2	Doorberekende rente projectfinanciering	n.v.t.
C.3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar specifiek een lening voor is aangetrokken	n.v.t.
Aan taakvelden toe te rekenen rente (som -C1-C2-C3)		276.698
D.1	Rente over eigen vermogen	n.v.t.
D.2	Rente over voorzieningen	n.v.t.
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (som+D1+D2)		276.698
E	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente (renteomslag afgerond 0,5%)	476.610
F	Renteresultaat taakveld treasury (som-E)	- 199.912

4.5 Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts en burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

4.5.1 Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen van onze bedrijfsvoering.

4.5.2 Audits en control

In de uitvoering van de processen voldoen we aan wet- en regelgeving en zijn we dienstverlenend. Dat vraagt een goede beschrijving van processen en het nemen van beheermaatregelen. Het actueel houden van processen vraagt continu onze aandacht. De implementatie van nieuwe applicaties geeft de mogelijkheid om beheermaatregelen in de processen te borgen.

Via interne controles is aandacht voor opzet, bestaan en werking van processen, die wat betreft omvang van het budget van belang zijn. De uitvoering van interne controle draagt bij aan het controleren en het bijsturen van die processen en de beheermaatregelen. Met de uitkomsten van de interne controle wordt aangetoond dat (wel of niet) aan de eisen van getrouwheid en rechtmatigheid wordt voldaan.

Externe ontwikkelingen (zoals het verscherpte toezicht van de AFM, de invoering van de Omgevingswet, toename automatisering en digitalisering) vragen om verdergaande professionalisering van de interne controle. Daarvoor is een plan voor de (verbijzonderde) interne controle vastgesteld. In dit controleplan hebben we onze visie gepresenteerd op 'in control' en de ambitie om voorbereid te zijn op het (verplicht) afgeven van een rechtmatigheidsverklaring door het college. De organisatie heeft in 2023 de stappen gezet om klaar te zijn voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Door het zetten van deze stappen zal in 2024 de rechtmatigheidsverklaring voor het eerst door het college worden uitgegeven.

4.5.3 Informatieveiligheid & privacy

Informatieveiligheid

Met de aanstaande wijzigingen in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het opnemen van de BIO in Europese wetgeving (verwacht oktober 2024) en de aanscherping van de auditeisen (naast Opzet en Bestaan moet steeds vaker de Werking ook aangetoond kunnen worden) zal er meer aandacht moeten komen voor de volgende onderwerpen om de hoogste risico's voor de H2O-gemeenten te reduceren:

1. Bedrijfscontinuïteitsbeheer (BCM/BCP)

Zijn de H2O-gemeenten in voldoende mate voorbereid op crises? Het is namelijk niet de vraag OF we worden aangevallen, maar WANNEER. Hier moet een inhaalslag worden gemaakt. Niet alleen het opstellen van een BedrijfsContinuïteitsPlan (BCP), maar ook het actueel houden en periodiek testen zijn hier onderdeel van. Datzelfde geldt voor de inrichting van de crisisorganisatie H2O-breed.

2. Autorisatiebeheer

Het Logisch ToegangsbeveiligingsBeleid (LTB) is inmiddels vastgesteld, maar moet nog worden geïmplementeerd.

3. Digitale Weerbaarheid verhogen

Om de risico's van digitale aanvallen zo beperkt mogelijk te houden moeten beveiligingsmaatregelen rondom de ICT-systemen van de H2O-gemeenten op orde zijn. Hiervoor zijn afspraken met de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O gemaakt.

Privacy

Om aandacht voor de privacywetgeving te kunnen waarborgen, is de privacy officer aangehaakt bij aanschaf en inrichting van nieuwe systemen en processen. Indien nodig worden er overeenkomsten gesloten die de privacy van betrokkenen beschermen. Voor vernieuwingen die een hoog risico met zich meebrengen worden privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart gebracht middels een DPIA (Data protection impact assessment).

Per kwartaal vindt er een themabijeenkomst plaats met de privacy ambassadeurs uit de verschillende teams. Hierbij gaat men in gesprek over een thema en de manier waarop dit betrekking heeft op dagelijkse werkzaamheden. Door privacy periodiek aandacht te geven worden vragen weggenomen en onduidelijkheden bespreekbaar gemaakt. We zijn in contact met een aanbieder van een totaalpakket (e-learning) rondom privacy. Met behulp van dit totaalpakket zal bewustwording zowel bij nieuwe medewerkers, medewerkers als leidinggevenden passend en meetbaar worden.

Informatiebeheer

We blijven inzetten op het verstevigen van informatiebeheer in de organisatie. Als gemeente willen we transparant en toegankelijk zijn voor onze inwoners en ondernemers. Met de komst van meerdere wetten zoals de Wet elektronische publicaties, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Wet Open Overheid is het niet alleen een kwestie van willen, maar ook van moeten. De AVG en de Archiefwet zijn al langer van kracht. Om de ambitie te halen en te voldoen aan alle (nieuwe) wettelijke eisen moet ons informatiebeheer op orde zijn.

De gemeente produceert op verschillende plekken informatie en ontvangt het ook vanuit verschillende kanalen (zowel digitaal als fysiek). De uitdaging vanuit informatiebeheer is om grip te krijgen en te houden op al die stromen. Doordat de digitale en fysieke wereld (nog) in elkaar overlopen, kost het informatiebeheer veel tijd. We werken er naar toe om deze hybride situatie zoveel mogelijk terug te dringen, de informatie te stroomlijnen en het beheer efficiënter te maken. We staan als gemeente Oldebroek niet alleen in deze uitdaging. De VNG onderkent niet alleen de bestaande uitdagingen maar ook de uitdagingen die eraan komen met nieuwe wetgeving. We volgen de adviezen van de VNG op de voet en zoeken zo veel mogelijk aansluiting bij buurgemeenten (voornamelijk H2O) in dit proces.

4.5.4 ICT

Technische infrastructuur

Het bouwen aan een toekomstbestendige digitale overheid staat centraal in onze snel digitaliserende samenleving. Om de dienstverlening aan burgers, bedrijven en het bestuur effectief te organiseren, is een vitale infrastructuur essentieel. De i-Dienst staat voor de uitdaging om gelijke tred te houden met deze snelle ontwikkelingen, waarbij zij deze vitale infrastructuur moet ontwikkelen, onderhouden en aanpassen aan de nieuwste behoeften en trends. Bovendien brengt de voortschrijdende digitalisering steeds hogere eisen met zich mee op het gebied van informatiebeveiliging.

Een andere belangrijke verandering is het tijd- en plaatsafhankelijk werken van medewerkers van gemeenten en raadsleden. Deze nieuwe werkvorm moet op adequate wijze worden gefaciliteerd. Tegelijkertijd evolueert de samenwerking met diverse externe partijen, wat de eisen voor betrouwbaar en veilig delen van gegevens en het veilig gebruik van mobiele apparaten en thuiswerkplekken verder opschroeft.

Deze diverse ontwikkelingen, variërend van groeiende complexiteit tot de toename van werklast en veiligheidsrisico's, hebben aanzienlijke invloed op de toekomstige capaciteitsbehoeften van de i-Dienst. Om hierop in te spelen, zal de i-Dienst nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van cyberbeveiliging blijven volgen en zich blijven ontwikkelen op dit cruciale vlak. Daarnaast is het essentieel dat de i-Dienst zich voortdurend aanpast aan de behoeften van de gemeenten en aan technologische ontwikkelingen.

De versnelde ontwikkeling op het gebied van kantoorautomatisering en cloud computing wordt voortgezet om te voldoen aan de eisen van deze voortdurend veranderende en flexibele werkomgeving. Gezien de hogere eisen die worden gesteld aan zowel de kwaliteit als de hoeveelheid dienstverlening van de i-Dienst, samen met de tot dusverre onvoldoende aandacht voor ondersteuning en besturing op dit gebied, zijn aanvullende maatregelen op het gebied van bedrijfsvoering noodzakelijk om een solide basis voor de toekomst te waarborgen.

De begroting van de i-Dienst beschrijft hoe de i-Dienst toekomstbestendiger wordt en hoe de meerwaarde voor de drie gemeenten op het gebied van beheer en onderhoud van de technische infrastructuur gegarandeerd kan worden. Tevens geeft de begroting inzicht in de kosten die daarmee gemoeid zijn.

Informatievoorziening

Inmiddels ligt er een concept informatiebeleidsplan, met als doel de ontwikkelingen in- en de behoefte aan informatievoorziening te bundelen en te vertalen naar een overzichtelijke projectportfolio voor de drie organisaties. De (be)sturing van de samenwerking tussen het CIO office met de 3 organisaties en de onderlinge samenwerking tussen de 3 organisaties afzonderlijk, spelen daarbij een belangrijke rol.

Het opdrachtgeverschap voor gezamenlijke i-projecten zal door de 3 organisaties verder ontwikkeld moeten worden. Hiervoor zijn binnen de domeinen gezamenlijke visies ontwikkeld die richting geven aan organisatiedoelen, beoogde nieuwe werkwijzen en digitale ondersteuning. Vervolgens worden projecten gedefinieerd met als doel gezamenlijk aan te besteden en ons landschap van applicaties te optimaliseren.

Voor het komende jaar zijn keuzes gemaakt in wat we willen en kunnen doen. Onderwerpen die onvermijdbaar zijn, hebben prioriteit. Verder ligt de focus op afmaken en mogelijk vertragen van projecten waarmee is begonnen en starten van projecten die randvoorwaardelijk zijn om verder te komen en resultaten te halen in verdergaande digitalisering en verbetering van in- en externe dienstverlening van de 3 organisaties.

De grote onderwerpen die de komende periode aandacht vragen zijn:

- verdergaande kostenbeheersing met behulp van benchmarkonderzoek;
- (her)oriëntatie inrichting van de IT governance; versterken (be)sturing van IT-samenwerking en inrichten en ontwikkelen van projectportfoliomanagement;
- professionaliseren van functioneel beheer; onderzoek naar invulling van rollen en passende organisatievorm.

Financiën

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het richten en inrichten van de IT-samenwerking, met als doel om gezamenlijk opgaven uit te voeren en daarvoor de randvoorwaarden in te vullen. Dat heeft veel inspanningen en geld gekost. De huidige I-begroting geeft inmiddels een overzichtelijk beeld over de exploitatie, investeringsbehoeften en I-(expert) functies die nodig zijn om onze organisatiedoelen te realiseren. Opvallend is de forse stijging van de beheerlasten voor software. Dat is onder andere het gevolg van prijsindexeringen, hogere licentiekosten door toename van (tijdelijk) personeel, hogere beveiligingskosten, vertraging in de uitvoering van I-projecten waardoor voor bepaalde tijd sprake is van dubbele licentiekosten en vertraagde of bijgestelde inverdieneffecten. Daarnaast is de overhead voor de ondersteuning van de CIO-office opgenomen. Deze kosten zijn eerder op rekeningbasis verantwoord, maar nu in de begroting verwerkt.

Mede vanwege de kostenstijgingen zal bezien worden op welke disciplines kostenbeheersende maatregelen genomen kunnen worden.

4.5.5 Regionale samenwerking in relatie tot bedrijfsvoering

We werken veel regionaal samen in wisselende samenstellingen en voor uiteenlopende thema's. Bij het geheel aan samenwerkingen staat het behoud of verhogen van kwaliteit, verminderen van kwetsbaarheid, verminderen van meerkosten en vergroten van kansen voorop.

Met de gemeenten Hattem, Heerde, Elburg en Nunspeet werken we in het kader van de samenwerking Kop van de Veluwe samen aan twee sporen: Spoor 1 draait om 'Participeer actief in de Regio Zwolle' en Spoor 2 bevat de opdracht 'Maak werk van niet-vrijblijvende samenwerking in de bedrijfsvoering'. Spoor 2 richt zich op de thema's: belastingen, ICT en inkoop.

Inmiddels is besloten dat de gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek en Elburg de samenwerking op het gebied van gemeentebelastingen gaan inrichten. Een projectorganisatie onder aansturing van de gemeentesecretarissen heeft veel voorbereidend werk verricht en inmiddels een concept-inrichtingsplan uitgewerkt. Er wordt ook gewerkt aan de aanbesteding van een gezamenlijke WOZ- en belastingapplicatie. Geadviseerd wordt om - gelet op de grote samenhang en verwevenheid binnen de uitvoeringsprocessen - ook de uitvoering van taken op het gebied van het GEO domein samen te gaan doen. De gemeentesecretarissen zien hier een goede kans en hebben - mede om ontvlechtingproblemen bij sommige gemeenten te vermijden - verzocht te verkennen of dit meteen zou kunnen. Dit betekent evenwel dat de belastingssamenwerking nog niet per 1 januari 2024 van start kan gaan, temeer omdat gebleken is dat de ingangsdatum niet gekoppeld moet worden aan een belastingjaar, maar aan de start van (voorbereidings)processen.

Voor wat betreft ICT hebben de gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek, Elburg en Nunspeet de intentie uitgesproken om samen te gaan werken. Er wordt met een extern bureau (Native) nog gewerkt aan een businesscase en een roadmap. Het is daarom nog onduidelijk op welke wijze dit onderwerp in 2024 zijn beslag krijgt.

Met Hattem en Heerde werken we binnen H2O-verband op een aantal thema's al langer intensief samen. Rondom het thema informatiebeveiliging delen we de functionaris gegevensbescherming, de privacy-officer en een informatiebeveiligingsfunctionaris (CISO) Op de onderwerpen inkoopadvies, uitkeringsadministratie, bezwaaradviescommissie en O&I-advies continueren we de bestaande samenwerking met Hattem en Heerde. Op het terrein van ICT is de samenwerking met Hattem en Heerde geformaliseerd in de i-Dienst waarin onze automatisering is ondergebracht. Daarnaast zijn we binnen H2O in voorbereiding op de gezamenlijke inrichting van het nieuwe zaaksysteem en bezig met harmonisatie van applicaties, zoals HRM-systemen, financiële systemen en systemen sociaal domein. Voor het langdurig bewaren van onze archieven delen we met vijf gemeenten een streekarchivariaat.

4.5.6 Regio Zwolle

De Regio Zwolle heeft in 2023 een nieuwe Meerjarenagenda opgesteld. We dragen met voldoende capaciteit, algemeen en vanuit de betrokken beleidsdomeinen, in Kop van de Veluwe-verband bij aan de uitvoering van deze Meerjarenagenda. We zijn betrokken bij het bestuur van de Regio Zwolle en zien op die wijze toe op een deugdelijke besteding van de (gemeentelijke) basisbijdrage.

4.5.7 Personeel en organisatie

Personeelsbeheerplan

De budgetten voor 2024 zien er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000

Soort	2023	2024	Vershil
Loonkosten	17.594	18.281	687
Inhuurbudget	263	275	12
Opleidingsbudget	179	104	-75
Totaal	18.036	18.660	624

CAO verhogingen

Voor de begroting 2024 gaan we uit van het maximum van de schaal zoals per 02-01-2023 is vastgesteld, plus indexatie conform de meicirculaire 2023 (4,7%). De onderhandelingen over de Cao Gemeenten 2024 zijn nog niet gestart. De stijging van loonkosten wordt (deels) gecompenseerd door het accres in de algemene uitkering.

Personeelsontwikkelingen

Binnen de begroting is nog een stelpost beschikbaar van € 220.000 voor personeelskosten. Dit bedrag willen we beschikbaar houden en inzetten om een aantal gerezen kwetsbaarheden en knelpunten binnen de ambtelijke organisatie op te kunnen lossen.

Opleidingsbudget

Van het opleidingsbudget is voor de komende 3 jaar € 75.000 toegevoegd aan het projectbudget voor de Strategische HR-agenda. Binnen dit project zijn diverse trainingen en opleidingen gepland.

Strategische HR-agenda

De actuele problematiek met betrekking tot het werven en behouden van personeel heeft het college aanleiding gegeven om het innoveren van de HR-strategie als één van de speerpunten op te nemen in het CUP. Voor de lange termijn wil gemeente Oldebroek zich ontwikkelen naar een aantrekkelijk werkgever en een lerende organisatie.

We willen hiermee talentvolle starters op de arbeidsmarkt kansen bieden, voldoende gekwalificeerde medewerkers werven en hen behouden om op termijn ook de inhuurkosten te verlagen.

We gaan gericht werven en onze arbeidsmarktcommunicatie versterken.

Tenslotte streven we naar een competitief arbeidsvoorwaardenpakket en bieden we onze (huidige) medewerkers verbeterde interne mobiliteits- en ontwikkelkansen.

Garantiebanen

Als gevolg van de landelijke norm stijgt ons quotum van 2,69% in 2023 naar 2,76% in 2024. Op basis van 211,57 fte komt dit neer op 5,84 fte. Op dit moment heeft Oldebroek 5,26 fte opgenomen in de begroting. We passen het totaal aantal fte aan het quotum.

Verzuim

In 2024 streven we, samen met de medewerkers, naar een juiste werk/privé balans. Uit onderzoeken blijkt dat de werkdruk als hoog wordt ervaren, ook als gevolg van het moeilijk ingevuld krijgen van vacatures en langdurig zieke medewerkers.

In onze gemeente is het verzuimcijfer over 2022 met 6,26% iets lager dan de 6,5% voor alle gemeenten (norm volgens A+O fonds Gemeenten 20.000 - 50.000 inwoners). Over het jaar 2023 (tot en met juni) hebben we een verzuimpercentage van 5,9%.

We streven naar een zo laag mogelijk verzuimpercentage met als doel onder de norm van het A&O fonds te blijven.

4.6 Verbonden partijen

Portefeuillehouder: College van B&W

4.6.1 Inleiding

Een deel van de gemeentelijke taken wordt uitgevoerd door verbonden partijen. Vaak gaat het daarbij om uitvoering in samenwerking met andere gemeenten. Daarvoor kan een juridische rechtsvorm zijn gekozen. Op die manier is het mogelijk dienstverlening te bieden, waarbij kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten beter beheerst worden.

Verbonden partijen kunnen zowel voor de realisatie van het beleid als voor de financiële gevolgen daarvan van belangrijke betekenis zijn. Het is daarom belangrijk bewust te zijn van de governance aspecten en de instrumenten voor bestuur en toezicht optimaal te benutten.

4.6.2 Definitie

Er is sprake van een verbonden partij als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben.

Met bestuurlijk belang bedoelen we dat de gemeente zeggenschap heeft. Zeggenschap in de vorm van stemrecht of in de vorm van vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur.

Met financieel belang bedoelen we dat de gemeente aan de verbonden partij een bedrag ter beschikking heeft gesteld, dat niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. En, dat de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Kortom: wij zijn (mede)eigenaar van de verbonden partijen. We delen dus ook mee in de risico's.

4.6.3 Verantwoordelijkheden

Ook al besteden we taken uit aan andere partijen, we blijven uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het bereiken van onze programmadoelstellingen. Daarom geeft de gemeenteraad de kaders aan voor de activiteiten en ziet de gemeenteraad toe op de uitvoering. Het aansturen van een verbonden partij en het dragen van verantwoordelijkheid voor de uitvoering is de taak van het college van burgemeester en wethouders. Het college moet hierover verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.

In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota Verbonden partijen wordt:

1. Inzicht gegeven in de kaders die voor het aangaan, in stand houden en beëindigen van Verbonden Partijen van belang zijn.
2. Toegelicht welke aspecten van belang zijn voor het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden op verbonden partijen.

4.6.4 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht gemeenten om inzicht te geven in welke verbonden partijen de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente heeft in elk van hun verbonden partijen en in de financiële positie van elk van de verbonden partijen. Het gaat dan om informatie die vanuit de verbonden partij beschikbaar kan worden gesteld en openbaar gemaakt kan worden over interne en externe ontwikkelingen en de consequenties daarvan voor het verwachte resultaat en de vermogenspositie van de verbonden partij. In de notitie verbonden partijen van de commissie staat dat in de lijst van verbonden partijen ten minste de volgende informatie wordt opgenomen:

- a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Door de verhouding met een verbonden partij kunnen ook de regels in het BBV met betrekking tot resultaat en voorzieningen van toepassing zijn voor de gemeentelijke begroting en verantwoording. Exploitatiebijdragen aan de verbonden partij zijn opgenomen in het programma waar beleidsmatig het openbaar belang van de verbonden partij aan verbonden is. En als op grond van een concrete gebeurtenis een risico wordt voorzien dat gaat leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal / lening of als het leidt tot een verplichting en dit risico is kwantificeerbaar dan zal daarvoor een voorziening worden gevormd.

4.6.5 Overzicht van verbonden partijen

Er zijn verschillende soorten verbonden partijen. De belangrijkste zijn publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publiek-Private Samenwerkingsverbanden. De verbondenheid uit zich in gemeenschappelijke regelingen, naamloze vennootschappen (NV) en besloten vennootschappen (BV). Van deze verbonden partijen is een specificatie opgenomen onder de desbetreffende programma's waaronder de verbonden partij valt.

Wij werken ook samen met verschillende gemeenten, in wisselende samenstelling. Daarbij gaat het om samenwerking die is gericht op de uitvoering van taken. In een aantal gevallen is deze samenwerking wettelijk verplicht. Er is geen rechtsvorm. We hebben die samenwerkingen ingedeeld als 'overige verbonden partijen'. Omdat het begrip "samenwerking" voor meerdere uitleg vatbaar is, kan op voorhand aangegeven worden dat deze lijst niet uitputtend is. Deze samenwerkingsverbanden hebben we niet meer per programma opgenomen.

Wij besteden gemeentelijke taken uit aan en/of werken samen met de volgende verbonden partijen:

Statutaire naam	Rechtsvorm	Programma
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling	Veiligheid
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling	Sociaal domein en Volksgezondheid en milieu
Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en ondersteuning
Omgevingsdienst Noord-Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Volksgezondheid en milieu
Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en ondersteuning
Stichting Jeugd Noord-Veluwe	Stichting	Sociaal domein
Inclusief Groep	NV	Sociaal domein
Afvalsturing Friesland	NV	Volksgezondheid en milieu
BNG Bank	NV	Algemene dekkingsmiddelen
Waterbedrijf Vitens	NV	Algemene dekkingsmiddelen
Alliander	BV	Algemene dekkingsmiddelen
Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken	BV	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing
Ontwikkelingsmaatschappij Hattermerbroek	BV	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing
Rekenkamercommissie	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
Opvang en beschermd wonen	Overige verbonden partijen	Sociaal domein
Regionaal werkbedrijf Zwolle	Overige verbonden partijen	Sociaal domein
Regio Zwolle	Overige verbonden partijen	Economie
H2O (Hattem, Heerde, Oldebroek)	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
NEO (Nunspeet, Elburg, Oldebroek)	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
Inkoopsamenwerking Noord Veluwe	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
Water en klimaatadaptatie	Overige verbonden partijen	Sport cultuur en recreatie

4.7 Grondbeleid

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.7.1 Algemeen

Grond speelt een belangrijke rol bij ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, (gemeentelijke) ruimte vragende voorzieningen, duurzaamheid en economische zaken. De inrichting van onze omgeving vraagt regelmatig om aanpassingen. Onze samenleving ontwikkelt zich en het klimaat verandert. Daar spelen we zo veel mogelijk op in. Met ons grondbeleid zetten we in op een zo gunstig evenwicht tussen een maatschappelijk en financieel eindresultaat.

In deze paragraaf beschrijven we onze visie op het grondbeleid én de grondprijzen. We kijken vooruit op de resultaten die wij verwachten en onderbouwen de geschatte winsten en verliezen. En we beschrijven de beleidsuitgangspunten voor de omvang van de reserve algemeen grondbedrijf (RAG) en de verliesvoorzieningen.

4.7.2 Wat willen we bereiken?

Het grondbeleid

Goed wonen en ondernemen in een duurzaam Oldebroek. Daar streven we naar met ons grondbeleid. We willen de komende jaren een impuls geven aan wonen, werken en duurzaamheid in onze gemeente. Met ruimte voor ontwikkelingen en initiatieven van inwoners en ondernemers. We hanteren daarbij situationeel grondbeleid: afhankelijk van de bijdrage aan onze ambities, de grondposities, het rendement, de risico's en de prioriteit van het project bepalen we voorafgaand aan het project de te volgen route: passief faciliterend, proactief faciliterend of actief grondbeleid. Heeft de ontwikkeling prioriteit, dan gaan we hier actief mee om. Heeft de ontwikkeling prioriteit en is de eigenaar tevens ontwikkelaar dan gaan we hier proactief (faciliterend) mee om.

In onze Nota Grondbeleid 2019-2022 diepen we ons grondbeleid verder uit. De nota Grondbeleid wordt geactualiseerd en daarin wordt opgenomen dat wij middels actiever grondbeleid onze doelstellingen willen realiseren.

Als gemeente willen we dat (nieuwe) initiatieven voor woningbouw goed aansluiten op de woningbehoefte. Het woonprogramma is uitgangspunt voor de invulling van de woningbouwprojecten zodat het best wordt aangesloten bij de behoefte. Het gaat hierbij om ruimtelijke kwaliteit, behoefte en draagvlak, duurzaamheid, beleidsconsistentie en financiële haalbaarheid. Bij particuliere ontwikkelingen verhalen we kosten voor investeringen in de openbare ruimte op de initiatiefnemers.

Het grondprijnsbeleid

De nota Grondbeleid vormt de basis voor onze nota Grondprijnsbeleid. Met ons grondprijnsbeleid willen we oneerlijke concurrentie voorkomen. We bieden marktpartijen en particuliere afnemers in vergelijkbare omstandigheden vergelijkbare prijzen aan voor bouw(rijpe) grond. Het grondprijnsbeleid zorgt voor transparantie en biedt ons de mogelijkheid om snel en efficiënt te handelen. In principe staan de grondprijzen voor twee jaar vast. De grondprijzennota is begin 2023 voor de periode 2023-2024 vastgesteld.

4.7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Het grondbedrijf

Voor de uitvoering van het grondbeleid maken we gebruik van een grondbedrijf dat onderdeel is van onze organisatie. De gemeentelijke administratie voor de algemene dienst en het grondbedrijf zijn van elkaar gescheiden. Zo treffen we voor de risico's van het grondbedrijf een eigen voorziening (de Reserve Algemeen Grondbedrijf, oftewel RAG) die niet direct drukt op de algemene dienst.

Bij grondexploitatiecomplexen onderscheiden we 'Bouwgrond In Exploitatie' en complexen die vallen onder de 'Materiële vaste activa', ieder met hun eigen kenmerken.

Categorie	Kenmerk
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Door de gemeenteraad vastgesteld grondexploitatiecomplex inclusief een grondexploitatiebegroting.
Materiële vaste activa (MVA)	Grond met een vaste bestemming en niet in een transformatieproces. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht maar waarbij (nog) geen sprake is van een raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting.

Daarnaast hanteren we nog voorbereidingskredieten. Die vallen onder de Immateriële Vaste Activa (IMVA) en hanteren we om te zorgen dat gronden uit de MVA overgezet kunnen worden naar de BIE.

Het Meerjaren Programma Grondbedrijf (MPG)

Jaarlijks beschrijven we in het MPG de (financiële) stand van zaken van projecten. Ook brengen we de risico's van de projecten in beeld. We benoemen kansen en oplossingsrichtingen om die risico's te verminderen en geven aan waar we de komende tijd op moeten sturen. Als we afwijken van de vastgestelde budgetten, leggen we deze (tussentijds) voor aan de raad. Hierbij gelden de uitgangspunten zoals opgenomen in de nota Grondbeleid.

Grondexploitaties

Per grondexploitatiecomplex stellen we een aparte grondexploitatiebegroting op. Deze actualiseren we jaarlijks, zowel een reëel als een Worst Case Scenario. Hierbij houden we rekening met de werkelijk gemaakte inkomsten en uitgaven, maar ook met nog te verwachten investeringen en opbrengsten. Het Worst Case Scenario gaat uit van de grootste reële risico's van de verschillende complexen. We doen dit vanuit de noodzaak een voorzichtig scenario te schetsen. Het economisch herstel in onze gemeente was zowel zichtbaar in de belangstelling voor en verkoop van bedrijfskavels als ook in een nog steeds toenemende behoefte aan woningbouwgrond (zowel bij particuliere kavels als bij gronden voor ontwikkelende partijen).

Reserve Algemeen Grondbedrijf (RAG)

We bepalen jaarlijks de benodigde stand van de RAG, oftewel de risicoreserve van het grondbedrijf. De RAG moet de ondernemersrisico's van het grondbedrijf opvangen, die ontstaan door de productie van bouwgrond in grondexploitatiecomplexen. Hierdoor loopt de begrotingspositie van de gemeente in principe geen risico.

De hoogte van de RAG bepalen we op basis van het financiële verschil tussen de resultaten in het reële scenario en die in het Worst Case Scenario. Daarnaast passen we een kansfactor toe op het verschil

tussen het resultaat van het reële scenario en het resultaat van het Worst Case Scenario om de hoogte van de risicoreserve te bepalen. Bovenop de benodigde stand hanteren we een buffer om onvoorziene risico's en overschrijdingen van risico's op te kunnen vangen. De risicoreserve per complex vermenigvuldigen we hiervoor met een factor 1,4. Gelet op de huidige situatie in de markt, is de wens om dit bij te stellen. Dit wordt meegenomen bij de actualisatie van ons grondbeleid.

Winst- en verliesnemingen

Als een grondexploitatieproject of een zelfstandig deelproject klaar is, berekenen we het definitieve financiële eindresultaat. Dit verrekenen we met de RAG. Als we bijna zeker weten dat we een verlies moeten nemen, brengen we dit verlies direct ten laste van de RAG. Als de gerealiseerde opbrengsten (met name uit verkopen) de gemaakte kosten overtreffen, kunnen er tussentijdse winstnemingen zijn. Dit doen we op basis van de Percentage Of Completion methode (POC-methode). Deze methode leidt er toe dat er eerder winst genomen moet worden. Het betekent ook dat er risicoreserves ingesteld worden voor complexen die eerder in een reëel scenario een positief eindresultaat lieten zien. Door tussentijdse winstnemingen krijgen die in het Worst Case Scenario een negatief resultaat, omdat winsten eerder genomen worden en risico's daarmee niet meer volledig worden gedekt door de boekwaarde (zoals eerder het geval was).

Wet Vennootschapsbelasting

De wet op de vennootschapsbelasting geldt vanaf 1 januari 2016. Het grondbedrijf is belastingplichtig. Voor de huidige projecten hebben we met middelen vanuit het grondbedrijf een voorziening getroffen om deze belasting te betalen. Deze voorziening vormt geen onderdeel van het grondbedrijf, omdat de gemeente belastingplichtig is als gehele organisatie. De daadwerkelijke opbrengsten en kosten bepalen de hoogte van de belasting. Die is niet van tevoren definitief vast te stellen. Dit leidt mogelijk tot aanpassingen in de voorziening in de komende jaren.

De projecten

We voeren de activiteiten uit die voortvloeien uit de grondexploitatiecomplexen. Dat doen we volgens de prioriteiten in het MPG. Op dit moment zijn er 5 BIE-complexen en is er voor 8 complexen een voorziening getroffen, omdat hier nog afrondende werkzaamheden worden uitgevoerd. De BIE complexen bevinden zich allemaal in een andere fase. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de woningbouwlocaties C.25 Borst, C.32 Kerkstraat, C.33 Mariënrade en maar ook om de bedrijventerreinen C.10 Wezep Noord en C.37 Hattemerbroek (deel Oldebroek).

Naast de BIE complexen, beschikken we ook nog over Materiële Vaste Activa. In totaal betreffen dit 9 complexen (naast het complex 'Ruilgronden'). We zetten ons actief in om deze projecten een stap verder te brengen richting exploitatie. Het gaat om de projecten C.27 Oldebroek West III, C.30 Wezep-Noord Buurtmidden, C.31 Buurskamp, C.42 De Brink en de schoollocaties C 44, C45, C46 en C 47. We verwachten in 2024 de locaties C.20 Buurskamp en C 30 Buurtmidden over te dragen naar de algemene dienst. C.26 Oldebroek Centrum fase II en C.27 verwachten over te hevelen naar de BIE.

Toekomst

Grond speelt een belangrijke rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Met het faciliteren van goed wonen en werken in een duurzame gemeente dragen we - samen met onze partners - vanuit het grondbedrijf bij aan een leefbaar Oldebroek. Om te kunnen bepalen op welke manier we dit het beste kunnen faciliteren, hebben we een visie en strategie voor het grondbedrijf opgesteld. Hierin hebben we de visie, missie en strategie voor het grondbedrijf bepaald op basis van de opgaven die er zijn op het

gebied van wonen, werken, duurzaamheid en welk potentieel er is. Hiermee kunnen we duidelijk richting geven aan mogelijke en noodzakelijke grondaankopen, -verkopen en eventueel- ruilingen. Alle bestaande beleidsnota's, onderzoeken en analyses op het gebied van wonen, werken en duurzaamheid in onze gemeente vormen hiervoor de basis.

In 2022 is een verkenning gedaan naar mogelijke strategische posities voor woon- en bedrijfslocaties. In 2023 is dit verder uitgewerkt en zijn er locaties aangewezen en is er voorkeursrecht gevestigd op deze locaties. Met het MPG 2024 worden voor deze locaties complexen geopend voor de visievorming die moet gaan plaatsvinden.

4.7.4 Wat mag het kosten?

Financiële resultaten (nominaal)

De winstprognoses (positieve resultaten) en verwachte verliesnemingen (negatieve resultaten) voor de komende jaren zijn op basis van het MPG voor de Bouwgrond In Exploitatie (BIE) (in nominale waarde per 1 januari 2023, afgerond op duizendtallen):

Bedragen * € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
Winst- en verliesprognose	541	-117	-721	0	0
Reeds gevormde verliesvoorzieningen	0	-462	-814	0	0
Winst- of verliesneming per jaar	541	345	93	0	0

4.8 Subsidies

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos-Van de weg

4.8.1 Algemeen

Deze paragraaf geeft informatie over subsidies die we als gemeente aan verenigingen, organisaties en instellingen geven. De genoemde bedragen zijn maximale bedragen van beschikbare subsidies.

4.8.2 Subsidies

We verlenen subsidies aan instellingen die activiteiten organiseren die passen bij de doelen uit onze programma's in de programmabegroting en specifieke beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening Oldebroek en de Nadere regel subsidie Oldebroek.

Per subsidie leggen we de voorwaarden voor subsidieverlening, de verplichtingen voor subsidieontvanger en de wijze van betaling vast in een subsidiebesluit (beschikking). Waar mogelijk maken we prestatieafspraken.

Bedragen * € 1.000

Kostenplaats	Omschrijving	2023	2024
Economie			
4560206	Bevordering toerisme	-86	-37
Onderwijs			
4480111	Onderwijsachterstandenbeleid	-415	-415
4482101	Volwasseneducatie	-20	-20
4650102	Peuteropvang	-92	-92
Sport, cultuur en recreatie			
4510101	Openbare bibliotheken	-409	-422
4530101	Sportbeleid	-165	-171
4531109	Sportpark ET-hal	-2	-3
4540102	Subsidies Kunst en Cultuur	-74	-77
4541101	Museum	-21	-21
4541202	Gemeentelijke monumenten	-1	-1
4541202	Gemeentelijke monumenten	-10	0
4560102	Groen dagelijks onderhoud	-13	-14
4560102	Groen dagelijks onderhoud	-1	-1
4580101	Speeltuinen en -verenigingen	-8	-9
Sociaal domein			
4002801	Oldebroek voor mekaar	-20	-21
4614105	Gemeentelijk mimimabeleid	-31	-32
4621105	Maatschappelijke begeleiding	-40	-40
4663101	Opvang en beschermd wonen	-30	-31

4663102	Veilig Thuis WMO	-44	-46
4670102	Maatschappelijk werk	-69	-80
4670103	WMO voorliggende voorzieningen	-139	-139
4670306	Buurthuis t Grinthus	-10	-10
4670308	Dorps huis Wezep	-19	-20
4670315	Kulturhus De Talter	-131	-135
4671202	Basisteam Jeugd	-1.857	-1.922
4683104	Veilig Thuis Jeugd	-60	-62
Volksgesondheid en milieu			
4715101	Regeling speciale uitkering JGZ	-516	-534
4721112	Oud papier	-75	-75
4722102	Vrij verval rioleringen	-50	-52
Totaal lasten		-4.409	-4.481

Afwijkingen

Hieronder worden de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar > € 5.000 toegelicht. Kleinere verschillen hangen vrijwel altijd samen met indexatie (3,5%). De verhogingen van de onderdelen Openbare bibliotheken, Sportbeleid, Basisteam Jeugd en Regeling Specifieke uitkering JGZ overschrijden daardoor genoemde € 5.000 maar betreffen dus indexatie.

Van diverse instellingen zijn hogere subsidieaanvragen voor 2024 ontvangen vanwege de hogere loonkosten als gevolg van de overeengekomen cao's Welzijn. De gemeentelijke indexatie van 3,5% sluit hier onvoldoende op aan. De aanvragen moeten nog in behandeling worden genomen. Rekening houdend met een gemiddeld percentage van 6,5% wordt onder programma 6 voorgesteld voor dit doel een bedrag van € 50.000 op te nemen.

Bevordering toerisme

In samenspraak met het Toeristisch Platform Oldebroek (TPO) wordt jaarlijks het werkplan Recreatie & Toerisme opgesteld. Daarin kan ook het beschikbare budget (deels) via een subsidie naar het TPO gaan voor de uitvoering. Dit is in 2023 ook zo uitgewerkt waardoor het budget in dat jaar hoger is. Voor 2024 moet het werkplan nog opgesteld worden.

Maatschappelijk werk

Van de oorspronkelijke subsidie van 2023 ad € 77.000 wordt een bedrag van € 9.000 anders ingezet (geen subsidie). Hogere subsidie in 2024 is het gevolg van prijsindexatie.

4.9 Klimaatneutraal Oldebroek

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

4.9.1 Algemeen

Met het programma Klimaatneutraal Oldebroek werken we aan de transitie naar een duurzame energiehuishouding in de gemeente Oldebroek. Het doel van het programma Klimaatneutraal Oldebroek is dat de energievoorziening in Oldebroek in 2050 klimaatneutraal is. Dat wil zeggen dat we in 2050 alle benodigde energie duurzaam opwekken en dus geen fossiele brandstoffen meer gebruiken. De raad heeft in maart 2017 deze ambitie vastgelegd in de Routekaart Klimaatneutraal Oldebroek. Dat was tevens de start van het programma Klimaatneutraal Oldebroek. Gedurende de periode van het programma worden diverse inspanningen verricht die bijdragen aan de doelstellingen van het programma.

4.9.2 Wat willen we bereiken?

Het doel is klimaatneutraal in 2050. Om dit doel te halen moet in de periode tot aan 2050 minder energie worden gebruikt, meer duurzame energie worden opgewekt en worden overgestapt van fossiele naar duurzame brandstoffen.

In de onderstaande tabel staan de belangrijkste doelen voor het programma voor de komende jaren. Deze doelen zijn onderdeel van de Routekaart en sluiten aan bij het SER-Energieakkoord (2013) en het daarop volgende landelijke Klimaatakkoord (2019).

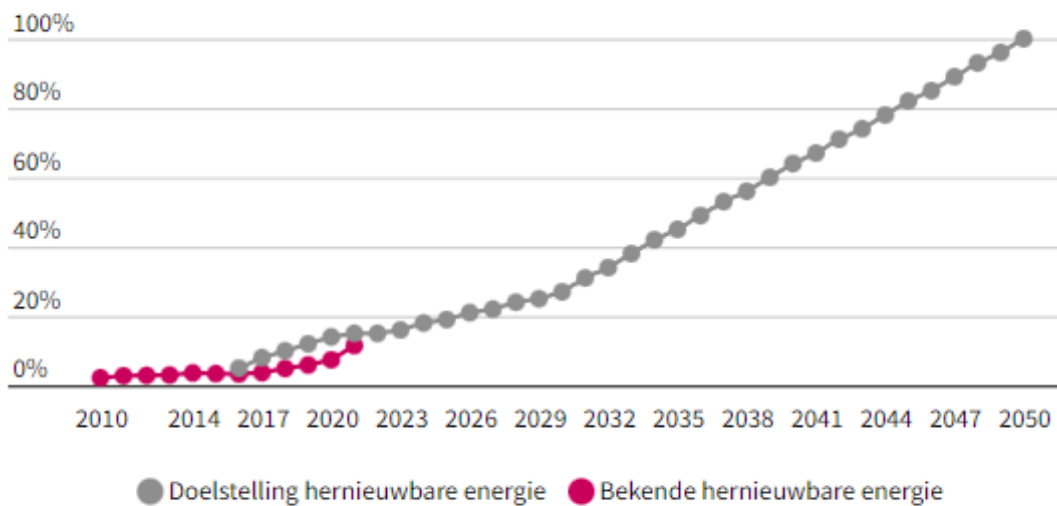
Tevens zijn in de tabel de verwachte resultaten opgenomen. De verwachte resultaten zijn onder andere gebaseerd op vergunde projecten die al wel zijn gerealiseerd (zoals drijvend zonnepark 2023), maar die nog niet zijn verwerkt in de Regionale klimaatmonitor van Rijkswaterstaat. Ook zijn de verwachte resultaten gebaseerd op projecten die al wel zijn vergund, maar nog moeten worden gerealiseerd (zoals zonnepark Heidehoek (2024) en zonnepark Het Knooppunt (2024)), de potentiële realisatie tot en met 2030 op basis van de Regionale energiestrategie Noord-Veluwe - RES 1.0 (zoals zon op grote daken) en een inschatting van de te halen energiebesparing.

Doelen Klimaatneutraal Oldebroek		Verwacht resultaat
Jaar	% hernieuwbare energie	% hernieuwbare energie
2025	19%	19%
2030	27%	27%
2050	100%	100%

In onderstaande grafiek is weergegeven waar we vandaan komen, waar we nu staan en waar we naartoe werken. Monitoring vindt plaats via de Regionale klimaatmonitor. De meest recente monitorgegevens van het percentage hernieuwbare energie zijn van 2021. Effecten van geleverde inspanningen komen dan ook later (ongeveer twee jaar) tot uiting in de Regionale klimaatmonitor.

Grafiek 1: Doel en resultaat Klimaatneutraal Oldebroek

Doelstelling percentage hernieuwbare energie Oldebroek

Bron: Berekening RVO | 2010 - 2050

Het percentage hernieuwbare energie is de verhouding tussen het energiegebruik en de opwek van energie. Voor wat betreft energiegebruik is het doel een gemiddelde energiebesparing van 1,5% per jaar, wat neer komt op 40% energiebesparing in 2050 (t.o.v. 2016). Voor wat betreft energie opwek is het doel dat in 2050 de hoeveelheid opgewekte duurzame energie overeenkomt met de hoeveelheid energiegebruik. Uitgangspunt daarbij is alle geschikte daken met zonnepanelen en verder aangevuld met grootschalige energieopwekking, zoals windmolens en zonneparken. Uitgaande van 40% energiebesparing en alle geschikte daken met zonnepanelen in 2050, betekent dit geschat voor grootschalige energie opwek 4 windmolens, 27 ha zonnepark vergund (waarvan 15 ha reeds gerealiseerd) en 125 ha extra zonnepark. Of in een andere verhouding, bijvoorbeeld 10 windmolens en 67 ha zonnepark extra, voor een betere netbalans. Nu wordt uitgegaan van zonnepanelen en windmolens. Maar het is denkbaar dat er toekomstige technologische ontwikkelingen komen, die op termijn een beter alternatief zijn.

Uit de RES 1.0 van juli 2021 kwam een realistisch te behalen resultaat in 2030 van 4 windmolens, 17,7 ha zon op dak en 27 ha zon op land in de gemeente Oldebroek. Met dat resultaat zal de hoeveelheid opgewekte duurzame elektriciteit ongeveer overeenkomen met de verwachte elektriciteitsvraag in 2030. Dit proberen we de jaren daarna vast te houden, dus dat de opgewekte duurzame elektriciteit meestijgt met de elektriciteitsvraag. Uit het RES Noord-Veluwe Voortgangsdokument 2023 is gebleken dat we goed op weg zijn ten aanzien van de doelen van 2030. Zo zijn er inmiddels 4 windmolens gerealiseerd, is vergunning verleend voor 27 ha zonnepark (waarvan 15 ha al operationeel) en zijn meer dan 125 projecten Zon op grote daken gerealiseerd.

Een ander belangrijk doel voor het programma is dat de eigen bedrijfsvoering uiterlijk in 2025 klimaatneutraal is. Daarmee geeft de gemeente het goede voorbeeld. In 2017 is daartoe onderzocht wat er moet gebeuren om de gemeentelijke bedrijfsvoering klimaatneutraal te krijgen. Het gaat om de

onderdelen dienstreizen, wagenpark buitendienst, openbare verlichting, gebouwen en zonnepark. Op 8 maart 2018 koos de raad de strategie voor het realiseren van een klimaatneutrale organisatie in 2025 en om aan de slag te gaan met deze onderdelen. Met daarbij de kanttekening dat bij het uitvoeren van deze strategie rekening wordt gehouden met dat grote investeringen van installaties (gasketels) in gebouwen in beginsel worden gedaan op natuurlijke vervangmomenten (zodat er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt, wat ook niet duurzaam is). Ten aanzien van het onderdeel wagenpark buitendienst was de insteek dat - vanwege het geringe aanbod van geschikte elektrische vervoersmiddelen - de technologische ontwikkelingen op dit gebied af te wachten en hiermee rekening te houden met de prioritering en planning van de verschillende onderdelen.

4.9.3 Wat gaan we daarvoor doen?

De komende jaren blijven we inspanningen verrichten ten aanzien van energiebesparing, opwek van duurzame energie en de overstap van fossiele naar duurzame brandstoffen. Een belangrijke focus voor de komende jaren is meer energiebesparing bij de gebouwde omgeving en meer energieopwekking door zonnepanelen op grote daken.

Netcongestie

Een complicerende factor voor de energietransitie is het overvolle elektriciteitsnet. Momenteel is namelijk de vraag naar transport van elektriciteit groter dan dat het net aankan (netcongestie). De landelijke netbeheerder heeft netcongestie afgekondigd voor zowel het terugleveren van duurzaam opgewekte elektriciteit (2021) als de afname van elektriciteit (2022). Dit betekent dat nieuwe of uitbreiding van bestaande grote aansluitingen (voor bedrijven) op het net niet meer mogelijk is. Ook zal het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad en de bouw van nieuwe woningen (warmtepompen) en toename van elektrische auto's een aanzienlijke toename van het elektriciteitsverbruik geven. En daarmee een extra belasting zijn voor het al overvolle elektriciteitsnet.

Het elektriciteitsnet dient daarom snel te worden verzwaaard. De landelijke netbeheerder geeft aan dat dit waarschijnlijk niet eerder dan in 2029 is afgerond. De situatie van de netcongestie en de tijdsduur van het verzwaren van het elektriciteitsnet heeft gevolgen voor (het tempo van) de energietransitie. Maar het heeft bijvoorbeeld ook grote impact op de woningbouwopgave en de economische ontwikkeling van bedrijven in onze gemeente. Innovatieve oplossingen zijn daarom nodig zodat er ondanks de netcongestie toch door kan worden ontwikkeld. Het gaat in principe om oplossingen die geen extra belasting geven op het elektriciteitsnet.

Warmtetransitie woningen

Om op koers te blijven ten aanzien van de gestelde (tussen)doelen zal de komende jaren ingezet worden op de warmtetransitie van woningen. De warmtetransitie gaat over energie besparen en de overstap van fossiele naar duurzame brandstoffen. Mede vanwege de netcongestie ligt de prioriteit bij energie besparen.

In januari 2023 is het programmaplan Warmtetransitie 2023-2026 vastgesteld. Daarin is aangegeven dat we gaan voor een haalbare en betaalbare warmtetransitie. De komende jaren geven we uitvoering aan het programmaplan.

In 2024 gaan we met name inspanningen verrichten ten aanzien van energie besparen. Het gaat dan vooral om de slecht geïsoleerde woningen. Daarmee pakken we ook energiearmoede aan. Met

beschikbare rijksmiddelen stellen we hiervoor nieuwe (subsidie)regelingen op en bieden we huishoudens ondersteuning bij het verduurzamen van hun woning.

Ook blijven we in 2024 onze inwoners faciliteren met de bestaande Toekomstbestendig wonen lening en de inzet van ons Regionale Duurzaamheidsloket voor het verduurzamen van hun woning. We hebben rijksmiddelen beschikbaar die we onder meer inzetten voor meer energieadviseurs, zodat nog meer inwoners naar behoefte kunnen worden voorzien van een energieadvies.

Verder zorgen we ervoor dat jaarlijks met de woningcorporaties duidelijke en haalbare prestatieafspraken worden gemaakt over het verduurzamen van de huurwoningen. En we zien erop toe dat de gemaakte prestatieafspraken worden nagekomen.

Verduurzamen bedrijven(terreinen)

We faciliteren het verduurzamen van bedrijfsterreinen. We sluiten in de periode 2024 tot en met 2026 daartoe aan bij het traject ten aanzien van het vergroten van het organiserend vermogen van de bedrijven op de bedrijfsterreinen (Lokale economische agenda Oldebroek 2023-2026).

Bedrijven in onze gemeente die een nieuwe grootverbruikaansluiting op het elektriciteitsnet willen, of hun bestaande grootverbruikaansluiting willen uitbreiden kunnen dat niet vanwege de afgekondigde netcongestie. In 2024 zoeken wij daarom samen met hen en de netbeheerders verder naar oplossingen voor dit probleem. Onze rol is het versterken en aanjagen van lokale innovaties. Een mogelijke oplossing is de Smart Energy Hub: een slim lokaal energiesysteem waarmee het lokale energienet wordt ontlast en een heel bedrijventerrein energieneutraal kan worden. Voor bedrijvenpark H2O hebben we in 2023 subsidie verstrekt ten behoeve van het ontwikkelen van een Smart Energy Hub. In 2024 blijven we als gemeente actief betrokken bij dit project.

Energieopwekking

Wat betreft grootschalige energieopwekking blijven we de komende jaren inzetten op het uitvoeren van de in juli 2021 vastgestelde RES 1.0.

Een belangrijk focus van de uitvoering van de RES 1.0 is realisatie van zonnepanelen op grote daken (bedrijfsterreinen, dorpen en buitengebied). We ronden daartoe uiterlijk in 2024 samen met de regiogemeenten en in samenwerking met de netbeheerder een aanpak/strategie af. De huidige problematiek van de netcongestie zal hier een bepalend onderdeel van zijn. Onderdeel van de aanpak kan zich daarom ook richten op opslag van energie. De aanpak voeren wij vervolgens uit in de komende jaren.

Met de reeds verleende vergunningen voor zonneparken kunnen de doelen uit de RES 1.0 voor het jaar 2030 voor dat deel worden gehaald. Nieuwe ambities voor grootschalige energieopwekking kunnen worden geformuleerd in een herijkte RES 2.0. Wanneer herijking gaat plaatsvinden is nog niet bekend. Nieuwe initiatieven zijn echter op termijn wel nodig gelet op de ambitie Klimaatneutraal Oldebroek in 2050. Initiatiefnemers voor grootschalige energieopwekking op een geschikte locatie worden daarom niet meer op voorhand afgeraden om planvorming uit te werken. Een initiatiefnemer dient altijd te handelen volgens de 10 criteria van onze Beleidsnotitie Grootschalige Energieopwekking gemeente Oldebroek, voordat formeel een aanvraag om vergunning wordt ingediend.

Ten aanzien van kleinschalige energieopwekking (zon op dak woningen) blijven we in 2023 onze inwoners faciliteren met de bestaande Oldebroekse regeling voor het verduurzamen van woningen

(Toekomstbestendig wonen lening). Dit geldt ook voor de inzet van het Regionale Duurzaamheidsloket.

Duurzame mobiliteit

Een groot deel van het energieverbruik in onze gemeente is door verkeer. De komende jaren zal daarom ook worden ingezet op het thema mobiliteit.

Om voorbereid te zijn op de grote opkomst van elektrische auto's, is een integrale visie op de laadinfrastructuur en het plaatsingsbeleid voor publieke laadinfrastructuur ontwikkeld (2023). Op basis hiervan zal de komende jaren de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen worden uitgebreid. In 2024 benoemen we proactief locaties voor het plaatsen van laadvoorzieningen. Dit gebeurt op basis van de vastgestelde visie op de laadinfrastructuur en het plaatsingsbeleid voor laadpalen. Ook hierbij moet rekening worden gehouden met de netcongestie.

Eigen bedrijfsvoering klimaatneutraal

We gaan de komende jaren verder met realisatie van onze eigen bedrijfsvoering klimaatneutraal in 2025. Het gaat om de onderdelen dienstreizen, wagenpark buitendienst, openbare verlichting, gebouwen en zonnepark.

Sinds 2023 hebben we 3 elektrische auto's voor de dienstreizen, waarvan 1 bestemd voor de boa's. In 2024 evalueren wij of dit aantal voldoende is, zodat eventuele bijstelling uiterlijk in 2025 kan plaatsvinden. Sinds 2020 rijdt het wagenpark van de buitendienst fossielvrij: met de wagens is overgestapt van gewone diesel naar duurzame 'blauwe' diesel (synthetische diesel gemaakt van afval). Verder heeft de buitendienst in april 2020 de eerste elektrische pick-up in gebruik genomen. Wagens die in 2024 aan vervanging toe zijn worden indien mogelijk vervangen door elektrische varianten.

Verder ronden we in 2024 de uitvoering van het vervangingsplan van de openbare verlichting af. We hebben dan alle openbare verlichting vervangen door energiezuinige ledverlichting. Ook gaan we in 2024 verder met het verduurzamen van onze gemeentelijke gebouwen. Dit doen we op basis van de vastgestelde beheerplannen gemeentelijke gebouwen (2023). In 2024 zal naar verwachting gestart zijn met de bouw van het zonnepark Heidehoek. De bedoeling is dat we na de realisatie van dit park hiervan groencertificaten en stroom gaan afnemen. We hebben dan gegarandeerd lokale groene stroom voor onze eigen bedrijfsvoering. De ontwikkeling rondom opwekking en opslag van energie is in beweging. Wiestaan open voor nieuwe ideeën die bijdragen deze ambitieuze doelstelling te behalen.

Het vooruitzicht is dat onze bedrijfsvoering in 2025 voor een belangrijk deel klimaatneutraal zal zijn. Op onderdelen zal onze bedrijfsvoering niet klimaatneutraal zijn. Voorbeelden zijn het gemeentehuis en de ET-hal. Deze gebouwen zijn vergaand verduurzaamd, maar hiervoor hebben we als raad besloten om niet volledig gasloos te gaan. Dat zal wellicht op een later moment gebeuren. Een ander voorbeeld is het wagenpark van de buitendienst. Niet alle wagens zullen elektrisch zijn. Dat komt omdat of de elektrische varianten nog niet geschikt genoeg zijn of omdat het natuurlijk vervangingsmoment er nog niet is voor 2025.

4.9.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft een financieel overzicht van de begroting 2024-2027 van de paragraaf Klimaatneutraal Oldebroek. Een deel van de activiteiten wordt uitgevoerd door de lijnorganisatie. Voorbeelden hiervan zijn uitvoeren beheerplan openbare verlichting (vervanging naar LED), uitvoeren verduurzamen gemeentelijke gebouwen en activiteiten op het gebied van verduurzamen mobiliteit. Deze kosten zijn opgenomen in de verschillende begrotingsprogramma's en beheerplannen en daarom niet opgenomen in deze tabel.

Taken met betrekking tot de Regionale energiestrategie (RES), zoals opstellen van voortgangsdOCUMENTEN en komen tot een herijkte RES 2.0 worden gefinancierd met verkregen rijksuitkeringen en deels door de provincie. Omdat deze middelen bestemd zijn voor de RES-regio, is hiervoor geen post opgenomen in onderstaande tabel.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Oldebroek Klimaatneutraal (gedekt uit Reserve Klimaatneutraal Oldebroek)	75	75	75	
Uitkering klimaat- en energiebeleid 2023-2025 (CDOKE)*	650	427	427	427
Totaal	725	502	502	427
Subsidies en geormerkte gelden**				
Omschrijving	Beschikbaar			
Transitievisie warmte (restant decembercirculaire 2019)	135			
Uitkering Lokale aanpak isolatie (SpUk-lai)	412			
Uitkering aanpak Energiearmoede	667			
Subsidie provincie: Energieloket 2021-2024	12			

*De CDOKE middelen zijn 3 jaar geldig. Middelen van 2023 mogen worden besteed in 2023, 2024 en 2025. Middelen van 2024 mogen worden besteed in 2024, 2025 en 2026. etc. 2024 bestaat voor een deel uit restant van 2023.

**Restanten van niet volledig bestede middelen schuiven door naar het volgende jaar.

In de bestemmingsreserve Klimaatneutraal Oldebroek zit op begrotingsbasis nog een vrij besteedbaar bedrag van € 1.048.000. De komende jaren zal waarschijnlijk beroep worden gedaan op deze reserve. Bijvoorbeeld ten behoeve van het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. De hoogte van de bedragen is nog niet bekend.

4.10 Wet open overheid (Woo)

Deze paragraaf beschrijft de werkwijze die we als gemeente voorstaan bij de uitvoering van de Wet open overheid (Woo). In het college uitvoeringsprogramma (CUP) zijn hier middelen voor beschikbaar gesteld. Voor de invoering is er eenmalig € 105.000 beschikbaar en structureel € 67.500 voor de uitvoering.

De Woo heeft op 1 mei 2022 de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) vervangen. De belangrijkste verandering is de verplichting tot actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betekent dat overheidsinstanties actief specifieke informatie moeten publiceren c.q. openbaar maken. Daarnaast is er onder de Woo nog de mogelijkheid om via een Woo-verzoek niet-openbare informatie alsnog openbaar te krijgen (passieve openbaarmaking). Voorheen stond dit bekend als het Wob-verzoek. Er is een projectgroep die zich bezighoudt met de implementatie van de wet en in het bijzonder op welke manier de gemeenten de informatie actief openbaar gaan maken. Dit is een opgave, want de kaders rond de uitvoering van de Woo zijn nog in beweging.

4.10.1 Algemeen

Tot en met 2026 zijn er vanuit het Rijk gelden (incidenteel en structureel) toegezegd die de gemeente kan inzetten voor de implementatie van de Woo. Deze gelden zijn in te zetten voor het verbeteren van de informatiehuishouding en voor het realiseren van (technische) oplossingen die ons helpen een juiste uitvoering te geven aan de Woo.

In 2022 zijn de gelden ingezet voor de aanschaf van applicaties die een belangrijke basis vormen voor het verbeteren van de interne informatiehuishouding.

In 2024 en 2025 worden de Woo-gelden voornamelijk ingezet om de organisatie te ondersteunen in de passieve openbaarmaking van informatie. Dat is informatie die openbaar wordt gemaakt naar aanleiding van een Woo-verzoek. We merken dat het aantal Woo-verzoeken is toegenomen ten opzichte van het aantal Wob-verzoeken in eerdere jaren. Een Woo-verzoek is acuut en doet ad hoc een beroep op de organisatie: het komt onverwacht binnen, de omvang is onvoorspelbaar en de organisatie heeft te maken met een wettelijke behandeltermijn van 4 tot 6 weken. We willen ons optimaal toerusten en voorbereiden om Woo-verzoeken effectief en conform de Woo te kunnen behandelen.

5 Bijlagen

5.1 Kerngegevens

5.1.1 Sociale structuur

Sociale structuur	Begrote gegevens 2024	Werkelijke gegevens 31-12-2022
Aantal inwoners	24.000	23.930
Aantal periodieke bijstandsgerechtigden, waarvan:	264	260
Participatiewet	246	243
IOAW	16	15
IOAZ	1	2
TOZO	0	0
BBZ	1	0
Aantal tewerkgestelden in sociale werkgemeenschappen in aantal SE's	62	67

5.1.2 Fysieke structuur

Fysieke structuur	Begrote gegevens 2024	Werkelijke gegevens 31-12-2022
Oppervlakte gemeente (ha), waarvan:	9.772	9.772
Binnenwater (ha)	111	111
Aantal verblijfsobjecten, waarvan:	10.076	9.797
Woonfunctie	9.595	9.318
Logiesfunctie (recreatiewoningen)	481	479

5.1.3 Financiële structuur

Financiële structuur (* € 1.000)	Begrote gegevens 2024	Werkelijke gegevens 31-12-2022
Gewone uitgaven	89.582	89.056
Per inwoner	3,73	3,72
Opbrengsten belastingen	12.781	12.124
Per inwoner	0,53	0,51
Algemene uitkering Gemeentefonds	44.949	42.603
Per inwoner	1,87	1,78

Vaste schuld	27.340	27.340
Per inwoner	1,14	1,14

5.1.4 Bestuurlijke structuur

Bestuurlijke structuur (zetels)	Begrote gegevens 2024 (per 1-1-24)	Werkelijke gegevens 31-12-2022
Christen Unie	6	6
Algemeen Belang Oldebroek	4	4
Chr. Verbond Oldebroek	3	3
SGP	2	2
CDA	2	2
VVD	1	1
Duurzaam Oldebroek	1	1

Samenstelling college B&W	Begrote gegevens 2024 (per 1-1-24)	Werkelijke gegevens 31-12-2022
Christen Unie	1	1
SGP	1	1
CDA	1	1

5.2 Toelichting verplichte indicatoren

Veiligheid
Misdrijven - Diefstallen uit woning
Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Gewelddismisdrijven
Het aantal gewelddismisdrijven. Voorbeelden van gewelddismisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)
Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Winkeldiefstallen
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Verwijzingen Halt
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Economie
Functiemenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)
Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Onderwijs
Absoluut verzuim
Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding ""2019"" staat voor schooljaar ""2018/2019"".

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Sociaal domein

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten

Jongeren met een delict voor de rechter

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Jongeren met jeugdbescherming
Jongeren met jeugdbescherming als % van jongeren tot 18 jaar
Jongeren met jeugdhulp
Jongeren met jeugdhulp als % van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering
Jongeren met jeugdreclassering als % van jongeren 12-23 jaar
Lopende re-integratievoorzieningen
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Personen met een bijstandsuitkering
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Volksgezondheid en milieu
Omvang huishoudelijk restafval
Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit
Hernieuwbare elektriciteit in %
Volkshuisv, leefomgeving, stedel. vernieuw.
Demografische druk
Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemiddelde WOZ waarde
De gemiddelde WOZ waarde van woningen (koop en huur).

5.3 Financiële oplegger

Hieronder de ontwikkelingen van het begrotingssaldo 2024-2027.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Stand begroting tot en met Raad juli	1.156	2.283	434	449
Begroting 2024	74	-184	-472	-1.050
Saldo begroting na mutaties Begroting 2024	1.229	2.099	-38	-601

Totaal overzicht mutaties

Hieronder een totaal overzicht van alle mutaties die zijn opgenomen in de begroting 2024-2027.

Hierbij is geen onderscheid gemaakt in programma's. Je ziet hieronder dus het totaaloverzicht.

Bedragen * €1.000

Begroting 2024	2024	2025	2026	2027
Nieuw beleid				
Bijdrage Regio Zwolle (Strategische Meerjarige Agenda 2024-2028)	-111	-111	-111	-111
Kabinetszaken	-25	-25	0	0
Veluwe op 1 projecten	-17	0	0	0
Subtotaal	-153	-136	-111	-111
Autonome ontwikkelingen				
(Zwerf)dierenopvang	-10	-10	-10	-10
Actualisatie beleids- en beheerplannen Openbare Ruimte	-50	0	0	0
Archeologische waarden- en verwachtingenkaart	-13	0	0	0
Beheerkosten recreatieve netwerken	-5	-5	-5	-5
Bijdrage CIO-office (O&I)	-262	-221	-221	-221
Bijdrage GGD	-58	-58	-58	-58
Bijdrage i-Dienst (Kadernota 2024-2027)	-121	-121	-121	-121
Bijdrage Kop van de Veluwe	-40	-40	-40	-40
Bijdrage ODNV	-64	-64	-64	-64
Bijdrage Streekarchivariaat Noord-West Veluwe (Kaderbrief 2024)	-26	-23	-23	-23
Bijdrage VNOG	-70	-70	-70	-70
Huisvestingskosten Agnieten College	-35	-35	-35	-35
Indexatie instellingen sociaal domein	-50	-50	-50	-50
Kleine indexaties en autonome ontwikkelingen	35	34	34	35
Maatwerkvoorzieningen Wmo	-150	-150	-150	-150
Meicirculaire 2023	1.237	836	534	-28
Mutatie kapitaallasten	-33	-16	-29	-47

Onroerend zaak belasting (OZB)	279	279	279	279
Openbare ruimte rondom nieuwbouw Regenboog	0	-6	-6	-6
Programmagelden jeugd	-516	-516	-516	-516
Riolering	99	108	109	111
Routebureau Veluwe	-4	-4	-4	-4
Toeristenbelasting	84	84	84	84
Subtotaal	226	-47	-361	-939
Totaal	74	-184	-472	-1.050

5.4 Verloop reserves

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2024	2025	2026	2027	Eind-stand
Algemene reserve	8.662	-146	0	0	0	8.516
Bestemmingsreserve beheerplan gebouwen	3.521	-35	-376	-321	-187	2.602
Bestemmingsreserve beheerplan openbare ruimte	2.274	534	458	460	148	3.873
Bestemmingsreserve beheerplan overig	675	28	20	10	11	744
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	12.510	-159	61	43	30	12.486
Bestemmingsreserve overig	9.123	55	-594	-554	1	8.030
Totaal reserves	36.765	277	-431	-361	2	36.252

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2024	2025	2026	2027	Eind-stand
Algemene Reserve	8.662	-146	0	0	0	8.516
Algemene reserve	8.662	-146	0	0	0	8.516
Overig onderhoud onderwijshuisvesting	3.031	-73	-276	-271	-259	2.152
Onderhoud welzijnsgebouwen	11	0	0	0	0	11
Onderhoud gemeentewerf	44	8	-30	5	1	29
Onderhoud brandweerkazernes	19	-1	-4	2	3	18
Onderhoud gemeentehuis	109	8	-54	29	29	122
Onderhoud dorpshuizen	202	12	6	-96	24	148
Onderhoud ov.accommodaties	15	0	0	0	0	15
Onderhoud sportgebouwen	90	10	-18	11	14	107
Bestemmingsreserve beheerplan gebouwen	3.521	-35	-376	-321	-187	2.602
Onderhoud openbare verlichting	60	-8	-7	0	0	46
Onderhoud groen	340	145	-257	179	178	584
Onderhoud speelvoorziening	62	0	0	0	0	62
Onderhoud wegen	1.721	388	720	276	-37	3.069
Onderhoud civiele kunstwerken	82	5	1	1	10	98
Onderhoud verkeerreg.install.	9	4	1	4	-3	14
Bestemmingsreserve beheerplan openbare ruimte	2.274	534	458	460	148	3.873
Materieel buitendienst	675	28	20	10	11	744

Bestemmingsreserve beheerplan overig	675	28	20	10	11	744
Reserve renovatie Bovenmolen	0	0	0	0	0	0
Reserve bouw peutersp.'t Loo	0	0	0	0	0	0
Brandweerkazerne Wezep	0	0	0	0	0	0
Gemeentehuis	1.341	-216	-18	-18	-21	1.067
Meubilair	142	24	25	38	26	254
Gemeentewerf	383	-10	3	-6	-6	365
Dorpshuizen	338	13	10	10	9	380
Brandweerkazernes	3.618	-58	-19	-24	-24	3.492
Overige accommodaties	247	-5	-5	-5	-5	225
Sportgebouwen	487	48	24	22	22	603
Sporttoestellen (beh.plan gebouwen)	355	10	20	19	21	426
Renovatie Bovenmolen	103	-8	-8	-8	-8	71
Bouw peutersp.'t Loo	98	-3	-3	-3	-3	84
Brandweerkazerne Wezep	0	0	0	0	0	0
Hart van Oosterwolde	2.440	-115	-115	-115	-115	1.982
Wegen	2.134	100	102	93	97	2.526
Openbare verlichting	462	32	23	19	16	552
Spelen	232	8	0	0	0	240
Civiele kunstwerken	98	18	18	18	18	171
Verkeersregelinstallaties	33	3	3	3	3	47
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	12.510	-159	61	43	30	12.486
Stimulering recreatie en toerisme	579	0	0	0	0	579
Reserve Volkshuisvesting	213	0	0	0	0	213
Reserve maatsch.opvang/beschermd wonen	2.339	-684	-551	-551	0	553
Grondexploitatie	2.250	345	91	-3	1	2.684
Reserve personele kosten	567	0	0	0	0	567
Bestemmingsres. zwembad	0	0	0	0	0	0
Klimaatneutraal Oldebroek	1.274	-75	-75	0	0	1.124
Informatisering	56	-42	-14	0	0	0
Nieuwe op- en afrittenstelsel A 28	1.000	0	0	0	0	1.000
Reserve Compensatie Corona	498	-45	-45	0	0	408
Reserve Omgevingswet	348	556	0	0	0	904
Bestemmingsreserve overig	9.123	55	-594	-554	1	8.030
Totaal reserves	36.765	277	-431	-361	2	36.252

5.5 Verloop voorzieningen

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2024	2025	2026	2027	Eind-stand
Voorzienen middelen derden	10.091	-286	-311	-375	-421	8.698
Voorzienen verplichtingen, verlies en risico's	3.966	-506	-858	-43	-43	2.515
Totaal voorzieningen	14.057	-792	-1.169	-418	-464	11.213

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2024	2025	2026	2027	Eind-stand
Afvalverwerking	1.215	0	0	0	0	1.214
Riolering	5.245	-483	-502	-561	-619	3.079
Voorziening grafrechten	892	48	48	48	48	1.083
Voorziening jaarlijks grafonderhoud	2.738	150	144	139	151	3.322
Voorzienen middelen derden	10.091	-286	-311	-375	-421	8.698
Verliesvoorziening grondexploitatie	1.268	-462	-814	0	0	-8
Afronding Oldebroek Centrum	0	0	0	0	0	0
Afronding bedr.terrein Oude Dijk	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Noordeinde Noorderbrink	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh inbr.loc.Veluwelaan	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Heerdtwijk fase 2	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Wezeper Veste	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Hattembroek Driehoek	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Zeuven Heuvels	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Oldebroek West 2	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Spakman Souman	8	0	0	0	0	8
Afronding wzh Atlantis Rakkersoord	0	0	0	0	0	0
Voorziening verlofsparen	64	0	0	0	0	64
Afronding wzh Middeldijk C41	1	-1	-1	0	0	0
Pensioenfonds wethouders	2.525	-43	-43	-43	-43	2.352
Voorziening monumenten	99	0	0	0	0	99
Voorzienen verplichtingen, verlies en risico's	3.966	-506	-858	-43	-43	2.515
Totaal voorzieningen	14.057	-792	-1.169	-418	-464	11.213

5.6 Meerjareninvesteringsplanning (MIP)

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Brandputten Oldebroek	30.000				
Brandweergarage Wezep	-200.000				
Kazerne Wezep 2025			125.866		
Grond Brandweerkazerne Oldebroek	53.855				
Nieuwbouw brandweerkazerne Oldebroek	2.702.019				
Cameratoezicht centrum Wezep	80.000				
Openbare ruimte rondom Regenboog	235.000				
Rahabilitatie wegen 2023	834.910				
Rahabilitatie wegen 2024		1.374.493			
Rahabilitatie wegen 2025			583.575		
Rahabilitatie wegen 2027					424.571
Wegen Meidoornplein	149.032				
Wegen Meidoornplein (res.budg)	1.695.913				
Parkeerplaats Wezep-Noord	171.525				
Armaturen OV 2023	302.692				
Masten OV 2023	107.484				
Armaturen OV 2024		71.798			
Masten OV 2024		249.876			
Masten OV 2025			60.246		
Armaturen OV 2025			50.018		
Masten OV 2026				59.308	
Armaturen OV 2026				25.094	
Masten OV 2027					75.402
Armaturen OV 2027					27.782
Civiele kunstwerken 2023	152.000				
Civiele kunstwerken 2026				10.487	
Civiele kunstwerken 2027					17.978
Aankoop grond Meidoornplein	180.000				
Nieuwbouw De Rank grondkosten 2021	408.593				
Nieuwbouw De Rank 2020	1.970.311				
Uitbreiding Schaapskooi	505.000				
Nieuwbouw De Regenboog	3.346.024				
Uitbreiding Eben-Haezer 2023	1.032.500				
Uitbreiding Eben-Haezer 2023 klimaat		439.847			
Gymzaal 't Loo 2026				9.333	
Gymzaal H'broek 2024		10.212			
Gymzaal H'broek 2025			38.807		
Gymzaal H'broek 2027					7.675
Sporthal De Kamphal 2021	876.441				
Sporthal De Kamphal 2027					67.555
Sporthal ET-hal 2023	17.871				
Buitensportacc.Oldebroek 11-2018	17				
Zonnepanelen Zwembad de Veldkamp 2021 25 jr	105.000				

Renovatie keuken zwembad	24.500				
Kleedaccommodatie Mulderssingel (WHC)	9.525				
Groen Meidoornplein	22.664				
Natuurlijk spelen 2023	458.392				
Natuurlijk spelen 2024		96.530			
Natuurlijk spelen 2026				7.278	
Ruimten IKC Oldebroek	594.671				
Dorpshuis Noorderhuukien 2026				11.807	
Dorpshuis Grinthus 2025			24.482		
Verduurz. dorpshuis Grinthus 2023	138.515				
Dorpshuis Wezep 2024		90.406			
Hart van Oosterwolde 24/2019	19.941				
HvO openbare ruimte	1.050.605				
Afvalinzamelcontainers Meidoornplein	5.098				
Ondergrondse containers HvO	30.000				
Plaatsen verzamelvoorzieningen Diftar	226.565				
Vrijverval kikkerprojecten 2023	1.560.675				
Vrijverval kikkerprojecten 2024		647.411			
Vrijverval kikkerprojecten 2025			828.084		
Vrijverval kikkerprojecten 2026				828.084	
Vrijverval kikkerprojecten 2027					828.084
Herinrichting KC-plan Wezep 2023	1.105.037				
Uitvoering KC-plan Wezep	-42.157				
KC-plan Wezep 2024		1.217.370			
KC-plan Wezep 2025			1.217.370		
KC-plan Wezep 2026				1.217.370	
Riolering Meidoornplein (KWC)	189.415				
Riolering Meidoornplein (afkp hemelwater)	133.786				
Riolering Meidoornplein (beh.plan riolering)	232.761				
Riool DPRA 2023	539.396				
Riool DPRA 2024		231.000			
Riool DPRA 2025			231.000		
Riool DPRA 2026				231.000	
Riool DPRA 2027					231.000
Vervanging gemalen (E/M) 2023	28.100				
Vervanging gemalen (E/M) 2024		28.875			
Vervanging gemalen (E/M) 2025			28.875		
Vervanging gemalen (E/M) 2026				28.875	
Vervanging gemalen (E/M) 2027					28.875
Bouwkundig gemalen 2022	66.000				
Bouwkundig gemalen 2023	14.612				
Bouwkundig gemalen 2026				10.395	
Bouwkundig gemalen 2027					47.355
Vervanging pompunits (E/M) 2023	134.880				
Vervanging pompunits (E/M) 2024		138.600			
Vervanging pompunits (E/M) 2025			138.600		

Vervanging pompunits (E/M) 2026				138.600	
Vervanging pompunits (E/M) 2027					138.600
Renovatie IBA's 2023	15.174				
Renovatie IBA's 2024		15.593			
Renovatie IBA's 2025			15.593		
Renovatie IBA's 2026				15.593	
Renovatie IBA's 2027					15.593
Gebouwen begr.plaatsen 2027					22.498
Uitbreiding begraafplaats Oosterwolde	20.000				
Erfpachtgrond Warmtekrachtstr.Wolff	150.930				
Erfpachtgrond Warmtekrachtstr.Kroon	88.290				
Erfpachtgrond Warmtekrachtstr.MJHolding	153.630				
Erfpachtgrond Warmtekrachtstr.Ridefast	60.075				
Renovatie gemeentehuis Bouwkundig 20jr	10.000				
Renovatie gemeentehuis Bouwkundig 5jr	10.000				
Renovatie gemeentehuis warmtetechn 15jr	10.000				
Buitenruimte gemeentehuis 20 jr	72.826				
Gemeentehuis Elektra (15jr) 2024		39.246			
Gemeentehuis Bouwkundig (50jr) 2025			18.832		
Gemeentehuis Bouwkundig (12jr) 2026				15.828	
Gemeentehuis Elektra (20jr) 2026				4.220	
Gemeentehuis Warmte (15jr) 2026				36.925	
Gemeentehuis Elektra (20jr) 2027					15.825
Mobiele telefoons 3jr 2023	32.768				
Mobiele telefoons 3jr 2024		11.394			
Mobiele telefoons 3jr 2025			8.546		
Mobiele telefoons 3jr 2026				33.760	
Mobiele telefoons 3jr 2027					11.394
Meubilair en inventaris (15 jr) 2023	10.740				
Meubilair (10 jr) 2024		13.839			
Meubilair en inventaris (5jr) 2024		56.765			
Meubilair en inventaris (10 jr) 2025			9.031		
Meubilair en inventaris (10jr) 2026				70.404	
Meubilair en inventaris (12jr) 2026				38.677	
Meubilair en inventaris (15 jr) 2026				9.664	
Meubilair en inventaris (10jr) 2027					9.073
Headsets (5jr) 2026				21.671	
I-dienst O&I software 2023	279.900				
I-dienst O&I software 2024		212.960			
I-dienst O&I software 2025			234.260		
I-dienst O&I software 2026				257.690	
I-dienst O&I software 2027					283.460
M2A domeinen	410.182				
M2A Zaakgericht Werken	164.386	500.000	681.000		
Stratos natzoutstrooiers 3 st. 2024		93.100			
Valta trekker N serie 2025			74.822		

Piaggio Porter 2022	7.746				
Iveco Dailey open laadbak (1) 2023	40.366				
Iveco Dailey open laadbak (2) 2023	40.366				
Isuzu NL R85EAL (3) 2022	-344				
Iveco Dailey bestelbus 2023	41.954				
Geintegr. Houtversnipperaar 2025			113.513		
Heftruck Jungheinrich 2026				51.841	
Rioolraket ROM 900 2023	27.262				
Gemeentewerf 2025			299.172		
	22.945.420	5.539.315	4.781.692	3.133.904	2.252.720